

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

**YENİ İLKÖĞRETİM PROGRAMINA GÖRE HAZIRLANMIŞ
HAYAT BİLGİSİ DERS KİTAPLARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ (ELAZIĞ İLİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Prof. Dr. Mehmet GÜROL

HAZIRLAYAN

Aysun YILDIRIM

ONAY

T.C.

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

**YENİ İLKÖĞRETİM PROGRAMINA GÖRE HAZIRLANMIŞ
HAYAT BİLGİSİ DERS KİTAPLARINA İLİŞKİN ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ (ELAZIĞ İLİ ÖRNEĞİ)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Bu tez 31 / 08 / 2006 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oy birliği / oy çokluğu ile kabul edilmiştir.

Danışman

Prof. Dr. Mehmet GÜROL

Üye

Yrd.Doç.Dr.Bahadır KÖKSALAN

Üye

Yrd.Doç.Dr.Burhan AKPINAR

Yukarıdaki Jüri üyelerinin İmzaları Tasdik Olunur.

Doç. Dr. Ahmet AKSİN

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ABSTRACT**Masters Thesis****Search The Opinions Of Teachers About New Primary School Programme Concerning
To Natural Studies Course Book (Case of Elazığ City)****Aysun YILDIRIM****Firat University****Institute of Social Sciences****Department of Educational Sciences****August– 2006, Page: XIII+175**

The students learn the fundamental concepts and information with the primary school course in nature science and social studies. They recognize the environment which they live in, and in this environment they develop individual special features. The coursebook in important are being productive to primary school course in nature science and social studies.

The investigation results is taken from 403 the first, second and third primary school teachers in Elazığ city center. The information for the investigation is collected by the public survey and the investigation is continued by the fundamentals of the public survey. The public survey ingredients are constituted by the primary school course in nature science and social studies, coursebook and the investigations to the curriculum. The university teachers opinions are taken, for the acceptability of the questions. At the end of these study, a public survey is constituted for being to carry out the teachers. The public survey is constituted 6 personal, 29 total questions.

Some findings were following:

1. Most of the teachers find defective of the book's sewing and cover of the book.
2. They give the answer of yes for the colours of the primary school course book to increase student's motivation.
3. They teachers are the some opinion about the fluence of the book.
4. They think that there are party information for student's personal progress in the school course book.
5. They give the answer of yes for the preparation of the primary school course book, from easy to difficult, concrete to abstract from far to nearby.

Key Words: Curriculum, coursebook, teacher.

ÖZET**Yüksek Lisans Tezi
Yeni İlköğretim Programına Göre Hazırlanmış Hayat Bilgisi Ders Kitaplarına İlişkin
Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi (Elazığ İli Örneği)****Aysun YILDIRIM****Fırat Üniversitesi****Sosyal Bilimler Enstitüsü****Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı****Ağustos– 2006, Sayfa: XIII+175**

Öğrenciler hayata dair temel kavramları ve bilgileri Hayat Bilgisi Dersi ile öğrenmeye başlar. İçlerinde yaşadıkları çevreyi tanır ve o çevre içerisinde bir birey olarak kendilerine yönelik tutumlar geliştirirler. Hayat Bilgisi dersinin istenilen verimde düzenlenmesinde ders kitabının önemli bir yeri vardır.

Araştırma verileri Elazığ il merkezinde görev yapan 403 ilköğretim birinci, ikinci ve üçüncü sınıf öğretmenlerinden elde edilmiştir. Araştırma için gerekli bilgiler anket tarama yöntemiyle toplanmış ve araştırma ankete dayalı bir biçimde yürütülmüştür. Anketin maddeleri Hayat Bilgisi Ders Kitabı ve Öğretim Programı hakkında yapılan bir kaynak taramasından sonra oluşturulmuştur. Soruların geçerliliği için öğretim üyelerinin görüşleri alınmıştır. Yapılan bu çalışmalar sonucunda öğretmenlere uygulanmak üzere bir anket oluşturulmuştur. Anket, altısı kişisel olmak üzere toplam 29 sorudan oluşmaktadır.

Bazı bulgular:

- 1.Öğretmenlerin büyük çoğunluğu kitapların dikiş ve ciltlemesini kusurlu bulmuşlardır.
- 2.Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrencilerin motivasyonunu arttırmasına evet yanıtı verilmiştir.
- 3.Öğretmenler kitaplarda akıcı bir dilin kullanıldığı görüşüne katıldıklarını belirtmişlerdir.
- 4.Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında öğrencilerin kişisel gelişimini sağlayan unsurlara kısmen yer verildiği görüşü belirtilmiştir.
- 5.Basitten karmaşığa, kolaydan zora, somuttan soyuta, yakından uzağa ilkelerinin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının hazırlanmasında göz önünde bulundurulmasına evet yanıtı verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Öğretim programı, ders kitabı, öğretmen

İÇİNDEKİLER

ONAY.....	II
ÖZET.....	III
ABSTRACT.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	V
TABLULAR LİSTESİ.....	VIII
ÖNSÖZ.....	XIII

BÖLÜM I

GİRİŞ.....	1
1.1. Problem.....	2
1.2. Araştırmanın Amacı.....	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	5
1.4. Sayıtlar.....	6
1.5. Sınırlılıklar.....	6
1.6. Tanımlar.....	6

BÖLÜM II.....

İLGİLİ LİTERATÜRÜN İNCELENMESİ.....	7
2.1.Hayat Bilgisi Ders Kitabının Tasarımı.....	7
2.1.1.Dış görünümü.....	7
2.1.2.Kapak.....	7
2.1.3.Kapak Bilgileri.....	7
2.1.4.Kapak Rengi.....	8
2.1.5.Kapak Resimleri.....	8
2.1.6.Organizasyon Şeması.....	8
2.1.7.İçindekiler.....	8
2.1.8.Sayfa Sayısı.....	9
2.1.9.Kitabın Baskısı.....	9
2.1.10.Sözlük.....	9
2.1.11.Kaynakça.....	9
2.1.12.Harita.....	9

2.1.13.Tutarlılık.....	10
2.1.14.Sayfa düzeni.....	10
2.1.15.Yazı Türü.....	10
2.1.16.Resimler.....	11
3.1.Hayat Bilgisi Ders Kitabının İçeriği.....	11
3.1.1.Öğrencilere Hayat Bilgisi Dersinde Kazandırılacak Olan Beceriler.....	12
3.1.2.Hayat Bilgisi Dersi İle Öğrencilere Kazandırılmak İstenen Kişisel Nitelikler....	15
3.1.3.Öğrencinin Gelişim Özellikleri.....	17
3.1.4.Hayat Bilgisi Ders Kitabının Hazırlanmasında Dikkat Edilmesi Gereken Unsurlar.....	23
3.1.5.Duygusal Eğitim.....	19
3.1.6.Dil ve Anlatım.....	20
3.1.7.Ders Kitapları ve Oyun.....	22
4.1.Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Hazırlanmasında Kullanılan Yöntem ve İlkeler.....	23
4.1.1.Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Hazırlanmasında Göz Önünde Bulundurulmuş Kuramlar.....	23
4.1.1.1.Yapılandırma Kuramı.....	23
4.1.1.2.Çoklu Zeka Kuramı.....	24
4.1.2.Hayat Bilgisi Dersinde Kullanılan Yöntemler.....	26
4.1.2.1.Anlatım Yöntemi.....	26
4.1.2.2.Soru- Cevap Yöntemi.....	27
4.1.2.3.Dramatizasyon Yöntemi.....	27
4.1.2.4.Tartışma Yöntemi.....	27
4.1.2.5.Gösteri Yöntemi	28
4.1.2.6.Kaynak Kişiden Yararlanma Yöntemi.....	28
4.1.2.7.Deney Yöntemi.....	28
4.1.2.8.Oyun ve Taklit Yöntemi.....	29
4.1.3.Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Hazırlanmasında Kullanılan İlkeler.....	29
4.1.3.1.Yakından Uzağa İlkesi.....	29
4.1.3.2.Bilinenden Bilinmeyene İlkesi.....	29
4.1.3.3. Açıklık İlkesi.....	30
4.1.3.4.Somuttan- Soyuta İlkesi.....	30
4.1.3.5.Ekonomiklik İlkesi	30

5.1.Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri....	30
5.1.1.Gözlem.....	32
5.1.2.Görüşme.....	33
5.1.3.Günlükler.....	33
5.1.4.Çizimler ve Poster Oluşturma.....	34
5.1.5.Açık Uçlu Sorular.....	34
5.1.6.Kavram Haritaları.....	35
5.1.7.Performans Değerlendirme Ölçekleri (Rubric).....	35
5.1.8.Portfolyolar.....	36
KONUyla İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALAR	36
BÖLÜM III	47
YÖNTEM.....	47
3.1. Araştırma Modeli.....	47
3.2. Evren ve Örneklem.....	47
3.3. Veriler ve Toplanması.....	47
3.3.1. Veri Toplama Aracının Özellikleri.....	47
3.4.Verilerin Çözümlemesi.....	48
BÖLÜMIV	49
BULGULAR ve YORUMLAR.....	49
4.1. Kişisel Bilgilere İlişkin Bulgular.....	49
4.2.Hayat Bilgisi Ders Kitaplarına İlişkin Öğretmen Görüşleri.....	52
BÖLÜM V	
SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER.....	147
SONUÇ ve TARTIŞMA.....	147
ÖNERİLER.....	161
KAYNAKLAR.....	162
EKLER ÖĞRETMEN ANKETİ.....	168
ANKET UYGULAMASI İÇİN ELAZIĞ VALİLİĞİ'NDEN ALINAN İZİN BELGESİ.....	174
ÖZGEÇMİŞ.....	175

TABLOLAR

Tablo 1: Cinsiyete İlişkin Öğretmen Profili.....	49
Tablo 2: Yaşa İlişkin Öğretmen Profili.....	49
Tablo 3: Okul Türüne İlişkin Öğretmen Profili.....	50
Tablo 4: Hizmet Yılına İlişkin Öğretmen Profili.....	50
Tablo 5: Aldığı Eğitim Türüne İlişkin Öğretmen Profili.....	51
Tablo 6: Öğretim Verdiği Sınıfa İlişkin Öğretmen Profili.....	51
Tablo 7: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Genel Görünümü Bozan En Olumsuz Faktöre İlişkin Görüşler.....	52
Tablo 8: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Renklerin Öğrencilerin Motivasyonuna Etkisine İlişkin Görüşler.....	53
Tablo 9: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Renklerin Öğrencilerin İlgisini Uyandırmasına İlişkin Görüşler.....	55
Tablo 10: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Renklerin Öğrencilerin Dikkatini Çekmesine İlişkin Görüşler.....	56
Tablo 11: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Renklere İlişkin Diğer Görüşler.....	57
Tablo 12: Hayat Bilgisi Ders Kitabının Arka Kapağına Basılması Gereken Unsura İlişkin Görüşler.....	58
Tablo 13: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Boyutlarına İlişkin Görüşler.....	59
Tablo 14: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Metinlerin Puntolarının Sınıf Sevi.....	61
Tablo 15: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Metinlerin Uzunluklarının Öğrenci Seviyesine Uygunluğuna İlişkin Görüşler sine Uygunluğuna İlişkin Görüşler.....	62
Tablo 16: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kitabın Baskısı İle İlgili Öğrencilerin Karşılaştıkları En Önemli Probleme İlişkin Görüşler.....	63
Tablo 17: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Bulunan Şekiller ve Grafiklerle İlgili Karşılaşılan En Önemli Probleme İlişkin Görüşler.....	64
Tablo 18: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Yer Alan Konuların Günlük Hayatla İlişkilendirilmesine İlişkin Görüşler.....	66
Tablo 19: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Yer Alan Konuların Ezbere Dayalı Olarak Hazırlanmasına İlişkin Görüşler.....	67
Tablo 20: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Yer Alan Konuların Sosyo-Kültürel Temaları İçermemesine İlişkin Görüşler.....	69

Tablo 21: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Yer Alan Konuların Öğrenciyi Keşfetmeye Yönlendirmesine İlişkin Görüşler.....	70
Tablo 22: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Yer Alan Konuların Öğrenciyi Yaratıcı Düşünmeye Yönlendirmediğine İlişkin Görüşler.....	71
Tablo 23: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Yer Alan Konuların Mantıksal Bütünlüğü Korumadığına İlişkin Görüşler.....	73
Tablo 24: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Gereksiz Bilgi Ve Ayrıntıların Yer Almasına İlişkin Görüşler.....	74
Tablo 25: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Yer Alan Konular Ve Temalar Arasında Uygun Bir Denge Sağlanmasına İlişkin Görüşler.....	75
Tablo 26: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında İçeriğin Belirlenmesinde Göz Önünde Bulundurulmayan Unsura İlişkin Görüşler.....	76
Tablo 27: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Konuların Öğrencilerin Önceden Öğrendikleri Bilgilerle İlişkilendirilmesine İlişkin Görüşler.....	78
Tablo 28: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Temalar İçerisinde En Fazla Ağırlık Verilen Unsura İlişkin Görüşler.....	79
Tablo 29: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Resimlerin Ders İçeriği İle Uyumuna İlişkin Görüşler.....	80
Tablo 30: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Yer Alan Temalar İçerisindeki Önemli Unsurların Ne şekilde Belirlenmesi Gerektiğine İlişkin Görüşler.....	81
Tablo 31: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Hazırlık Çalışmalarının Hangi Amacı Gerçekleştirmeye Yönelik Olarak hazırlandığına İlişkin Görüşler.....	83
Tablo 32: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Cümle Uzunluklarının Sınıf Düzeyine Uygunluğuna İlişkin Görüşler.....	84
Tablo 33: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Konuların Anlatımında Kullanılan Dilin Akıcılığına İlişkin Görüşler.....	85
Tablo 34: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Seçilen Kelimelerin Öğrencilerin Algılayacağı Düzeyde Olmasına İlişkin Görüşler.....	87
Tablo 35: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Metinlerin Uzunluklarının Öğrencilerin Dikkat Dağılımına etkisine İlişkin Görüşler.....	88
Tablo 36: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Metinlerin Öğrencilerin Ana temayı Kolayca Kavramasını Sağlamasına İlişkin Görüşler.....	89
Tablo 37: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Eleştirel Düşünme Becerisini	

Kazandırmasına İlişkin Görüşler.....	91
Tablo 38: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Yaratıcı Düşünme Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler.....	92
Tablo 39: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Araştırma Yapma Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler.....	93
Tablo 40: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının İletişim Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler.....	94
Tablo 41: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Problem Çözme Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler.....	95
Tablo 42: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Bilgi Teknolojilerini Kullanma Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler.....	97
Tablo 43: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Girişimcilik Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler.....	98
Tablo 44: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Türkçe yi Doğru, Etkili ve Güzel Kullanma Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler.....	99
Tablo 45: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Karar Verme Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler.....	101
Tablo 46: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Kaynakları Etkili Kullanma Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler.....	102
Tablo 47: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Güvenlik Ve Korunmayı Sağlama Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler.....	103
Tablo 48: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Öz Yönetim Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler.....	104
Tablo 49: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Bilimin Temel Kavramlarını Tanıma Becerisini kazanmak İlişkin Görüşler.....	105
Tablo 50: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Temalarla İlgili Temel Kavramları Tanıma Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler.....	107
Tablo 51: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Öğrencilerin Kişisel Gelişimini Sağlayan Unsurlara Yer Vermesine İlişkin Görüşler.....	108
Tablo 52: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Düzenlenmesinde Basitten Karmaşığa İlkesinin Göz Önünde Bulundurulmasına İlişkin Görüşler.....	109
Tablo 53: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Düzenlenmesinde Ön Şart İlkesinin Göz Önünde Bulundurulmasına İlişkin Görüşler.....	110

Tablo 54: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Düzenlenmesinde Bütünden Parçaya İlkesinin Göz Önünde Bulundurulmasına İlişkin Görüşler.....	112
Tablo 55: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Düzenlenmesinde Kolaydan Zora İlkesinin Göz Önünde Bulundurulmasına İlişkin Görüşler.....	113
Tablo 56: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Düzenlenmesinde Somuttan Soyuta İlkesinin Göz Önünde Bulundurulmasına İlişkin Görüşler.....	114
Tablo 57: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Düzenlenmesinde Yakından Uzağa İlkesinin Göz Önünde Bulundurulmasına İlişkin Görüşler.....	116
Tablo 58: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Düzenlenmesinde Olaylardan Genellemelere İlkesinin Göz Önünde Bulundurulmasına İlişkin Görüşler.....	117
Tablo 59: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Yöntem Ve Stratejilerin Öğrenciyi Düşünmeye sevk Etmesine İlişkin Görüşler.....	118
Tablo 60: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Yöntem Ve Stratejilerin Öğrenciyi Kendi Kendine Keşfederek Öğrenmeye Sevk etmesine İlişkin Görüşler.....	120
Tablo 61: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Yöntem Ve Stratejilerin Öğrenciyi Yaratıcı Düşünmeye Sevk etmesine İlişkin Görüşler.....	121
Tablo 62: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Konuların Öğrencinin Geçmiş Öğrenmelerinin Üzerine İnşa Edilmesine İlişkin Görüşler.....	123
Tablo 63: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Konuların Öğrencinin Kendine Özgü Özel Bir öğrenme Alanı Oluşturmasına İlişkin Görüşler.....	124
Tablo 64: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Konuların Öğrencileri Öğrenmeye Her an Hazır Duruma Getirmesine İlişkin Görüşler.....	126
Tablo 65: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Kalıcı Öğrenmeyi Gerçekleştirmesine İlişkin Görüşler.....	127
Tablo 66: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Öğretilen Bilgilerin Diğer öğrenme Alanlarına Aktarılmasına İlişkin Görüşler.....	129
Tablo 67: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Çoklu Zeka Kuramının Uygulanmasına Olanak Sağlamasına İlişkin Görüşler.....	130
Tablo 68: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Konuya Göre Çeşitlilik Göstermelerine İlişkin Görüşler.....	131
Tablo 69: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Öğrenciyi Araştırmaya Sevk Etmelerine İlişkin Görüşler.....	133
Tablo 70: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının	

Öğrencinin Yaşına Uygun Olup Olmadığına İlişkin Görüşler.....	134
Tablo 71: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Açık Ve Anlaşılır Bir Dille İfade Edilmesi Gerektiğine İlişkin Görüşler.....	135
Tablo 72: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Öğrencinin Düşünme Yeteneğini Geliştirmesine İlişkin Görüşler.....	136
Tablo 73: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Düşünceleri Rahatça İfade Etme Kolaylığı Sağlamasına İlişkin Görüşler.....	138
Tablo 74: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Konuya Tam Olarak Özetleyecek Nitelikte Hazırlanmasına İlişkin Görüşler.....	139
Tablo 75: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Konuya Pekiştirmesine İlişkin Görüşler.....	141
Tablo 76: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Öğrencilerin Yorum Yapma Yeteneğini Geliştirmesine İlişkin Görüşler.....	142
Tablo 77: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Öğrencileri Uygulamaya Yönelik Olarak Çalışmaya Teşvik Etmesine İlişkin Görüşler.....	143
Tablo 78: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Öğrencinin Kendi Kendini Değerlendirmesine Olanak Sağlamasına İlişkin Görüşler.....	145

ÖNSÖZ

Çocuklar okullarda yeni fırsatlar edinerek hayatı öğrenme olanağı bulurlar. Okulla beraber toplumsal yaşamı algılamaya başlayan çocuklar bu toplumsal yaşam içerisinde yeni roller edinmeyi öğrenirler. Hayat Bilgisi dersi bireyleri okulun ilk yıllarında hayata hazırlamak için planlanmış bir süreçtir. Çocuklar bu ders sayesinde kendilerine, yaşadıkları topluma, dünyaya karşı tutumlar ve değerler geliştirirler. Dersin bireyin yaşam kalitesini artırmak, beceriler edindirmek, değerlerini geliştirmek konusunda önemli bir yeri vardır. Hayat bilgisi ders programı çocuğu merkeze alarak hazırlanmıştır, bu nedenle ders işlenişi esnasında çocuk aktif halde bulundurulmalıdır. Çocuğun temel yaşam becerilerine ve istenen kişisel niteliklere sahip bireyler olarak yetişmelerinin temellerini bu ders öğrenciye kazandırmayı hedeflemektedir.

Dersin iyi bir şekilde işlenmesi büyük oranda kaliteli bir şekilde hazırlanmış ders kitabı ile mümkündür. Çünkü öğrencinin bilgi edinmek için yol gösterici olarak başvurdukları unsurlar ders kitaplarıdır. Ders kitapları, bir ders içinde kullanılan ve o dersin süreç içerisinde gelişmesine, o dersin bilgi ve uygulamaya, yaşama dönük açılımında rol oynayan temel araçlardır. Hazırlanışlarında ve düzenlenmelerinde çok sayıda denetim yapılmaktadır. Titiz ve düzenli bir çalışmanın ürünü olmak zorundadırlar. Ders kitapları basıldıktan ve kullanıma açıldıktan sonra dahi eksiklikler ve yanlışlıklar saptanmaya çalışılmakta gerekli görülen bölümler düzeltilmektedir. Bu çalışmayla yeni müfredat programına göre hazırlanmış Hayat Bilgisi ders kitaplarının niteliklerini öğretmen görüşleri açısından saptayarak, bu alanda hazırlanmış olan kitaplara ve çalışmalara ışık tutulabileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın tüm aşamalarında bilgilerinden yararlandığım tez danışmanım Prof. Dr. Mehmet GÜROL'a teşekkürlerimi sunarım. Aileme bana vermiş oldukları güven ve destekten dolayı teşekkür ediyorum. Eşim Alpaslan YILDIRIM'a çalışmalarımın tüm aşamasında özellikle anketleri girerken yapmış olduğu yardımlardan dolayı teşekkür ediyorum.

BÖLÜM I

GİRİŞ

Okullarda eğitimin sürdürülmesinde çeşitli araç ve gereçler kullanılmaktadır. Kullanılan bu araç ve gereçlerle öğrenme aktif bir süreç haline getirilmeye çalışılmaktadır. Özellikle bilgisayarların eğitim ortamına girmesiyle öğrencilerin öğrenme stillerindeki çeşitlilik ortaya çıkarılmakta, öğrenci kendi ilgi alanına göre öğrenme olanağı bulmaktadır. Ancak tüm teknolojik gelişime rağmen ülkemizde öğretim aracı olarak kitap kullanımı hala önemini korumaktadır. Öğretimin en temel hatta en çok kullanılan materyali kitaplardır. Kullanılan tüm teknolojik materyaller öğretim esnasında kitaba ek olarak sunulmaktadırlar. Kitap öğrenciler tarafından kolay başvurulabilen, bilgiye istediği an rahatça ulaşabildikleri kaynaklardır. Bu ve benzeri faktörler göz önüne alındığında kitaplarla kurulan iletişimin önemi yadsınamaz bir gerçek olarak önümüze çıkmaktadır.

İyi bir şekilde tasarlanmış ders kitapları öğretimdeki kaliteyi arttırmaktadır. Öğrenci, kitaplarla birebir iletişim kurmaktadır. Bu durum kitapla öğrenci arasında iyi bir iletişimin kurulması gerekliliğini ortaya çıkartmaktadır. Kitaplar, dil ve anlatım kanalıyla öğrencilere yani alıcılara ulaşabilmektedirler. İletişimle kurulan bu etkileşim sayesinde öğrenme gerçekleşmektedir. Bu nedenle kitap yazarının kullandığı dili doğru ve kurallarına uygun olarak belirlemesi gerekmektedir. Öğrencinin belleğini ve öğrenme gücünü şekillendirdiği göz önüne alınırsa kullanılan dilin etkililiği ve önemi saptanabilmektedir.

Kitapların hazırlanışında öğrencilerin, kitapla kurduğu iletişimin yanı sıra öğrencilerin gelişim özellikleri de göz önünde bulundurulmalıdır. Öğrenci özellikleri denince, ilk akla gelmesi gereken, insan özellikleridir. Her insanda bulunun temel özellikleri dahilinde öğrencinin yaş, gelişim ve öğrenme özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır. Ders kitapları hangi yaş grubundaki öğrenciye yönelik hazırlanmışsa, içerik de ona göre düzenlenmektedir. Kitapla kurulan iletişim, öğrencinin seviyesine ne kadar uygunsa algılama da o kadar net ve başarılı olmaktadır. Bu nedenlerle, ders kitapları öğrencinin bedensel, sosyal, ahlaki gelişimini sağlayacak şekilde oluşturulmalıdır.

İlköğretim müfredat programına uygun olarak hazırlanmış ders kitapları yalnız öğrenci için değil öğretmen için de iyi bir kaynaktır. Öğretmenler öğretecekleri bilgileri kitaplarda

hazır olarak bulurlar. Öğrencilere ek bilgiler vermek istedikleri durumlarda yine kitaplarla paralellik teşkil edecek şekilde diğer teknoloji ve materyalleri de kullanırlar. Kullanılan diğer unsurlar ders kitaplarının etkililiğini artırmaktadır..

Ders kitapları öğrencinin motivasyonunu arttıracak şekilde tasarlanmalıdır. Motivasyon da yaratıcılığın temelini oluşturmaktadır. Ders kitapları, yaratıcılığı geliştirecek şekilde düzenlenmelidir. Her bölümün başında kazanımlar açık bir şekilde belirtilmelidir. Bunların arasında yaratıcılığı geliştirebilecek yüksek düzeyde kazanımların bulunulmasına dikkat edilmelidir. Böyle bir uygulama öğrencilerin çabalarını yönlendirir ve çabalarının boşa harcanmasını önler. Dolayısıyla harcanan çabalarla elde edilen ürünler arasında bir denge sağlanabilir (Rıza, 2001:84-86).

Yeni İlköğretim Müfredat Programında yapılan değişiklikler ders kitaplarına da yansımıştır. Ders kitaplarında işlenen konular, etkinlik kitaplarında yapılan çalışmalarla pekiştirilmektedir. Bu program neticesinde hazırlanmış olan ders kitapları öğrenciyi merkeze almakta ve her öğrencinin kendi bilgilerini kendisinin yapılandırmasına olanak tanımaktadır. Yapılan her türlü öğretim çalışmasındaki temel materyal, ders kitabı olarak yerini almaktadır. Ders kitabının şekli, içeriği, etkinlik kitaplarındaki çalışmalar öğrencinin zihinsel, duygusal ve değersel gelişimini dikkate alarak tasarlanmaya çalışılmıştır. Kitaplarda yer alan temel bilgi ve beceriler öğrencilerin gerçek yaşamları ile ilişkilendirilmiştir. Kitaplarda yer alan uygulamalar öğrencileri ezberden öğrenmekten uzaklaştırarak bilgileri kendi bilgi ve değerleri ile keşfetmelerine olanak tanımaktadır. Resimler ve şekillerle kitap, çocuklar için eğlenceli hale getirilmeye çalışılmıştır.

Kısaca, kitaplarla öğrenme, algılama ve yorumlama meselesidir. Hayat Bilgisi dersinde uyarıcılar öğrencilerin bedensel, zihinsel ve duygusal özellikleri göz önüne alınarak verilmelidir (Özdemir, 1998:110). Ders kitaplarındaki tüm uyarıcıların da öğrencilerin belirtilmiş olan bu özellikleri göz önünde bulundurularak düzenlenmesi gerekmektedir.

1.1. Problem

Eğitim alanındaki yeniden yapılanmalar, değişimin ve gelişimin sürekliliği açısından önem taşımaktadır. Geçmiş öğrenmelerin ezberden dayalı olması ve bunun neticesinde

öğrencilerin eleştirel ve yaratıcı düşünmesinde eksiklikler görülmektedir. Öğrencinin kişisel, zihinsel ve bedensel gelişiminin göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Değer yargılarına sahip, kendini gerçekleştirebilen bireylerin yetiştirilmesini amaçlayan programların istenilen düzeyde hazırlanamamış olması ilköğretim Müfredat Programının yeniden yapılandırılması gereğini ortaya çıkarmıştır.

Geleneksel eğitim anlayışında öğrenciler boş bir levha olarak kabul edilmektedir. Okula gelen birey, burada yeni bir şekil kazanmaktadır. Oysa öğrenci asla boş bir levha değildir. Ailesinden ve çevresinden aldığı bilgi ve belirli donanımlarla okula gelmektedir. Okulda edindiği öğrenmeler hem alt öğrenmelerde edindiği bilgiler hem de okul öncesi dönemlerde edindiği öğrenmelerin üzerine yapılandırılır. Her bireyin ön öğrenmeleri farklıdır. Bu da doğal olarak her bireyin yapılandığı bilgilerin de kendine özgü olduğu gerçeğini ortaya çıkarır. Özellikle ilköğretim 1,2,3. sınıfta Hayat Bilgisi dersinde öğrenciye verilmeye çalışılan bilgiler öğrencinin yaşadığı çevrede mevcut olan durumlardan seçilir. Öğrenci sosyal bir varlık olmayı, vatanına milletine saygıyı, ailesine vermesi gereken önemi, zaman algısını vb. konuları bu dersin içerisinde öğrenir. Öğrenci bilgileri kendi yaşam süzgecinden geçirerek özümser ve anlamlandırır.

Öğrencinin derse ilgi duymasında elinde bulunan kitabın büyük bir etkisi vardır. Kitabı eline zevkle almalı, konuları zevkle okuyabilmeli, eğlenceli bir şekilde öğrenmeyi başarabilmelidir. Kitabın hazırlanmasında öğrencinin yaşı nedeni ile oyuna, bulmacalara, bilmecelelere, renkli resimlere, boyamalara ne kadar meraklı olduğu göz ardı edilmemelidir. Bu faktörleri dikkate alarak hazırlanan kitap, öğrencinin istek ve ihtiyaçlarına uygun olur. Bu da öğrencide kitabı okuma ve yeni bilgiler edinmeye karşı istek uyandırır. Kitap öğrencinin derse olan ilgisini arttıracak en temel unsurlardan biridir. Hala ders işlenirken kullanılan en temel materyallerden biri olması, kitapların öğrenmedeki rolünün önemini belirten kanıtlardan biridir.

Öğretim ve öğrenme etkinliklerinden beklenen verimin elde edilmesi için öğrencilerin kendilerini güven içerisinde hissettikleri, konuların işlenmesinde öğrencilerin birey olarak ve grup olarak aktif şekilde katıldıkları; anlamlı, kalıcı ve etkin öğrenmenin olduğu bir öğrenme ortamı oluşturmak ve bu ortamdaki etkinlikleri iyi bir şekilde yönetmek gerekir (Tekışık, 2004:10). Etkinliklerin belirlenmesinde ve yönetilmesinde belirleyici unsur olarak

ders kitabı kullanılır. Ders kitabındaki konulara eşlik edecek şekilde öğretmen tarafından öğrenme ortamları oluşturulur. Ders kitapları öğrencilerin bilgi kalıplarını ezberlemelerini sağlayan materyaller olarak kullanılmamalıdır. Bu kullanımın saptanmasında ve yönlendirilmesinde öğretmenin rolü büyüktür.

İlköğretim Müfredat Programında yapılan değişiklikler, ders kitaplarında da etkisini göstermiştir. Yeni ders kitaplarının aşağıdaki faktörleri göz önünde bulundurarak tasarlanması öngörülmektedir.

- Öğrencinin kendi bilgilerini kendisinin yapılandığı,
- Her öğrencinin farklı zeka alanlarına sahip olduğu,
- Öğrencilerin etkinlikleri kendi kabiliyetleri ile bulmaları gerektiği (Öğretmen rehberliğinde),
- Öğrenciler yalnızca bilgi verilerek değil, çeşitli değerler ve beceriler kazandırılarak eğitilmelidirler,
- Öğrencinin gelişim özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır,
- Yaş itibari ile oyuna duyduğu merak unutulmamalıdır,
- Öğrenci öğrenmeye aktif ve etkin bir şekilde katılabilmelidir,
- Öğrenme- öğretme sürecinde etkili bir iletişimin kurulmalıdır.

Yeni İlköğretim Müfredat programına göre hazırlanan ders kitaplarında yukarıda belirtilmiş olan niteliklerin bulundurulması gerekmektedir. Ders kitabının yanı sıra öğretmen kazanımları, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeylerini göz önünde bulundurarak dersi diğer öğretim materyalleri ile desteklemelidir.

Yapılmış olan bu araştırmada belirtilen bu unsurların ders kitaplarında bulunup bulunmadığına, bulunuyorsa istenilen ölçüde olup olmadığına ilişkin öğretmen görüşlerine baş vurulmuştur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı Yeni İlköğretim Programına göre hazırlanmış Hayat Bilgisi Ders Kitaplarına ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesidir. Araştırmanın amacını gerçekleştirmek için aşağıdaki soruya yanıt aranmıştır.

- Öğretmenlerin cinsiyet, yaş, okul türü (devlet-özel), branş, hizmet yılı, öğretim verdiği sınıf ve aldığı eğitim türü değişkenlerine göre Hayat Bilgisi ders kitaplarına ilişkin görüşleri farklılık göstermekte midir?

1.3 Araştırmanın Önemi

Genel olarak bir eğitim ortamının dört unsurdan meydana geldiği söylenebilir. Bunlar: öğretmen, öğrenci, iletişimin gerçekleşeceği fiziksel ortam ve öğretilecek konunun içeriğidir (Uçar, 1999:195). Öğretilecek konular ders kitabının içerisinde yer almaktadır. Öğretmen içerik ile öğrenci arasındaki iletişimi kurarken materyal olarak ilk aşamada ders kitabını kullanmaktadır. Bu nedenle öğrencinin ve öğretmenin kitaba yönelik algısının olumlu olması gerekmektedir.

Geleneksel olarak okullarda öğrencilerden inanılmaz çeşit ve miktardaki bilgiyi öğrenmelerini istemek yerine, öğrencilere bu bilgileri nasıl öğreneceklerini öğretmek gerekmektedir (Arslan, 2002:15). Öğretmenlerin üzerine düşen görev kitaplardaki bilgileri öğrencilere ezberletmek yerine yapılacak etkinlik ve aktivitelerle öğrencileri kendi istek ve nitelikleri doğrultusunda öğrenmeye teşvik ve rehberlik etmektir.

Günümüzdeki bilimsel ve teknolojik gelişmeler eğitim uygulamalarında bir takım yeni yaklaşımlar geliştirmeyi gerektirmektedir. Eğitimin gelişmesine yönelik olarak yapılmış olan müfredat programındaki değişiklikler ders kitaplarına da yansımıştır. Ders kitapları hem tasarım, hem içerik hem de kullanılan yöntem ve teknikler yönünden Yeni İlköğretim Müfredat Programı dahilinde bir takım değişiklikler yapılarak hazırlanmıştır. Etkinlik kitapları kavramı da ilk defa bu İlköğretim Programında ortaya çıkarılmıştır.

Hayat Bilgisi dersi ailesinden ayrılarak okula gelen çocuğu topluma alıştırmak; kendisini, çevresini tanımasına yardımcı olmak için öğretilen bir derstir. Öğrenciler için ilköğretimin birinci kademesinde ilk üç sınıf için öğretilen en önemli derstir. Öğrencilere üst öğrenmeler için iyi bir zemin hazırlama Hayat Bilgisi dersinin verimli işlenmesi ile mümkündür.

Yapılmış olan bu çalışma; öğretmenlerin Yeni Müfredat Programına göre tasarlanmış, Hayat Bilgisi ders kitaplarına yönelik görüşlerinin neler olduğunu belirlenmektedir.

1.4. Sayıtlar

Araştırmanın sayıtları şu şekilde belirlenmiştir:

1. Araştırmada kullanılacak kaynaklar amaca ulaşmada yeterlidir.
2. Görüşler doğru ve tarafsız bir şekilde yansıtılmaktadır.
3. Evrenden seçilecek örneklem evreni temsil etmektedir.
4. Veri toplama araçlarına doğru ve tarafsız cevap verilmiştir.
5. Hazırlanan anket geçerli ve güvenilirdir.

1.5 Sınırlılıklar

Araştırma;

1. 1, 2, 3. Sınıf Hayat Bilgisi Ders Kitapları;
2. Kullanılan ölçme araçları;
3. Elazığ il merkezinde görev yapan ilköğretim 1., 2., 3. sınıf öğretmenlerinin konu ile ilgili görüşleri ile sınırlandırılmıştır.

1.6. Tanımlar

Kazanım: Öğrencilere tema içerisinde kazandırılması planlanan bilgi, beceri ve davranış örüntüleridir.

Öğretim Programı: Öğretim etkinliklerinin planlanmasında ve uygulanmasında kullanılabilecek genel çerçeve programıdır.

Hayat Bilgisi: Bireylerin kendilerini, içerisinde yaşadıkları çevreyi ve diğer toplumları tanıyarak kanaat geliştirmesini sağlayan bilim dalıdır.

BÖLÜM II

İLGİLİ LİTERATÜRÜN İNCELENMESİ

Hayat Bilgisi Ders kitapları; kitabın genel görünümü, içeriği, kitabın hazırlanmasında kullanılan yöntem ve teknikler, ölçme ve değerlendirme açısından incelenmiştir.

2.1.Hayat Bilgisi Ders Kitabının Tasarımı

Ders kitabının seçimi öğretim etkinliklerinin oluşturulmasında önemli bir yer teşkil etmektedir. Derslere başlamadan önce yetkililerin iyi bir seçimle kullanılacak ders kitabını belirlemeleri gerekmektedir. Kitap seçimi rast gele yöntemlerle yapılacak bir iş değildir. Seçimin belirli şartlar göz önünde bulundurularak yapılması gerekmektedir. Bu faktörlerden biri de görsel tasarımıdır.

2.1.1.Dış Görünümü

Kitabın dış görünümü ele alınırken biçimsel görünümle başlanabilir. Bu bölümde bir kitabın fiziksel görünümü; dış ve iç kapakları, ön ve arka bölümlerine ait bilgiler, kitabın ebatları, forma hacmi, yazı boyutları, harf özelliği, iç düzen, resimler bulunur (Küçükahmet ve diğerleri, 2001: 20). Kitabın dış görünümünün tasarımı da en az iç görünümü kadar önemlidir. Dış görünüm öğrenciyi kitaba ilgiyle yönlendirecek şekilde düzenlenmelidir.

2.1.2.Kapak

Bir ders kitabının kapağının öğrencinin dikkatini çekecek şekilde tasarlanması gerekmektedir. Kullanılan renkler ilgi uyandırmalıdır. Bozuk renkler öğrencinin ruhsal algısını olumsuz yönde etkileyebilir. Kitap kapakları çabuk yıpranmayacak şekilde kaliteli basılmalıdır.

2.1.3.Kapak Bilgileri

Kitabın ön kapağında kitabın kullanıldığı sınıf, yazarın adı ve soyadı, yayın evinin adı- amblemi ve dersin niteliğine uygun resim bulunur. Arka kapakta ise basım yılı, basım yerinin adı, varsa ulaşılabilecek İnternet adresi ve telefon numarası bulunmaktadır.

2.1.4.Kapak Rengi

Görsel materyallerde en önemli unsurlardan biri kullanılan renklerdir.Kitap kapaklarında kullanılan renkler öğrencilerin dikkatini çekmeli ve kitabı okumaya yönelik olarak öğrencilerde ilgi uyandırmalıdır. Seçilen renkler öğrencinin gelişim özellikleri göz önünde bulundurularak belirlenmelidir. Hayat Bilgisi ders kitaplarının kapaklarında dikkat çekici renkler kullanılmalıdır. Öğrenciler yaşları itibari ile canlı renklerden daha çok hoşlanmaktadırlar.

2.1.5.Kapak Resimleri

Kapak resimleri öğrencinin kitaba yönelik algısını şekillendirmede kullanılan en etkin unsurlardan biridir. Kullanılan resmin kitabın muhtevasıyla bir bütünlük teşkil etmesi gerekmektedir. Hem kullanılan resmin hem de resmi oluştururken kullanılan renklerin bir çekiciliğinin olması gerekmektedir. Öğrencinin kitaba yönelik ilk algısını kitabın üzerindeki resim oluşturur. Öğrenciler ilk olarak kapak üzerindeki resimleri inceleyerek kitaba yönelik algı geliştirir. Öğrencinin kitaba yönelik algısının pozitif olması için, kapak resminin iyi bir şekilde tasarlanması gerekmektedir.

2.1.6.Organizasyon Şeması

Organizasyon şemasında kullanılan resimler öğrencinin yazılarla anlatılanları tam olarak algılanması için bir bütünlük içerisinde sunulmalıdır. Bu şemayla öğrencilerin ders kitabı içerisinde birlik ve bütünlükle hareket etmeleri gereken unsurlar şematize edilerek öğrencinin zihninde somut hale getirilmeye çalışılmaktadır.

2.1.7.İçindekiler

Öğretmen ve öğrencilerin kitap içerisinde ele alınacak temaları ve temaların içerisinde yer alan konuları takip edebilmeleri için oluşturulmuş bölümdür. Hayat Bilgisi ders Kitaplarındaki temalar ve bu temaların içerdiği konular içindekiler bölümünde belirtilmiştir. Bu bölüm sayesinde öğrenci istediği konuyu bulma hususunda problem yaşamaz.

2.1.8.Sayfa Sayısı

Her temanın işleneceği iş günü sayısı göz önünde bulundurularak sayfa sayıları saptanmalıdır. Hayat Bilgisi öğretim programı ve öğrencinin yaşı göz önüne alınarak sayfa sayılarının belirlenmesi öğrencinin kitaptan sıkılmasını önler. Okuyabileceğinden çok fazla sayfa sayısına sahip olan ders kitapları öğrencinin sıkılmasını sağlar. İş günü göz önünde bulundurulmadan eksik sayfa sayısı ile oluşturulan kitaplar öğrencinin ihtiyacını tam olarak karşılayamayabilir.

2.1.9.Kitabın Baskısı

Kitabın ebatları, forma hacmi, cildi kağıt kalitesi sınıf seviyesine uygun olmalıdır. Hayat Bilgisi kitaplarının ebatları büyük (19x27), formaların dikişli, kağıt kalitesinin iyi ve karton kapaklı olması önerilebilir (Küçükahmet ve diğerleri, 2001:21).

2.1.10.Sözlük

Öğrencinin konu içerisinde takılabileceği kelimeler kitabın sonunda açıklanır. Bilinmeyen kelimenin koyu harflerle yazılması, açıklamanın ise normal harflerle yazılması uygundur. Bu şekilde hazırlanan sözlükte öğrenci istediği kelimeyi daha rahat bulabilir.

2.1.11.Kaynakça

Kitabın yazımı sırasında yazarın faydalandığı kaynaklar. Kaynak yazım kurallarına uygun olarak kitabın sonunda belirtilir. Kaynak gösterilirken sırasıyla; kitabın yazarının adı, kitabın adı, yayım firmasının adı, kitabın basıldığı il ve basıldığı tarih belirtilmelidir.

2.1.12.Harita

Kitabın en sonunda Türkiye fiziki haritasına yer verilmektedir. Yaş itibarıyla öğrenci fiziki haritayı daha kolay algılamaktadır.

2.1.13.Tutarlılık

Sayfaların biçimleri birbirleriyle tutarlı olmalıdır. Farklı bir sayfa düzeni, yazı boyutu ve yazı tipi kullanmaktan kaçınılmalıdır. Kenar boşlukları, satır aralıkları ile başlıklar ve metin arası boşlukların kullanımında tutarlı olunmalıdır (Küçükahmet ve diğerleri, 2001:22). Düzenlemedeki tutarlılık kitabın özenle hazırlandığını gösterir. Tutarlılık kitabın yalnızca şekilsel tasarımında değil her alanda dikkatle üzerinde durulması gereken bir niteliktir.

2.1.14.Sayfa Düzeni

Metindeki paragraflar birbirinden kolayca ayırt edilebilmelidir. Çünkü paragraf arası boşlukların satır arası boşluklardan daha geniş tutulması, metnin yapısını daha açık hale getirir, okunabilirliği ve sayfanın görünüm estetiğini artırır. Eğer metin uzun paragraf içeriyorsa tek sütun, kısa paragraf içeriyorsa iki sütun kullanılmalıdır. Farklı içerik unsurlarını görsel olarak ayırmalı ve sınıflandırmalıdır. Metni parçalara ayırmak için kutular kullanılabilir. Okuma, not alma ve aranan bilgiyi bulmayı kolaylaştırmak için sayfa kenar boşlukları geniş tutulmalıdır. Kenar boşluklarının geniş tutulması okuyucunun dikkatini sayfanın merkezine çeker (Küçükahmet ve diğerleri, 2001:23).

2.1.15.Yazı Türü

Ders kitaplarındaki yazıların büyüklüğü, öğrenim kademesine göre farklılık gösterir. Eğer çocuk ilköğretim birinci kademesinde ise yazıların daha büyük, ilköğretim ikinci kademesinde ise yazıların daha küçük olması gerekir (Küçükahmet, 2003:41):

1. sınıflar için 20 – 24 punto
2. sınıflar için 18 punto
3. sınıflar için 14 punto

Öğrencinin kolayca okuyabileceği büyüklükte yazı karakterleri kullanılmalıdır. Normalden büyük kullanılan yazı karakterleri gereksiz yere sayfa dolgunluğu sağlar. Normalden küçük karakterlerin kullanılması ise öğrencinin algısını ve rahat bir şekilde okumasını güçleştirir.

Konu içerisinde öğrencinin dikkatini çekmesi düşünülen kısımlar koyu harflerle veya farklı yazı karakterleriyle belirtilmelidir. Ancak kitap başında vurgulama hangi şekilde

yapılmışsa sonuna kadar aynı şekilde yapılmalıdır. Konu başlıkları ise büyük harflerle, koyu ve kalın harflerle oluşturulmalıdır.

2.1.16. Resimler

Kitap içerisinde kullanılan süsleyici resimler çocuğun hayal gücünü harekete geçirmeyi ilgisini çekmeyi amaçlaması gerekmektedir. Bu nedenle abartılı, mizahi ya da fantastik olabilirler. Hayat Bilgisi ders kitaplarında özellikle kimi kavram ve olguların açıklanmasında; çevre kirliliği ya da yardımseverlik gibi resimler özellikle önem kazanmaktadır. Anlam çözücü resimlerin ilişkili olduğu metinle aynı içeriği taşımaları gerekmektedir. Ayrıca resimler öğrencinin ilgisini çeken ve arttıran görsel şekillerle donatılarak, eserin duygusal yönünü kuvvetlendirebilirler (Küçükahmet ve diğerleri, 2001:29). Öğrenciler somut işlemler döneminde olduğu için, resimlerle ifade edilen kavramları daha kolay öğrenirler. Konular işlenmeden önce konuya yönelik olan resimler öğrencilerle beraber işlenmelidir. Resimde anlatılanlar sizce nelerdir? sorusu yöneltilerek, resimler konunun birer parçası olarak ele alınabilir.

3.1. Hayat Bilgisi Ders Kitabının İçeriği

Hayat Bilgisi ders kitabının içeriği öğrencileri hayata hazırlamaya yönelik olarak planlanmalıdır. Öğrenciler konuları 1. sınıftan itibaren bir üst öğrenmeye geçebilecek şekilde öğrenmektedirler. Öğrencilerin kendilerine ve çevrelerine karşı tutumları, doğaya ve insanlara duyması gereken sevgi, uyumlu ilişkiler kurmaları ve toplum içerisinde birey olarak kendilerini ifade etme becerilerini geliştirmeye yönelik konularla Hayat Bilgisi ders kitapları düzenlenmektedir. Öğrenilen bilgiler ders kitabının içerisindeki bilgilerle somut ve anlamlı hale getirilmektedir.

Dersin içeriği üç tema üzerine yoğunlaştırılmıştır. Her tema içerisinde işlenmesi gereken belirli gün ve haftalara kitabın içeriğinde yer verilmiştir. Birinci tema Okul Heyecanım, ikinci tema Benim Eşsiz Yuvam, üçüncü tema ise Dün, Bugün ve Yarındır. Her tema içerisinde öğrencilere verilmesi gereken belirli kazanımlar bulunmaktadır.

Kazanımlar ön bilgi oluşturacak şekilde ve çocuğun yaşamındaki olay ve olguların oluşma sırası göz önünde bulundurularak sıralanmıştır. Kazanımların sırası belirli gün ve haftalarla ilgili kazanımlar hariç değiştirilemez. Ancak birbirini takip eden kazanımlar arasında uygun birleşmeler yapılabilir. Öğrencilerin üniteye hazırlık aşamasında kazanımlardan haberdar edilmesi gerekir. Kazanımlardan haberdar edilen öğrencinin hedefe ulaşması daha kolaydır.

Kazanımlar belirtilerek öğrencilerin üniteye hazırlanması gibi hazırlık çalışmaları ile de öğrenci konuya önceden hazırlanır. Kitap içerisinde yer alan hazırlık çalışmaları ile öğrenciler işlenecek konuya yönelik olarak motive edilmeye çalışılır. Öğrenciler hazırlık çalışmaları ile araştırmaya, inceleme yapmaya, gözlemlemeye, planlama yapmaya, listeler hazırlamaya, projeler hazırlamaya yönlendirilir. Önceden konuya hazırlık yapılması konunun öğrenilmesini üst düzeye çıkarmak için mutlaka yapılması gereken önemli bir unsurdur.

Hazırlık çalışmalarından sonra metnin işlenmesine geçilir. Metinler öğrencinin rahatça algılayabileceği şekilde oluşturulmalıdır. Metinler öğrencinin ilgisini çekmelidir. Metinler içerisinde yer alan şekiller konu ile paralellik teşkil etmelidir. Öğrenciler metinleri işlemekten zevk alabilmelidir. Dersin işlenişi sırasında öğrenci yalnızca metinle öğrenmek zorunda bırakılmamalı. Kullanılan teknolojik materyallerle öğretmenler konuyu destekleyebilmelidirler. Diğer öğretim materyalleri ve öğretim teknolojileri ile desteklenen konular öğrenmenin kalıcılığını artırır.

3.1.1.Öğrencilere Hayat Bilgisi Dersinde Kazandırılacak Olan Beceriler

İlköğretimde Hayat Bilgisi dersinin temel görevlerinden birisi öğrencilerin beceri kazanmalarına yardımcı olmaktır. Beceri kazanmada nasıl bir yol izleneceği önceden bilinirse, öğrencilerin bu becerileri kazanmalarına yardımcı olunabilir. Beceri kazanma bazen kendinden bazen de aktif bir süreç sonucu gerçekleşmektedir. Becerilerin kazanılması sırasında öğrencilerde görülen değişikliklerin nasıl gerçekleştiği kesin değildir. Araştırma sonuçları bu durumun olgunlaşma ve deneyim kazanma ile birlikte oluştuğunu göstermektedir. Hayat Bilgisi dersinde öğrencilere kazandırılacak olan beceriler şunlardır (MEB, 2005: 18-27):

1. **Eleştirel düşünme;** bildiklerini ve bilmediklerini ayırt edebilme, bildiklerinin doğruluğunu belirleme, olguların nedenlerini sorgulama, olay ve olgular arasında ilişki kurma, gerçekler ve kanaatler arasındaki farklılığı fark etme, fikirler ve olgular arasındaki mantığı ifade etme, davranışların değer ve uygunluğunu belirleme.
2. **Yaratıcı düşünme;** özgünlük ve yeni fikirler oluşturma, imgeleme, sıra dışı bağlantılar kurma, duygulara açık olma, risk alma, cesaret gösterme, meydan okuma.
3. **Araştırma;** soru sorma, gözlem yapma, tahmin etme, veri toplama, veri kaydetme, veri düzenleme, verileri açıklama, araştırma sonuçlarını sunma.
4. **İletişim;** dinleme, duygularını ifade etme, geri bildirim alma-verme, iletişim araçlarını kullanma, davranışsal incelikler sergileme, tartışma, bağlantı kurma, açık fikirli olma, ikna etme, ortak bir amaç çevresinde toplanma.
5. **Problem çözme;** problemi fark etme, problemin kime ait olduğunu belirleme, problemi aydınlatmak için uygun sorular sorma, problemi tanıma ve açıklama, probleme özgü bilgi kaynaklarını tanıma, probleme yönelik çözüm seçeneklerini belirleme, muhtemel sonuçlarını düşünmek, en uygun yolu seçmek.
6. **Bilgi teknolojilerini kullanma;** bilgisayarı işletme, bilgiyi kaydetme, işleme ve biçimlendirme, biçimlendirdiği bilgiyi sunma, çoklu ortamda rapor hazırlama, telefon ve televizyonu kullanarak bilgiye ulaşmak, teknolojik ürünleri amacına uygun olarak kullanabilme, bilgiyi bulma, bilgiyi planlama, yazılı kaynaklardan yararlanma, toplumdaki bilgi kaynaklarını kullanma.
7. **Girişimcilik;** grubun henüz fark edilmeyen ortak ihtiyaçlarına duyarlı olma, risk alma, yeni fikirlere, bilgi ve becerilere açık olma, kendini olası eleştirilere ve başarısızlıklara açık tutma, kaybetmeyi göze alarak yenilikleri deneme cesareti gösterme ve bundan zevk alma.

8. **Türkçe'yi doğru, etkili ve güzel kullanma;** Türkçe'yi doğru kullanma, anlaşılabilir şekilde konuşma ve yazma, doğru anlayıp anlamadığını kontrol etme, okunaklı bir şekilde yazma, etkili bir şekilde dinleme, Türkçe'yi duruma uygun olarak kullanma.
9. **Karar verme;** hangi konuda karar vereceğini belirleme, karar alternatifleri üretme, verilebilecek kararların sonuçlarını düşünme, değerleri betimleme, en uygun kararı verme, kararı uygulama, verdiği kararın ve sorumlulukların sonucunu üstlenme.
10. **Kaynakları etkili kullanma;** zaman, para ve materyal kullanma çevre bilinci geliştirme ve çevredeki kaynakları etkili kullanma, planlama ve üretim.
11. **Güvenlik ve korumayı sağlama;** sağlık güvenlik kurallarına/prosedürlerine uyma, doğal afetlerden korunma, trafik güvenliğini sağlama, hayır diyebilme, sağlığını koruma.
12. **Özyönetim;** etik davranma, eğlenme, öğrenmeyi öğrenme, amaç belirleme, kendini tanıma ve kişisel gelişimini izleme, duygu yönetimi, kariyer planlama, sorumluluk, zamanı ve mekanı doğru algılama, katılım- paylaşım-işbirliği ve takım çalışması yapma, liderlik, farklılıklara saygı duyma.
13. **Bilimin temel kavramlarını tanıma;** değişim etkileşim, neden-sonuç ilişkisi, değişkenlik-benzerlik, karşılıklı bağımlılık, süreklilik, korunum.
14. **Temalarla ilgili temel kavramları tanıma;** Okul Heyecanım temasında yer alan kavramları doğru ve yerinde kullanma, Benim Eşsiz Yuvam temasında yer alan kavramları doğru ve yerinde kullanma, Dün, Bugün, Yarın temasında yer alan kavramları doğru ve yerinde kullanma, kavramlarla ilgili hikaye yazma, kavram haritaları oluşturma, resim ve canlandırmalar yapma, kavramlarla ilgili sorulan bilgiyi yorumlama.

3.1.2.Hayat Bilgisi Dersi İle Öğrencilere Kazandırılmak İstenen Kişisel Nitelikler

Hayat Bilgisi dersi öğrenciyi hayata hazırlarken, öğrencilere yalnızca bilgi anlamında bir takım beceriler ve yetenekler kazandırmaz. Bilginin yanı sıra çocuğu okula gelen bir değer olarak görür ve o değerın kişisel nitelikler açısından gelişmesine yardımcı olur. Çocuk kendi kişisel özellikleri ile toplum içerisindeki sahip olduğu yeri keşfeder. Kişisel nitelikleri gelişmiş bir birey duygusal yeterliliğe sahip olur ve değer vermeyi öğrenir.

Öğrencilerin kişisel ve duygusal gelişimi üzerinde özenle durulmalıdır. Duygularla beslenmeyen bilgiler öğrencilerde istenilen değişimi sağlayamaz. Duygular insanın yaşam dinamizmini sağlar. Eğitimle kazandırılmaya çalışılan değer takdir duyguları öğrencilere duygusal alanda eğitim verilerek kazandırılır (Çakır, 1999:12-14).

Hayat Bilgisi dersiyle öğrencilere kazandırılmak istenen kişisel nitelikler şunlardır (MEB, 2005:25-37):

1. **Öz Saygı;** kendini ve duygularını fark etme, kişisel bakımını yapma, kendi farklılığını fark etme, geçmişini öğrenme, kendisiyle barışık olma, etik değerleri bilme ve hayatında bunlara önem verme, görev ve sorumluluklarını bilme ve yardımlaşma, kuralların gerekliliğini bilme, hata yapabileceğini kabul etme, kişisel eşyalarını özenli kullanma, büyüdükçe değiştiğini fark etme, kendisinin ve arkadaşlarının değerli olduğunu kabullenme.
2. **Öz Güven;** güçlü ve zayıf yönlerini tanıma, ailesini tanıma ve onlarla işbirliği yapma, kurallara neden gerek duyduğunu bilme, hatalardan ders çıkarma, gerektiğinde büyüklerinden yardım alma, ailede alınan kararlara katılma, doğadaki karşılıklı bağımlılığı kavrama, haksızlığa uğradığında bunu sorgulama.
3. **Toplumsallık;** Beslenmek için gerekli araç ve gereçleri kullanma, görgü kurallarını uygulama, arkadaşlarına cesaret verebilme, başkalarının eşyalarını izin alarak kullanma, arkadaşlarıyla oyun oynamak ve eğlenmek için gerekeni yapmak.
4. **Sabır;** Oyun oynarken uygun davranışlarda bulunma, eğlenmek için uygun zamanı bekleme, etkili dinleme, isteklerini erteleme, amaç belirleme, hata yapmanın doğal olduğunu kabul etme,duygularını kontrol etme.
5. **Hoşgörü;** arkadaşları ile iyi ilişkiler geliştirme, konuşanı dinleme, hataları doğal karşılama, farklılıkları kabul etme, herkesin değerli olduğunu kabul etme, sorunlara

farklı çözümler önerme, duygularını uygun bir dille ifade edebilme, görevlerini yerine getirmekten mutluluk duyma.

6. **Sevgi;** kendini sevme, ailesini ve akrabalarını sevme, ülkesini sevme, insanları sevme, doğayı sevme, vatanını sevme.
7. **Saygı;** kendine saygı duyma, arkadaşlarına saygı duyma, öğretmenine karşı saygılı olma, çevresindeki insanlara karşı saygılı olma, ailesine saygılı olma, kişisel eşyalarına ve başkalarının eşyalarına saygı gösterme, doğaya saygı duyma, dünyadaki insanlara saygı duyma.
8. **Barış;** sorunları fark etme, çözüm yollarını fark etme, karşılaştığı sorunlarda sorun çözme becerisini kullanma, milli ve dini bayramları kutlama, toplumsal paylaşımlarla yaşama, dayanışma içerisinde olma, benzerlik ve farklılıkların doğal olduğunu bilme.
9. **Yardımseverlik;** Kulüp ve diğer grup çalışmalarında arkadaşlarına yardım etme, aile bireylerine yardımda bulunma, okulla ilgili sorunları çözerken arkadaş ve başkalarına yardım etme, doğal afetlere uğrayanlara yardım etme, kaza ve acil durumlarda başkalarına yardım etme.
10. **Doğruluk;** etik davranışların farkında olma, trafikteki doğru ve yanlış davranışları ayırt etme, ilişkilerde olumlu değerleri gözetme, yanlış davranışların farkında olma, yanlışlık içermeyen davranışlar sergileme, ön yargısız davranma.
11. **Dürüstlük;** arkadaşlarının sergiledikleri davranışların etik olup olmadığını fark etmek, ailesinde ve akrabaları arasında sergilenen etik değerleri fark etmek, kendisinin ve arkadaşlarını etik olmayan davranışlarını fark etmek, arkadaşlarıyla ilişkilerinde olumlu değerleri gözetme, başkalarına önyargısız davranma, başkalarının duyarlılıklarına saygı gösterme.
12. **Adalet;** kurallara katılıma, kurallara uyma, etik değerleri ve davranışları fark etme, görev paylaşımına katılma ve üzerine düşen görevi yapma, Türk milletinin sahip olduğu hak ve hürriyetleri araştırma, başkalarının duyarlılıklarına saygı gösterme, kendi ihtiyaçların, isteklerini ve görüşlerini ifade edebilme, görev dağılımının adil olup olmadığını sorgulama.
13. **Yeniliğe açıklık;** yeni fikirler üretme, işbirliği yapma, problem çözme, amaç belirleme, yenilikleri deneme cesaretleri bulma, yenilikleri denemekten zevk alma, teknolojik bir ürün tasarlama, geleceği hayal etme ve tasarlama.
14. **Vatanseverlik;** Türk Bayrağı'na ve İstiklal Marşı'na saygı gösterme, Şeref Köşesi'ni tanıma, milli bayramlara coşkuyla katılma, Türkiye'mizin bir bütün olduğunun

farkında olma, Atatürk'ün ulusal bir lider olduğunu kabul etme ve ona saygı gösterme, müzelerden yararlanma.

- 15. Kültürel Değerleri Koruma ve Geliştirme;** Türk Bayrağı'nı ve İstiklal Marşı'nı bir değer olarak kabul etme, milli bayramları kutlama, dini bayramları kutlama, yaşadığın yerleşim birimini bir yuva olarak kabul etme, ülkesini bir yuva olarak kabul etme, cumhuriyetimizi korumak ve geliştirmek.

Yukarıda belirtilmiş olan bu kişisel niteliklerin öğrencilere kazandırılmasında öğretmenlere büyük görev düşmektedir. Öğrenciler her şeyleriyle öğretmenlerini kendilerine model olarak almaktadırlar. İyi bir öğretmen yaşantısı ve davranışları ile öğrencilere doğru model olmalıdır. Öğrenciler öğretmenlerini gözlemleyerek öğrenirler. Belirtilmiş olan kişisel nitelikleri kendi karakterine yerleştirmiş olan öğretmen ders esnasında, bir problemi çözerken, kuralları ve kaideleri uygularken hep öğrencilere davranışları ile örnek olur. Öğretmen etkin öğrenmenin gerçekleşmesinde önemli bir unsurdur. Kişilik gelişimine yönelik öğrenmeler öğretim programı ve öğretim programı neticesinde oluşturulan ders kitapları ile desteklenmelidir. Ders kitaplarında ele alınan konular öğrencilerin bazı nitelikleri kolay kavramasına fırsat verecek şekilde düzenlenmelidir.

Bireyde öğrenme kolaylığı, öğrenme gücü ve isteği yaratan en büyük faktörlerden biridir. Yakın çevresini inceleyen çocuk onu daha iyi anlar ve sever. Çocuk yakın çevresini; doğa, toplum, kültür, turizm, tarım, orman, sağlık, yönetim, folklor, ulaşım, geçim kaynakları gibi yönlerden inceleyip tanımalıdır. Yeni ilköğretim müfredat programı öğrencinin yakın çevresini temele alarak oluşturulmuştur ve bu yolla öğrencinin var olan mevcut değerlerini fark etmesine ve gereken değeri vermesine fırsat tanımaktadır.

3.1.3. Öğrencilerin Gelişim Özellikleri

Hayat Bilgisi dersinin konularının seçiminde çocukların ilgi ve gereksinimleri esastır ve bunun öğretiminde de bu ilgi ve gereksinimlerin bir ölçüde giderilmesi söz konusudur. Çocuk içinde bulunduğu ortamı uyum sağlayabilmek için durmaksızın "...nedir?", "...nasıldır?", "...niçin böyledir?", "...ne zaman olur?" gibi sorular sorar. İşte bu tip sorular

Hayat Bilgisi dersi konularının öğreniminde birer ipucu teşkil eder. Öğretim, bu sorulara aranan cevaplarla geliştirilir (Binbaşoğlu, 2003: 69).

Çocuğun zihinsel aktivitesini geliştirmeye yönelik olarak tasarlanmamış hiçbir konu öğrenciye yarar sağlamaz. Öğrenci bu sorularla düşünmeye sevk edilir ve konu hakkında kendine özgü bir kanaat geliştirir. İlk hareketlilik çocukla başlamalıdır. Öğretmen kendi düşüncelerini çocuğa empoze etmekten kaçınmalıdır.

Hayat Bilgisi ders kitabındaki konular günlük yaşamla bağlantılı olmalıdır. Öğrenci öğrendiklerini içinde bulunduğu koşullara uyarlayabilmelidir. Öğretmen ders kitabındaki konuları sırayla işlemek zorunda değildir. O an ortamda yaşanan duruma göre işlenecek konuları kendine göre belirleyebilmelidir. Çevredeki her şey Hayat Bilgisi Dersi ile birebir ilişkilidir.

3.1.4.Hayat Bilgisi Ders Kitabının Hazırlanmasında Dikkat Edilmesi Gereken Unsurlar

Hayat Bilgisi ders kitabındaki konular öğretilirken aşağıdaki kurallar göz önünde bulundurulmalıdır (Binbaşoğlu, 2003: 62-66):

- Hayat Bilgisi dersi, çocuk algısı üzerine şekillendirilmelidir.
- Çocuğun dikkatinin kısa süreli olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.
- Okula yeni başlayan çocuklar çoğunlukla kendi hayal dünyalarında yaşarlar. İlgileri de bu dünyanın gereklerine uygundur. Çocuğun gelişmesi, bu ilgilerin tanınmasına ve gereği gibi doyurulmasına bağlıdır.
- Çocukların temsili nitelikteki etkinliklerden hoşlandıkları göz önünde bulundurulmalıdır.
- Çocuklar yalnız kendi dünyalarında yaşamazlar. Çevrelerine karşı da ilgilidirler.
- Çocukların algıları büyüklerden ayırılır. Düşünme biçimleri de büyüklerden farklıdır.
- Çocuk zihninin nesnelere ve olayları sınıflama yeteneği henüz gelişmemiştir.
- Zaman kavramı tam anlamıyla oturmamıştır.

Konular belirlenirken öğrencinin psikolojik yapısı göz önünde bulundurulmalıdır. Yaş

seviyesinin getirdiği gelişim özelliklerini de dikkate almak gerekmektedir. Öğrencilerin ilgisini çekerek onlara cazip gelecek şekilde ders işlenmelidir. Öğrenci derse yönelik kendi tutumunu oluşturabilmelidir. Her öğrencinin sahip olduğu ön öğrenmelerin farklı olduğu göz önünde bulundurularak işlenen dersten çıkaracağı anlamın da bireysel olarak değişiklik gösterebileceği unutulmamalıdır.

Öğrencinin kitaptaki konulara işleniş sırasında adapte olması sağlanmalıdır. Adaptasyon özümleme ve uyumsama olmak üzere iki şekilde olabilmektedir. Özümleme, bireyin yeni karşılaştığı durumları önceden var olan şemaların içine yerleştirmesidir. Uyumsama ise, önceden var olan şekilleri değiştirip yeni şemalar oluşturmaktır (Selçuk, 2003: 82-84). Öğrenci bu şekilde işlenen derslerde yeni öğrendiği bilgileri eski bilgileri ile karşılaştırır ve yeni bilgileri önceki bilgilerinin üzerine inşa eder.

Hayat Bilgisi dersine ayrılan zamanın büyük bir bölümünde öğrencilerin kendi girişimleriyle gerçekleştirecekleri ve öğretmenlerin öğrencilere doğrudan bilgi aktarmak yerine sadece ve sadece yol göstereceği etkinliklere ayrılmalıdır (Titiz, 2005:88-90).

Ders kitaplarının içeriğinde yer alan konular öğrencilerin yalnızca bilişsel alanda gelişimlerine fırsat verecek şekilde düzenlenmemiştir. Program içerisindeki projeler, etkinlikler, gözlemler vb. unsurlarla öğrenciler duyuşsal ve devinişsel yönlerden de gelişme olanağı bulmaktadırlar.

Kitabın içeriğinde temalara dağıtılmış olan kazanımların öğrenciye verilmesinden ziyade öğrencilerin kazanımlara kendi istekleri ile yaptıkları etkinliklerle ulaşmaları yoluna gidilmiştir. Öğrenci nasıl öğreneceğine kendi karar vermektedir. Programın temelinde yer alan çoklu zeka kuramı ve yapılandırıcı yaklaşım öğrenciyi merkeze alarak nasıl öğrenmek istediğine karar vermesine olanak sağlamaktadır.

3.1.5.Duygusal eğitim

Hayat Bilgisi dersinin içeriğindeki en önemli faktörlerden biri de duygulardır. Eğitim öğrencilerin duygusal gelişimini de sağlayacak şekilde yürütülmelidir. Ders kitaplarında ele alınan konular öğrenciyi duygularla geliştirme yoluna gidilmelidir. Milli bayramlar, önemli

olayların yıldönümleri, bayrak törenleri öğrencide değer verme olgusunu oluşturabilecek birer fırsattır. Öğrenci vatan, millet, devlet ve aileye sevgi-saygı temellerini Hayat Bilgisi dersi işlenişi esnasında edinebilmelidir. Mevcut değerlerine sahip çıkmalı ve koruyabilmelidir.

Eğitim alanında yeniden yapılanma, değişimin sürekliliği açısından önem taşımaktadır. Geçmiş öğrenmelerle kazanılmış olan ezberleme öğrencilerin yaratıcı ve eleştirel düşünme özelliklerini köreltmıştır. Bunun yanında değerlerin öğretimi noktasında da problemler yaşanmıştır. Değeri anlaşılıp takdir edilmeyen olgular, öğrenciler üzerinde gerekli etkiyi bırakamaz. Bu nedenle ders esnasında öğrencinin duygularına yer verilmelidir. Duygular da en az bilgiler kadar önemlidir. Öğrencilere değer-takdir duyguları kazandırmada örnek olay hikayelerinden yararlanılmalıdır (Çakır, 1999:12-14).

Öğrencilerin Hayat Bilgisi dersi esnasında öğrendiği bilgileri anlamlı hale getirmelerinde öğretmene büyük pay düşmektedir. Öğretmen çocuğun sahip olduğu nitelikleri ders esnasında ortaya çıkaracak şekilde dersi düzenlemelidir. Yani bir anlamda öğrenciye değer vermelidir. Hiçbir zaman unutulmamalıdır ki ancak değer verilen kişi değer vermeyi öğrenir. Öğrenciler de çevresine, vatanına, milletine, sahip olduğu her şeye değer vermeyi önce kendisine değer vererek öğrenir. Öğrencileri ezber yapmaktan uzaklaştırmak, düşüncelerini güçlendirir. Değer vererek öğrenmek de ezberden uzaklaşmakla gerçekleşebilir.

3.1.6.Dil ve Anlatım

Düşüncenin gelişimi büyük ölçüde dile bağlıdır. Dilin iyi kazanılmaması düşünce gelişimini de sekteye uğratmaktadır (Selçuk, 2003:23). Özellikle ilköğretim programı içerisinde dile verilmesi gereken önem tartışılmaz. Hem dersi işlenişi esnasında hem de kitapların hazırlanmasında dil Türkçe kurallarına uygun olarak seçilmelidir.

Ders kitaplarının yazımında kullanılan dilin özellikleri öğrenci için son derece önemlidir. Çünkü kullanılan dil öğrencinin konuyu öğrenmesini kolaylaştırabileceği gibi zorlaştırabilir de. Kitaplar içerisinde yabancı kelimeler fazla kullanılmamalıdır. Öğrenci algısında dil yönünden oluşturulabilecek en ufak kesinti dikkat dağınıklığı yaratabilir (Arslanoğlu, 2001:75).

Ders kitaplarında hazırlanmış olan metinlerin okunabilirliği zorsa öğrencinin algılamaya yönelik olan ilgi ve motivasyonu da düşer. Özellikle ders kitapları eğitim nedeniyle oluşturulduğu için öğrencide herhangi bir öğrenme gücünü yaratmamalıdır.

Yazıda kullanılan harflerin puntosu ve karakteri önem arz etmektedir. Fontun büyüklüğü, satırın uzunluğu, satır aralığındaki boşluk ve yazının hacmi birbiriyle ilgili dört faktördür. Az sayıda kelime içeren cümleler kolay anlaşılır, çok sayıda kelime içeren cümleler ise zor anlaşılır. Çünkü uzun cümlelerin her biri kendine özgü özne, fiil ve nesnesi olan farklı yan cümlecikleri içermektedir (Işıldak, 2001:33). Özellikle ilköğretim 1,2,3. sınıf öğrencileri için hazırlanmış ders kitaplarında mümkün oldukça basit cümlelerle, net ifadeler kullanılmalıdır. Metinler hazırlanırken öğrencilerin gelişim özellikleri göz önüne alınarak dikkat dağılımını sağlayacak kadar uzun satırlar ve metinler kullanılmamalıdır.

Dil ve anlatımı değerlendirmede kullanılacak kriterler şöyle sıralanabilir (Küçükahmet ve diğerleri, 2001:59):

- Kelime hazinesini geliştirici kelimeler kullanılmalı. Çocuk bilinmeyen kelimeleri cümlenin gelişinden anlayabilmeli.
- Dil, çocuğun anlayabileceği kadar basit olmalı, ancak onları geliştirebilecek kadar da güçlü ve zengin olmalı.
- Yaşayan Türkçe olmalı.
- Konuşma dili yazı diline yaklaştırılmalı.
- Yazıyı çocuk yorumlayabilmeli.
- Tanımlardan mümkün olduğunca kaçınılmalı.
- Kitap araç olmalı amaç olmamalı.

- Ünite sonlarında konuları pekiştirici bilmece, bulmaca, karikatür, okuma parçası, tekerleme, oyun gibi etkinliklere yer verilmelidir.

3.1.7.Ders Kitapları ve Oyun

Oyun bir çocuğun hayatındaki en önemli unsurlardan biridir. Çocuk her an oyunu düşünmeye programlanmıştır. Yemek yerken, ders çalışırken, okulda her an oyun oynamayı düşünmeye şartlanmıştır. Oyun çocuk için hem bedensel hem de zihinsel bir gerekliliktir. Çocuk birçok şeyi oyun esnasında öğrenir. Kelime dağarcığını oyun sayesinde geliştirebilir, vücut koordinasyonu gerektiren oyunlarla vücut gelişimi sağlanabilir, grup içerisinde yer edinmeyi ve grup kurallarına uymayı öğrenir, hak ve adalet kavramlarını öğrenir. Çocuk için bunca öneme sahip olan oyunun öğretme faaliyetlerinden uzak tutulması mümkün değildir.

Çocukların zihinsel gelişim özellikleri itibariyle Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının oyun olgusuna açık olmaları bir zorunluluktur. Ders kitaplarında (Küçükahmet ve diğerleri, 2001: 37-40);

1. Oyun önerileri (Oyunların tanımı, kuralları vb.)
2. Oyun alanları (Boş sayfalar, bulmacalar, labirentler vb.)
3. Oyun sembolleri/materyalleri (Çok işlevli nesnelere resimleri, merak uyandıran kavramlar ya da sorular vb.) bulunmalıdır.

Ders kitaplarının, görsel ya da simgesel oyun malzemeleri içermeleri onları birer oyuncak haline getirmez. Eğlenceli bir ders kitabının eğitimsel ağırlığının, ağırbaşlı bir kitabındakinden daha az olacağını düşünmek için bir neden de bulunmamaktadır. Çocukların dikkatlerini oyuna çevirerek işlenen ders dersin amaçlarına daha kolay ulaşmayı sağlar. Çocuklarda sıklıkla gözlenen dikkat eksiklikleri ve güdülenme sorunları, gerçekten onların oyun ihtiyaçlarından kaynaklanıyor olabilir. Bu durumda ders kitaplarının onlara oyun imkanları sunması, sözü edilen türden sorunların ortadan kalkmasını sağlayacağı gibi, engellenemeyen ve kolaylıkla belirlenemeyen oyun olgusundan sınıf ortamında daha çok yararlanılmasının önü açılabilir.

4.1.Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Hazırlanmasında Kullanılan Kuram, Yöntem ve İlkeler

Ders kitaplarının hazırlanması çeşitli kuram, yöntem ve ilkelerin göz önünde bulundurulması ile gerçekleştirilir. Yeni ilköğretim müfredat programı aşağıda belirtilmiş olan yapılar göz önüne alınarak eski program düzenlenmesi ve değiştirilmesi ile oluşturulmuştur.

4.1.1.Hayat Bilgisi Ders Kitabının Hazırlanmasında Göz Önünde Bulundurulanan Kuramlar

Yapılandırmacılık ve çoklu zeka kuramları göz önüne alınarak düzenlenmiş olan Hayat Bilgisi Müfredat Programı ders kitaplarının tasarlanmasında da bu kuramların göz önünde bulundurulmasını sağlamıştır. Her iki kuram da temele çocuğu almaktadır.

4.1.1.1.Yapılandırmacılık Kuramı

Yapılandırmacılık temelinde nesnelliğin olduğu bilişsel kuramlardan gelişmiştir. Yapılandırmacı bakış açısında bilginin, öğrenenin var olan değer yargıları ve yaşantıları tarafından üretildiği düşünülür. Bilgi: konu alanlarına bağlı olarak değil, bireyin yarattığı ve ifade ettiği şekillerde yapılandırılarak var olur. Bu yüzden deneysel, sübjektif ve bireyseldir. Bilgi, evrensel gerçekler takımı olarak değil işleyen hipotezler olarak görülür ve mutlak anlamda doğru olmayacağı düşünülür (Kaptan, 2000: 22).

Öğrenciler çeşitli hazır bulunuşluk düzeylerine sahip olarak okullara gelirler. Zihinsel algıları çeşitli yapılarla doludur. Boş bir algı ile mevcut derse yönelik bilgi ve tutum edinmeye çalışmazlar. Öğrencilere verilen uyarıcılar beyinlerinde yorumlanırken ilk önce sahip oldukları ön öğrenmelerle ilişkilendirilirler. Daha sonra da yeni öğrendikleri bilgileri eski bilgilerinin üzerine yapılandırırılar.

Yapılandırmacılıkta bilginin öğrenen tarafından oluşturulan yapı olduğuna ve bu süreçte ön bilgilerin önemli bir yeri olduğuna inanıldığı için mevcut yapıların bireye özgü

olduğu vurgulanmaktadır. Dolayısıyla bireylerin kendisi için oluşturduğu yapıları bir başkasına aktarması olanaksızdır. Bir başka deyişle, öğretmen kendi zihnindeki kavram ya da düşünceleri bir başkasının zihnine aktaramaz. Bunu yapmaya çalışsa bile, öğretmenin anlattıkları öğrenciler tarafından aynen alınmaz. Anlatılanlar öğrenciler tarafından yorumlanır ve dönüştürülür. Öğretmenlerin öğretmeye çalıştıklarının öğrenciler tarafından onların anlattığı şekilde algılanmamasının nedeni budur (Açıkgöz, 2003:63-65).

Öğrenmenin, yapılandırması öğrenme kuramına göre şekillendirilmesi için ders kitaplarının bu muhteva doğrultusunda hazırlanması gerekmektedir. Kitaplardaki konular öğrencinin zihnine geleneksel yöntemlerde olduğu gibi bire bir aktarılmamalıdır. Kitaplar öğrencinin bilgiyi bulmasını ve geçmiş bilgilerinin üzerine inşa etmesine olanak sağlayacak şekilde hazırlanmalıdır.

4.1.1.2.Çoklu Zeka Kuramı

Çoklu zeka kuramı Howard Gardner (1983) tarafından geliştirilmiştir. Bireylerin zeka bölümleri ile ilgili bu kuram-teoriye dayalı öğretim ortamında yeni düzenlemeler yapılmış ve daha etkili öğrenme elde edilmeye çalışılmıştır. Teoriye göre insan zekası sadece sayısal ve sözel olmak üzere iki yönlü değil yedi yönlü olduğu ifade edilmiştir. Daha sonra 1999'da iki tane daha ilave edilmiştir. Kuramın amacı bireylerin neler yapabileceğini dikkate almaktır. Bireylerin her birinin bir değer olduğu, her birinin yeteneklerinin iyi tanınması gerektiği ve ona uygun bir ortam oluşturulursa daha etkili bir öğrenmenin sağlanabileceği bu kavramın temel düşüncelerini oluşturmaktadır (Taşpınar ve diğerleri, 2004: 110-113).

İlköğretim programlarında yer alan bireysel ve toplu etkinliklerin öğrencilerin yetenekleri veya yatkınlıkları, gelişim, genetik donanım ve ön tecrübeleri göz önüne alınarak düzenlenmelidir (Ülgen, 1999: 155). Bu programlar çerçevesinde hazırlanan Hayat Bilgisi müfredat programı ve ders kitabı çoklu zeka alanlarının dayandıkları biyolojik ve kültürel temelleri bünyesinde taşımaktadır.

Çoklu zeka temelli öğretim ortamlarında bilgisayarın kullanımı da programı daha etkin kılabilir. Çocukların gelişim dosyaları olarak tanımlanabilecek portfolyolar, bilgisayarlı

ortamlarda hazırlanabilir. Bilgisayarlar çocukların farklı zeka alanlarına hitap ederler. Bilgisayarlar kurulan iletişim ağı, kişiler arası zekayı destekleyicidir, aynı zamanda eğitici bilgisayar programları, animasyonlar görsel zekayı destekleyicidirler. Televizyon, teyp, bilgisayar, projektör gibi teknolojik materyaller farklı açılardan farklı zeka alanlarını destekleyici niteliktedirler. Ancak bu materyaller planlı ve ölçülü bir biçimde programa dahil edilmelidirler (Tuğrul ve Duran, 2003: 224-229).

“Bir kişi her zeka alanında aynı derecede güçlü olmadığı gibi, hiç kimsenin zeka profili bir başkasıyla aynı değildir” görüşünden yola çıkarak zeka sekiz sınıfa ayrılmıştır (Tuğrul ve Duran, 2003: 226-227):

1. Sözel (Dilsel) Zeka: Ana dillerini iyi kullanırlar. İfade etme becerileri gelişmiştir. Güzel konuşma ve yazma becerilerine sahiptirler. Mecazi anlatım, soyut ve simgesel düşünme yeteneğine sahiptirler. Şiir okuma, mizah, hikaye anlatma vb. etkinliklerden hoşlanırlar.
2. Mantıksal (Matematiksel) Zeka: İlke teori ve nedensel ilişkileri anlama kapasiteleri gelişmiştir. Sayılara ve bilimsel konulara ilgileri ile kendilerini gösterirler. Sayılarla düşünme hesaplama sonuç çıkarma, mantıksal ilişkiler kurma. Hipotezler üretme yeteneğine sahiptirler.
3. Görsel (Uzaysal) Zeka: Tüm dünyayı zihinlerinde canlandırmaya çalışırlar, resim çizmede yaşıtlarına göre yeteneklidirler, hayal güçleri gelişmiştir. Görsel sunuları izlemekten zevk alırlar, üç boyutlu yapılar veya modeller oluşturabilirler, kelimelerden ziyade resimlerle öğrenmeyi severler.
4. Müziksel (Ritmik) Zeka: Müzikle düşünme, duyumsal örüntüleri organize etme, hatırlama kapasitesindedirler. Müzik ve ritimle kendilerini gösterirler. Bu zeka alanına sahip öğrenciler; şarkıları ve melodileri çok iyi hatırlarlar, müzik dersini severler, konuşurken veya hareket ederken elleri ve ayakları ile ritim tutarlar.
5. Bedensel (Kinestetik) Zeka: Tüm vücutlarını ve vücutlarının parçalarını etkin bir şekilde kullanarak problem çözerler. Bir şeyler üretme ve materyalleri etkili kullanma kapasitesindedirler.
6. Sosyal Zeka: Diğer insanların duygularını rahat bir şekilde anlama kapasitesine sahiptirler. Buldukları ortamın dışında da kendi başlarının çaresine bakabilirler.

İnsanlar bu zeka alanına sahip bireylerle bir arada bulunmaktan zevk alırlar. Ekip çalışmasını severler.

7. İçsel Zeka: Kendilerini, kim olduklarını. Sınırlarını, tepkilerini, ilgilerini anlama kapasitesindedirler. Yalnız kalmaktan zevk alırlar. Kendilerine olan güvenleri son derece yüksektir. Hayattaki başarı ve başarısızlıklardan ders almayı bilirler. Bağımsız çalışma ve hayal kurmayı severler.
8. Doğacı Zeka: Doğadaki tüm canlıları tanıma, araştırma ve canlıların yaratılışları üzerinde düşünme yeteneğine sahiptirler. Ekolojik dengenin bozulmasına karşı çıkarlar. Toprakla oynamayı ve bitkileri yetiştirmeyi severler. Mevsimlere ve iklim olaylarına karşı çok ilgilidirler.

Öğrencilerin zeka alanlarını belirlemede öğretmene önemli görevler düşmektedir. Her şeyden önce öğretmenin çok iyi bir gözlemci olması gerekir. Öğrencilerin zeka alanlarını algılayabilmek için onlara bireysel çalışmalar yaptırmalıdır. Serbest çalışmalar esnasında da öğrencilerin ilgi alanları keşfedilebilir. Hayat Bilgisi ders kitabı ve ders programı hazırlanırken öğrencilerin öğrenme stilleri ve farklı zeka türlerinde oldukları göz önünde bulundurulmalıdır. Öğretmen, öğrenme-öğretme ortamında etkinlikler düzenlerken öğrencinin zeka alanını göz önünde bulundurmalıdır.

4.1.2.Hayat Bilgisi Dersinde Kullanılan Yöntemler

Hayat Bilgisi dersi öğretilirken öğretmenler çeşitli yöntemler kullanırlar. Öğretmenler çocukların ilgi alanlarını göz önünde bulundurarak ve gelişim özelliklerini dikkate alarak çocuklara en uygun yöntemlerle eğitim vermeye çalışmalıdırlar. Hayat Bilgisi öğretiminde genel olarak kullanılan yöntemleri şu şekilde belirtebiliriz.

4.1.2.1.Anlatım Yöntemi: Anlatım yöntemi öğretmen merkezli klasik bir yöntemdir. Öğretmen konuyu anlatır öğrenci ise dinler. Çok fazla öğrenci merkezli bir anlatım yöntemi olmamasından dolayı öğrencinin öğrenme seviyesi yüksek değildir. Günümüzde öğretimde çocuğa göre tasarım yapıldığından, öğretmenlerin anlatım yöntemini yalnızca çok önemli noktaları vurgulamak için kullanmaları uygundur. Anlatım yöntemini diğer öğretim yöntemleri ile birleştirerek kullanmak etkisini güçlendirir.

4.1.2.2.Soru-Cevap Yöntemi: Öğrencilere sorulan soruların açık ve anlaşılır olması gerekmektedir. Öğretmenler öğrencilere soruları yöneltirken onları tedirgin edecek bir üslupla soru sormaktan kaçınmalıdırlar. Sorular öğrenciyi düşündürmeye sevk edecek şekilde düzenlenmelidir.

Sorular kapalı uçlu ve açık uçlu sorular olmak üzere iki gruba ayrılmaktadırlar. Kapalı uçlu sorularda cevap tektir. Açık uçlu sorularda cevap yoruma açık olarak verilebilir (Küçükahmet ve diğerleri, 2001:69). Yeni öğretim programı açık uçlu soruların sorulmasını desteklemektedir. Açık uçlu sorular öğrencinin kendini ifade etmesini kolaylaştırır. Öğretmenler bilgileri ezberlemekten uzaklaşır.

4.1.2.3.Dramatizasyon Yöntemi: Çocuklar yaşları nedeniyle devamlı bir hareket halindedirler. Oyun oynamaya karşı büyük bir merak ve ilgi duyarlar (Sadık, 2003:93). Dramatizasyon yöntemi hareket etmekten, vücut dilini kullanmaktan hoşlanan öğrenci için en iyi öğrenme yöntemlerinden biridir. Dramatizasyon yolu ile düşünceler ve duygular, mimik, jest ve hareketlerle ses ve söz ilavesi ile anlatılmaya çalışılır. Çocukların taklit yeteneklerindeki başarı bu yöntemin başarılı olmasında etkilidir.

Çocuk topluluk karşısında bu yöntem sayesinde rahat konuşur. Sesini, duygularını ve düşüncelerini rahatça ifade etme olanağı bulur. Konuşma yeteneği gelişir. Hayal kurma ve yorumlama becerisi gelişir. Dramatizasyon sayesinde oyun oynayarak öğrenen çocuğun yaratıcılığı gelişir.

4.1.2.4.Tartışma Yöntemi: Tartışma yöntemi sınıf ortamında değişik görüşlerin ortaya çıkmasına olanak sağlar. Sınıf yönetimi de çocuklara bırakılarak olay tamamen çocuklar tarafından organize edilebilir. Bu sayede çocuklar bir konuda çok farklı görüşlerin olabileceğini ortaya koyar. Öğrenciler bu sayede hem kendi görüşlerini savunmayı hem de başkalarının farklı görüşlere sahip olabileceği gerçeğini kabullenir. Öğrenci kendi görüşünü başkalarının görüşlerine saygı duyarak savunmayı öğrenir.

Bazı konuların tarafı olarak savunma davranışı, aktif olarak destekleme davranışı tartışma yöntemi ile gerçekleştirilir (Gültekin, 2003:57). Öğrencilerin tartışacakları konuyu

istenilen ölçüde savunabilmeleri için tartışma konusunu özümsemeleri gerekmektedir. Konu seçimi öğretmen tarafından yapılmamalı. Öğrenciler kendi aralarında seçim yapabilmelidirler.

4.1.2.5.Gösteri Yöntemi: Göz- kulak yardımı ile göstererek öğretmeyi amaçlar. Gösteriyi öğretmen de yapabilir, öğrencilerin de yapmaları istenebilir (Küçükahmet ve diğerleri, 2001:74-75). Gösteri yönteminde model ya da maket kullanılabilir. Film, slayt, fotoğraf ve resimler kullanılabilir. Gösteri sonrası kazanacakları davranışlar öğrencilere önceden duyurulmalıdır. Deney yapılacaksa öğretmenin deneyi önceden denemiş olması gerekmektedir. İşlem basamakları tahtaya yazılmalıdır ki öğrencilerin takip etmeleri kolay olsun. Öğretmen önemli noktaları vurgulayarak belirtmelidir. Eğer yöntem öğrenciler tarafından kullanılacaksa ve herhangi bir materyalin kullanılma durumu varsa öğretmen öğrencilere araç-gereç veya materyal konusunda bilgi verebilir.

4.1.2.6.Kaynak Kişiden Yararlanma Yöntemi: Konuya daha somut bir nitelik kazandırmak için kullanılan bir yöntemdir. Bir konu hakkında bilgi edinmek için öğrenciler gidip yerinde kaynak niteliği taşıyabilecek kişilerden alabilir. Bunun yanı sıra kaynak olacak kişi ya da kişiler sınıf ortamına da davet edilebilir. Kaynak kişi sınıfa geliyorsa öğretmenin planı düzenli bir şekilde hazırlaması gerekir. Dersin işlenişi aktif olmalı, sıkıcı bir atmosfer oluşturulmamalı ve kaynak kişi dersin hedefine ulaştırılacak şekilde yönlendirilmelidir. Öğrencilerin merak ettikleri her şeyi öğrenmeleri sağlanmalıdır.

4.1.2.7.Deney Yöntemi: Deney yöntem öğrencilerin bazı bilgileri somutlaştırmasında kullanılan etkili ve bilimsel bir yöntemdir. Deneyler öğretmen ya da öğrenciler tarafından yapılabilir. Deneyler sınıf ortamında diğer öğrencilere sunulmadan önce uygulayıcı tarafından ön denemesinin yapılmış olması gerekir. Bu zaman kaybını önler. Sonuca ulaşamama ihtimalini en aza indirir.

Teknolojinin okullara girmesi çok hızlı gelişmektedir. Dersler teknolojik unsurlarla daha sistemli ve planlı olarak gerçekleşmektedir (Alkan, 1994:6). Teknolojik donanımlar deneysel çalışmaların yürütülmesinde de kolaylaştırıcı bir unsur olarak nitelendirilmektedir. Öğrencilere deneysel çalışmalar yaptırılırken araç-gerecin kullanımını öğretmek yardımcı olunabilir.

4.1.2.8.Oyun ve Taklit Yöntemi: Çocuklarımızın içinde doğdukları kültüre sağlıklı uyumlarında, bu kültürü tanımalarında, anlamlandırmalarında eğitim başlıca etmendir (Varış, 2002:95). Çocuk hayatı oyunla öğrenir. Oyunlar sırasında gerçek yaşamı taklit ederek kendine o yaşam içerisinde bir yer edinmeye çalışır. Çocukluk çağının en temel unsurlarından biri olan oyunu ders kitaplarının dışına çıkarmak, ya da dersi oyundan uzak aşırı disiplin kurallarına bağlı kalarak işlemek pek doğru görülmemektedir.

Oyun çocuğun zevkle öğrenmesini sağlar. Öğrenmenin istenilen hedefe kısa sürede ulaşmasında oyunla eğitimin kullanılması etkili bir yoldur. Öğretim oyunla zenginleştirilir. Oyun ve taklit öğrenciler için iyi bir motivasyon kaynağıdır. Taklit kendini yönlendirme, uygulama, kaynaştırma, meydan okuma, dönüt ve ödüllendirme gibi etkili öğretim uygulamalarını karşılar.

4.1.3.Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Hazırlanmasında Kullanılan İlkeler

Ders kitapları çeşitli unsurlara bağlı kalınarak hazırlanır. Çağdaş, bilimsel, sanatsal ve felsefi bilgiyle donanık, öğrencinin hazır bulunuşluk düzeyiyle uygun, somuttan-soyuta, Basitten karmaşığa , kolaydan zora ve birbirinin ön koşulu, bilinenden-bilinmeyene, kendi içinde mantıklı bir tutarlılık olacak şekilde düzenlenmelidir (Taşpınar ve diğerleri, 2004:74) .

4.1.3.1.Yakından Uzağa İlkesi: Hayat Bilgisi dersi işlenirken örneklerin ve açıklamaların. Özelden genele doğru yapılmalıdır. Genel ve evrensel değerlerden önce bireyin kendi değerlerini yani bir anlamda kendi kültürünü tanıması gerekmektedir.

İnsanın düşünüp gerçekleştirdiği her şey kültürdür (Özlem, 2002:180). Öğretmenlerin öğrencilere, yakın çevrelerinden verdikleri örneklerle sahip oldukları kültürü öğretmelidirler.Yaşanılan ortamdan git gide uzaklaşarak evrensel değerler öğrencilere verilir.

4.1.3.2.Bilinenden Bilinmeyene İlkesi: Bir konu anlatılırken insan beyni kelimeleri görüntülere çevirmekle uğraşır (İşler, 2003:37). Öğrenci yeni öğrenmeler gerçekleşirken bunları zihinlerindeki önceki öğrenmelerle bağdaştırmaya çalışırlar ve yeni bilgilerini önceden sahip oldukları eski bilgilerinin üzerine inşaa ederler.

4.1.3.3.Açıklık İlkesi: İşlenen konuların öğrencinin zihninde herhangi bir karışıklığa yol açmaması gerekmektedir. Öğrenmenin tam anlamıyla gerçekleşmesinde açıklık ilkesinin önemli bir rolü vardır. Doğal ortamda yapılan incelemeler konunun açık bir şekilde anlaşılmasını sağlar.

Öğretmen gerekli gereksiz tüm teknolojileri derse dahil ederek öğrenciyi kavram karmaşasına sürüklememelidir (Gürcan, 2002:223). Konular işlenirken kullanılan teknoloji öğrenmeyi kolaylaştırmaya olanak tanınmalıdır. Açık, anlaşılır bir şekilde tasarlanmış öğrenmeler kalıcılık sağlar. Öğrenci bıkmada, usanmadan zevkle öğrenir.

4.1.3.4.Somuttan-Soyuta İlkesi: Öğrenme öğrencilerin duyu organlarına gelen uyarıcılar sayesinde gerçekleşir. Öğrencinin ne kadar çok duyu organına hitap edilirse öğrenme o kadar kalıcı olur. Öğrenmelerde öncelikle somuttan başlanmalı ve git gide soyut kavramlar öğrencilere sunulmalıdır.

Derste kullanılan araç gereçler öğrencilerin dikkatini çeker, onları güdüler, dikkatlerini canlı tutar, kavramları basitleştirir ve en önemlisi kavramların somutlaştırılmasında aktif bir rolü vardır (Güngördü, 2003:71).

4.1.3.5.Ekonomiklik İlkesi: Öğretimde yapılacak her şeyin en kısa yoldan, en az zaman, emek, para ve enerji ile yapılması gerekmektedir. Öğrencilere bu konuda rehberlik edilmeli. Öğretim etkinlikleri planlanmalıdır. Öğrencilerin üretken olması için elverişli ortamlar hazırlanmalıdır (Küçükahmet ve diğerleri, 2001:54).

5.1.Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri

Öğrenme ve öğretme ortamlarında doğru ve hatasız ölçümlerin yapılabilmesi için ölçme aracının sahip olması gereken birtakım nitelikler bulunmaktadır (İşman, 1998:23-28).

Bu nitelikler:

- 1.Güvenirlilik
- 2.Geçerlik
- 3.Kullanışlılık

Güvenirlilik: Bir ölçümün random hatadan arınmış olmasıdır. Geçerliğin bir parçasıdır. Eğitimde kullanılan ölçme araç ve yöntemlerin güvenirliliğini artırmak için alınabilecek tedbirlerden birkaç tanesi aşağıda sıralanmıştır (Tekin, 1977:16-18):

- Bir sınavda kullanılacak soruların açıkça anlaşılır ve kesinlikle cevaplandırılabilir olması, o sınavdan elde edilen puanın güvenirliliği artırır.
- Sınavda kullanılacak sorular o sınavı cevaplayacak bireylerin yaklaşık olarak yarısı tarafından doğru cevaplandırılabilir güçlükte olmalıdır.
- Her sınav objektif yollarla puanlanabilmelidir. Ölçme sonuçlarının objektifliği arttıkça güvenirliliği artar.
- Sınav süresi öğrencilerin hemen hepsinin bütün soruları cevaplandırmalarına yetecek uzunlukta olmalıdır. Objektif testlerle yapılan sınavlarda sürenin gereğinden kısa verilmesi cevaplayıcıların testin sonundaki soruların okumadan ve gelişi güzel cevaplandırmalarına sebep olur, güvenirliliği de sıfıra yakındır.

Geçerlik: Ölçeğin ölçmesi gereken özelliği gerçekten ölçebilmesidir. Geçerlik bir ölçme aracının ölçmeyi amaçladığı özelliği, bir başka özellikle karıştırmadan doğru olarak ölçebilme derecesidir. Geçerlik bir ölçme aracının geliştirdiği konuda amaca yönelik olmasıdır. Geçerlik için güvenirlilik gerekli ancak yeterli değildir. Çünkü bir araç her zaman aynı sonucu verebilir. Ancak ölçmek istenen yapı dışında başka şeyleri ölçebilir. Geçerlikte aynı yapıyı ölçen iki ölçüm arasındaki ilişki araştırılır (Balcı, 2001:117).

Ölçmenin en önemli unsurlarından biri kapsam geçerliliğidir. Eğer öğrencilere kapsam dışında sorular sorulursa öğrencinin olmayan bilgisi ölçülmüş olur. Bu da hatalı ölçmeye neden olur. Öğretmenlerin ölçme aracını geliştirirken işlenen konuların neler olduğuna dikkat etmelidir. İşlenen bölümler dışında ölçme aracı geliştirilemez

Kullanışlılık: Testin geliştirilmesinin, uygulanmasının ve puanlanmasının kolay ve ekonomik olması demektir. Ölçme araç ve yöntemlerinin kullanışlılığı hakkında bir yargıya varılırken şu noktaların dikkate alınması gerekir; ekonomi, hazırlama süresi, uygulama süresi, hazırlayıcı ve uygulayıcıların nitelikleri, cevaplayıcının nitelikleri, uygulama kolaylıkları, puanlama ve puanlamaları yorumlama kolaylıkları (Tekin, 1977:19).

Ölçme bir niteliğin gözlenerek gözlem sonuçlarının sayı ve sembollerle gösterilmesidir (Turgut, 1984: 3). Ölçme neticesinde öğrencilerin sahip oldukları kazanımları

hakkında bilgi edinilir. Elde edilen öğrenmeler neticesinde öğrencilerin öğrenme performansları hakkında bilgi sahibi olunur. Belli bir alanda bireylerin ne derecede bir öğrenme gücüne ve düzeyine sahip oldukları ölçmeler yapılarak belirlenir. Ölçme eğitimde vazgeçilmez bir unsur olarak karşımıza çıkar. Örneğin öğrenci seçiminde, eğitim ve öğretim güçlüklerinin ortaya çıkarılmasında ve öğretimin değerlendirilmesinde, öğrencileri güdüleyip başarılarının yükseltilmesinde, öğrencilerin rehberlik ile ilgili problemlerinin çözülmesinde ölçmenin önemli bir yeri vardır (Binbaşoğlu, 1983).

Geçmiş yıllarda öğretimdeki ölçme ve değerlendirme yazılı yoklama ve testlerden ibaretmiş gibi görülmekteydi. Öğrencilerin bilgileri birebir soru ve cevap şeklinde yoklanmaktaydı. Eğitimdeki uygulamalardaki değişim ve gelişimler beraberinde ölçme araçlarındaki değişimi de getirdi. Yeni Müfredat Programlarının öğrenciyi merkeze alması ölçme araçlarının da öğrenciye göre belirlenmesini sağladı.

Ölçme ve değerlendirme yalnızca konu, tema, ünite ya da dönem sonlarında kullanılmamalıdır. Ölçme ve değerlendirme; yöntem, tema, ünite ya da konular işlenmeye başlanmadan önce öğrencilerin işlenecek konu için gerekli seviyede bulunup bulunmadıklarını, bu konuda ne gibi ön bilgilere sahip olduklarını öğrenmek üzere teşhis amacıyla da kullanılabilirler. Öğrencilerin düşünceleri, beceri ve duygularının öğrenilmesi, derslerde kullanılacak öğretim etkinliklerinin daha etkin bir şekilde belirlenip düzenlenmesine yardımcı olur. Bunun yanı sıra, öğrenme süreci içerisinde öğrencilerin ilerleme ve kazanımlarını tespit etmek ve geribildirim sağlamak amacıyla da kullanılabilir. Bu amaçla kullanılan ölçme araçları öğretim programının ne derece etkin olduğunun anlaşılması için bilgi sağlamaktadır (Titiz, 2005:43). Ölçme sadece sonuçla sınırlı kalmamakta süreçte ölçmeye dahil edilmelidir. Yapılandırılmış yaklaşım doğrultusunda hazırlanmış olan ilköğretim müfredat programı, ölçme ve değerlendirme hususunda da yapılandırıcı metoda yönelik olan çeşitli ölçme ve değerlendirme metotlarının kullanılmasını gerekli kılmıştır. Bu ölçme ve değerlendirme metotları şunlardır:

5.1.1.Gözlem: Öğretmenler ders esnasında devamlı olarak öğrencileri gözlemlemelidirler. Öğrencilerin neleri bildiklerinin ve nelere ihtiyaçları olduğunun belirlenmesinde etkin bir ölçme yöntemidir. Hayat Bilgisi dersinin işlenişi esnasında öğrencilerin verilen etkinliği yapıp yapmadıkları, yapıyorlarsa hangi yeterlilikte yaptıkları gözlem yolu ile öğrenilebilir.

Öğrencilerin tutumları, davranışları, işbirliği içerisinde yapmaları gereken çalışmalara hangi oranlarda katıldıkları gözlem yolu ile öğrenilebilir.

Gözlem yönteminin kullanılmasında dikkat edilmesi gereken en önemli husus nelerin ölçüleceğinin önceden tespit edilmesidir. Belirtilen kriterler her öğrenci için uygun ve aynı olmalıdır. Bu hususlar önceden bir liste haline getirilerek bir gözlem formu hazırlanabilir. Nelerin gözleme dahil edileceğine öğretmen karar verir (Titiz, 2005:44).

5.1.2.Görüşme: Öğretmenler öğrencilerle beraber belirli dönemlerde görüşmeler yapmalıdırlar. Bu görüşmeler esnasında öğrencilere direk sorular yönelmemelidirler. Daha samimi bir ortam ve daha samimi bir konuşma havası yaratarak öğrencilerin kendilerini daha rahat ifade etmelerini sağlayabilirler. Öğretmen öğrencilerin duygu, düşünce ve görüşlerini öğrenmeye yönelik olarak bu ölçme yöntemini kullanabileceği gibi; dersin kazanımlarına öğrencilerin ulaşma düzeyleri, öğrencilerin öğrenme güçlükleri, dersi nasıl işlemek istediklerine ilişkin faktörler de görüşme yöntemi ile ortaya çıkarılabilir:

Eğitmciler hem kendilerinin hem de öğrencilerin farkında olmadıkları ancak gelişmiş olan yeteneklerini görüşmeler sayesinde keşfedebilirler (Öztop, 1994:35). Görüşmelerde istenilen sonucun alınabilmesi için öğretmenlerin konuşacakları konuyu zihinlerinde ya da kağıt üzerinde önceden tasarımları gerekir. Görüşmelerden elde edilen sonuçlar dersin işleme şeklinin öğrenci ile beraber tasarlanmasında önemli bir yer teşkil etmektedir.

5.1.3.Günlükler: Öğretmenler öğrencilerin günlük tutmasını isteyerek hem yazım güçlerini geliştirebilir, hem duygu ve düşüncelerini öğrenebilir hem de çeşitli alanlarda yaptıkları araştırmaları günlüklerine not etmelerini isteyerek bilgi edinmelerini sağlayabilir. Öğrenciler günlükler sayesinde öğrencilerin yazım kabiliyetlerini geliştirebilir ve yazım yanlışlıklarını düzeltme olanağı bulabilir.

Kavrama ve bilişin kazandırılması metindeki sözcükler, bölümler ve paragraflar gibi bilgi öğeleri ve bilgiyle öğrencilerin yaşantıları gibi temel bilgiler arasındaki ilişkileri içermektedir (Sübaşı, 2000:35). Günlüklerle öğretmen öğrencilerin yaşantıları ve bilgilerini aynı perspektifte birleştirebilir.

Öğrenciler günlük yazmakta zorlanabilir ve her gün günlük yazmayı reddede bilirler. Öğretmenlerin çocuklara baskı yaparak onları günlük yazmaya zorlamaları doğru değildir. Zamanla günlük yazma alışkanlığı kazanmaya teşvik edilmeleri gerekmektedir. Yada bir hafta gibi belirli zaman aralıkları ile günlük yazmaları istenebilir. Öğretmenler için de her gün tüm sınıfın günlüklerini okumak zor olabilir. Bu durumda öğrenciler arasında yapılan rast gele bir seçimle her gün belirli sayıda günlük okunabilir.

5.1.4.Çizimler ve Poster Oluşturma: Öğrenciden herhangi bir duygu, düşünce ya da dersle ilgili herhangi bir konuya yönelik olarak çizimler ve posterler hazırlatılabilir. Bu sayede öğrenciler uygulamalı olarak öğrenir bu da öğrenmenin kalıcılığını arttıran önemli bir faktördür. Öğrencilerin yetenekleri bu ölçme yöntemi sayesinde keşfedilebilir. Çizim yapmaktan hoşlanmayan öğrenciler çalışmalarını çeşitli yırtma-yapıştırma yöntemlerini kullanarak yapabilirler. Öğrencilerin konuyu hangi düzeyde öğrendiği yapmış oldukları bu çalışmalardan anlaşılabilir.

Öğretmenler öğrencileri yapacakları çalışmalar konusunda sınırlandırmamalıdır. Çocuklar düşüncelerini özgür bir şekilde ortaya koyabilmelidirler. Öğrencinin yaratıcılığını kullanarak yapmış olduğu çalışmayı öğretmen değerlendirirken klasik unsurları kullanmamalı ve öğrenciyi sorgulayıp , çalışması konusunda yargılamamalıdır Öğretmen, öğrencinin tasarımını, çalışmasının içeriğini, okunabilirlik düzeyini göz önünde bulundurarak öğrenci hakkında bir değerlendirme yapmalı ve çalışmanın orijinalliğini önemli bir nitelik olarak saptamalıdır (Ünsal ve Güneş, 2003:118).

5.1.5.Açık Uçlu Sorular: Açık uçlu sorular, yalnızca öğrencilerin neler bildiğinin anlaşılmasına değil, onları nasıl anladıklarının, nasıl öğrendiklerinin ve nasıl düşündüklerinin anlaşılmasına da yardımcı olur. Örneğin Niçin? Sorusu açık uçlu bir sorudur. Soruya muhatap olan öğrenci, sorunun cevaplanmasında doğrudan bir bilgiyi hatırlayıp söylemek yerine kendisinin bu konudaki düşüncelerini de ortaya koyacaktır (Titiz, 2005:48).

Öğrenciye yönlendirilen açık uçlu sorular, onun kendi düşüncelerini açık bir şekilde ortaya koymasına olanak sağlar. Öğrencileri klasik yöntemlerin baskıcı bir şekilde sorulara yanıt vermeye zorlayan üslubundan kurtarır. Öğretmen ve öğrenci arasındaki samimiyeti

arttırır. Öğrenci bilgi kalıplarını ezberlemekten kurtulur. Kendi yapısına uygun bir şekilde bilgiyi öğrenmelerine ve yorumlamalarına imkan sağlar.

5.1.6. Kavram Haritaları: Hayat Bilgisi dersinde kavramların öğretimi önemli bir yer tutar. Bir dersin içeriğinin tam olarak anlaşılması için kavramların tam anlamıyla öğrenilmesiyle mümkündür. Öğretmen grafik niteliğinde hazırlayacağı kavram haritalarıyla öğrencilerin kavramları bir bütün halinde görmesine ve kavramlar arasındaki ilişkiyi algılamasına yardımcı olur. Kavramlar her zaman öğretmen tarafından geliştirilmemelidir. Öğrencilere de kavram haritaları hazırlama yöntemleri öğretilmelidir. Bu sayede her öğrenci kendi isteğine ve öğrenme şekline uygun birer kavram haritası geliştirebilir. Kavram haritaları öğrencilerin düşünmelerini geliştirir.

Düşünmek, dünyayı algılamak ve anlama şeklimizdir, olaylar ve kavramlar arasında bağlantı kurmaktır (Titiz, 2005:49). Öğrencilerin kavram haritaları ile düşünmelerini kolaylaştırmak için kavramların genelden özele doğru düzenlenmesi gerekir. Özellikle karmaşık konuların öğretiminde kavram haritalarının önemli bir yeri vardır.

Öğretmen hazırlamış olduğu kavram haritalarında belirli yerleri boş bırakır bu yerleri öğrencilerin tamamlamasına fırsat tanıyabilir. Bu şekilde öğrencilerin konu içerisindeki kavramları öğrenme düzeylerini ölçmüş olur.

5.1.7. Performans Değerlendirme Ölçekleri (Rubric): Performans değerlendirme başlı başına kullanılan bir ölçme aracı değildir. Değişik ölçme araçlarından elde edilen ürünlerin değerlendirilmesidir

Öğrencilerin çalışmalarının değerlendirilmesinde bazı kriterler belirlenir. Üç ya da beş puanlı ölçekler en sık kullanılanlardır. Her bir kriter için belirlenen derecelendirme azdan en çoğa ya da tam tersi şeklinde yapılabilir. Değerlendirme ölçeklerinin hazırlanması esnasında ölçeğin hangi amaçla. Neyi ölçmek için kullanılacağı iyi belirlenmelidir. Hangi kriterlerin ölçümde baz alınacağı, nelere dikkat edileceği ve kaç puan verileceği önceden bilinmelidir (Titiz, 2005:50-51).

Öğretmenin kriterlerini önceden belirlemesi ve ölçmeyi bu kriterlere uygun şekilde yapması gerekmektedir. Ölçme aracının hedefinden uzaklaşmaması, amacına tam olarak

gerçekleştirebilmesi için istenen nitelikleri taşıyan ölçme aracının kullanılması büyük önem taşımaktadır.

5.1.8.Portfolyolar: Portfolyolar ürün dosyalarıdır. Öğrencilerin yapmış olduğu çalışmalar ürün dosyalarında toplanır. Ürün dosyaları içerisinde çalışmalar sınıflandırılmalıdır yoksa inceleme esnasında karışıklık oraya çıkabilir. Değerlendirme dönem sonunda yapılabileceği gibi belirli zaman aralıkları ile de yapılabilir. Öğrenciler kendilerine ait dosyalarına kendi belgelerini yerleştirmekten ve birikim oluşturmaktan zevk alabilirler.

Belirtmiş olduğumuz ölçme araçları doğrultusunda öğretmenler. Süreci tasarlayabilmek amacıyla belirli zaman aralıklarında değerlendirme yapabilirler. Öğrencilerin yapmış oldukları çalışmalar ve sınavlara vermiş oldukları yanıtlar bir bütün olarak ele alınarak yıl sonu notunu oluşturabilir. Öğretmenlerin değerlendirmelerini son derece objektif davranarak yapmaları gerekir.

İlköğretim müfredat programında yapılan değişiklikler ölçme ve değerlendirme noktasında da bir takım değişikliklerin yapılmasına yol açmıştır. Her alanda yapılan değişiklikler ölçme ve değerlendirmeye de yansımış. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri ele alınırken çocuğa görelilik ilkesi ana unsur olarak göz önünde bulundurulmuştur.

KONUyla İLGİLİ YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Konuyla doğrudan ilgili çok fazla sayıda araştırmanın mevcut olmaması nedeniyle ölçme ve değerlendirme konusuyla bağlantısı bulunan araştırmaların tümü özetlenmiştir.

1. Uzguç (2002) “İlköğretim Sosyal Bilgiler Ders Kitaplarının İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde 4., 5., 6., 7. sınıflarda okutulan Sosyal Bilgiler ders kitaplarında verilen coğrafya konularının içerik özellikleri ve kitapların fiziki özellikleri incelenmiştir.

İlköğretim okullarında sosyal bilgiler dersinin 1985-1986 eğitim ve öğretim yılından itibaren Milli Tarih, Milli Coğrafya ve Vatandaşlık dersleri olarak ayrılan sosyal bilgiler dersi 1997-1998 eğitim ve öğretim yılından itibaren tekrar

birleştirilmiştir. Bu birleştirme sonucunda birbirinden ayrılan bu üç bilimin konuları da karışık bir şekilde sıralanmıştır. Bu çerçevede yapılan araştırmanın sonuçları aşağıda şekilde saptanmıştır.

- Sekiz yıllık zorunlu eğitimin sonrasında ilköğretimin ikinci kademesinde okutulan sosyal bilgiler dersi müfredatı pek çok eksiklik barındırmakta ve kapsam olarak yetersizlik göstermektedir.
- Fotoğraf ve şekillerde baskı ve renk kalitesizdir. Konuya uyumsuzluk, metni azaltmak için fotoğraflara çok fazla yer ayrılması, aşırı büyük boyutlu resimler dikkat çekmektedir.
- Kalitesiz basılmış soluk renkli fotoğraflara en fazla Milli Eğitim Basımı ders kitaplarında yararlanılmaktadır. Özgün Yayınları, Okyay Yayıncılık, Serhat Yayınları ise gereksiz büyüklükte resimlerin ön plana çıktığı kitaplardır.
- Beşeri konular güncellikten uzaktır. Son nüfus sayımı bilgilerine ve değerlendirmelerine yine kitaplarda rastlanılamamaktadır.
- İlköğretim Sosyal Bilimler Ders Kitabı ve müfredatlarında istenilen eğitim seviyesine yaklaşamamıştır.
- Kitaplarda kullanılan haritalar çok hatalı verilmiştir. Haritaların genelinde harita anahtarının çizilmemesi, konuyla uyum sağlanamaması, fiziki haritalarda renk hataları, yer hataları, akarsu ve barajların yanlış yerleri ve yanlış isimleri, metinde söz edilen yerlerin haritalarda bulunmaması, ülke sınırlarının yanlış çizilmesi, yazıların birbirine karışması, tarih içerikli haritalarda da benzer hatalar ve niteliksizler dikkat çekmektedir.
- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının kitap kabulü konusunda çok titiz davranması ve bu konuda yetişmiş akademisyenlere kitap yazdırmayı özendirilmesinin gerekli olduğu kanaatine varılmıştır.

2. Dündar (2003) “İlköğretim üçüncü sınıf Hayat Bilgisi dersinde öğrenme paketi kullanımının öğrencinin başarısına, tutumuna ve yaratıcılığına etkisi” adlı yüksek lisans tezinde öğrenme paketi kullanılarak işlenen Hayat Bilgisi derslerinin öğrenci başarısı, tutum ve yaratıcılığına etkisini tespit etmeye yönelik bir araştırma ortaya konulmuştur. Bu araştırma neticesinde;

- Hayat Bilgisi dersinde Döner Levha - Teyp Kaydı eşleştirmeli öğrenme paketi ve Tepegöz Saydamları - Teyp Kaydı eşleştirmeli öğrenme paketi kullanılması, öğrencilerin başarısında geleneksel öğretim yönteminden daha etkilidir.
 - Hayat Bilgisi dersinde PowerPoint'te hazırlanan öğrenme paketi kullanılması öğrencilerin başarısında geleneksel öğretim yöntemine göre üstünlük sağlayamamıştır. Ancak öğrenme - öğretme sürecinde öğrenme paketi kullanılması öğretimi zenginleştirdiği için ve öğrenci tutumunu olumlu etkilediği için PowerPoint'te hazırlanan öğrenme paketlerinin kullanılması öğrenci açısından yararlı görülmektedir.
 - Hayat Bilgisi dersinde Döner Levha - Teyp Kaydı eşleştirmeli öğrenme paketi, Tepegöz Saydamları - Teyp Kaydı eşleştirmeli öğrenme paketi ve PowerPoint'te hazırlanan öğrenme paketi kullanımı öğrencilerin Hayat Bilgisi dersine yönelik tutumlarını yükseltmektedir.
 - Hayat Bilgisi dersinde Döner Levha - Teyp Kaydı eşleştirmeli öğrenme paketi, Tepegöz Saydamları - Teyp Kaydı eşleştirmeli öğrenme paketi ve PowerPoint'te hazırlanan öğrenme paketi kullanımı öğrencilerin yaratıcılıkları üzerinde geleneksel öğretim yöntemine göre üstünlük sağlayamamıştır. Ancak uygulamanın üç öğrenme paketi ve bir ünite ile sınırlı olmasının bu sonuç üzerinde etkisi olduğu düşünülmektedir.
3. Tok'un (2003) "İlköğretim Üçüncü Sınıf Hayat Bilgisi Dersinde Bilgi Haritası ve İnceleme - Soru sorma - Okuma - Bakmadan cevaplama – Gözden geçirme Stratejilerinin Akademik Başarı ve Kalıcılığa Etkisi" adlı yüksek lisans tezinde ilköğretim üçüncü sınıf Hayat Bilgisi dersinde, bilgi haritası ve inceleme-soru sorma-okuma-bakmadan cevaplama-gözden geçirme (İSOÇG) stratejilerini, geleneksel öğrenme merkezli yöntemle karşılaştırarak bunların akademik başarı ve kalıcılığa etkilerini belirlemektedir. Bu araştırma neticesinde;
- Bilgi haritası ve İSOÇG stratejilerinin akademik başarı üzerinde etkili stratejiler olduğu görülmektedir.
 - Bilgi haritası stratejisi ve İSOÇG stratejisi, geleneksel – öğretmen merkezli yöntemlere göre öğrencilerin toplam akademik başarıları, bilgi ve kavrama düzeyleri ile kalıcılık toplam puanları, bilgi ve kavrama düzeyleri bakımından daha etkili ve kalıcı olduğu gözlenmiştir.

4. Ak'ın (2003) "İlköğretim Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler Ders İçeriğine İlişkin Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Son Sınıf Öğrencilerinin Bilişsel, Duyuşsal ve Davranışsal Tutumları" adlı yüksek lisans tezinde İlköğretim Hayat Bilgisi ve Sosyal Bilgiler ders içeriğine ilişkin Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin tutumlarını bilişsel, duyuşsal ve davranışsal puan düzeyinde farkındalığını, cinsiyet, üniversite ve öğrenim şekli değişkenleri açısından saptamayı amaçlamaktadır. Çalışma sonucunda şu sonuçlara ulaşılmıştır.

- Öğrencilerin Sosyal Bilgiler ders içeriğine ilişkin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal tutumlarının yeterli düzeyde olduğu saptanmıştır.
- Öğrencilerin Hayat Bilgisi ders içeriğine ilişkin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal tutumlarının yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.
- İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği kız ve erkek öğrencilerin Sosyal Bilgiler ders içeriğine ilişkin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.
- İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği kız ve erkek öğrencilerin Hayat Bilgisi ders içeriğine ilişkin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal puan ortalamaları arasındaki fark kız öğrenciler lehinedir. Bilişsel puan ortalamaları anlamlı değildir.
- İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri üniversiteler açısından Sosyal Bilgiler içeriğine ilişkin duyuşsal, bilişsel yönden anlamlı farklılık görülmüştür. Davranışsal düzeyde manidar bir farklılık yoktur.
- İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin öğrenim gördükleri üniversiteler açısından Hayat Bilgisi içeriğine ilişkin bilişsel puan ortalamaları yönünden anlamlı farklılık görülmemiştir. Davranışsal ve duyuşsal yönden anlamlı bir farklılık görülmüştür.
- İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin öğrenim şekli; I. öğretim ve II. öğretim açısından Sosyal Bilgiler ders içeriğine ilişkin I. öğretim ve II. öğretim öğrencilerinin duyuşsal, bilişsel ve davranışsal puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı değildir.

- İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin öğrenim şekli; I. öğretim ve II. öğretim açısından Hayat Bilgisi ders içeriğine ilişkin I. öğretim ve II. öğretim öğrencilerinin duyuşsal puan ortalamaları arasındaki fark II. öğretim öğrencilerinin lehine anlamlıdır. Bilişsel ve davranışsal puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık yoktur.

5. Ocak'ın (2003) "İlköğretim Okulları 3. Sınıf Hayat Bilgisi Ders İçeriğinin Öğretmen Görüşlerine Göre, Bazı Değişkenler Açısından Yeterlilik Düzeyi (Standart Belirleme – Erzurum İl Örneği" adlı doktora tezinde ilköğretim okullarında uygulanan 3. sınıf Hayat Bilgisi dersi programının içerik bakımından, öğretmen görüşleri analiz edilmiş, Hayat Bilgisi dersine ilişkin standartlar oluşturulmuştur.

Elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda öğretmenlerce, geliştirilen içerik standartları; amaçlarla tutarlılık düzeyi bakımından yüzde 86.5, öğrenci seviyesine uygunluk düzeyi bakımından yüzde 89.6, öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarını karşılama düzeyi bakımından yüzde 87.5, strateji – yöntem ve tekniklerle kazandırılabilirlik düzeyi bakımından yüzde 87.5 oranında desteklenmiş ancak bu standartların içerikte (ders kitabında) yer alma düzeyi yüzde 14.6 oranında desteklenmiştir. Öğretmenlerce, standartların içerikte (ders kitabında) yüzde 85.4 oranında yer almadığına karar verilmiştir.

6. Ünal'ın (2001) "Ders kitabı resimlerinin analizi" adlı yüksek lisans tezinde Türkçe kitabının grafiksel niteliklerinin incelenmesi, karşılaştırılması ve örneklerden elde edilen veriler üzerinde çalışılması yolu ile hazırlanmıştır. Grafik tasarımının gerekliliği ve taşınması gereken nitelikler konusunda bir çerçeve çizilmeye çalışılmıştır.

İncelenmeye alınmış olan kitap, doksan beş gram, birinci hamur kuşe kağıt üzerine, trigromi tekniği ile basılmış, 16.5 x 24 ebadında 200 gramlık bristol karton ile kapaklanmış, 304 sayfadan oluşan, kalite olarak yüksek, maliyet olarak pahalı bir kitaptır. Kitap üzerinde karşımıza çıkan sorunlar genel olarak şu şekilde sıralanabilir:

- Maliyetin yüksekliği ve amaca aykırı bir fiyat ortaya çıkarması.
 - Resimlemeler, fotoğraflar, sayfa düzenleri içerisinde aşırı renk kullanımı sonucu dikkat dağılımının ortaya çıkışı.
 - Dikkatin resimlerde odaklanması.
 - Satır sayılarının fazla, bir başka deyişle satır aralıklarının az, puntoların küçük oluşu sonucu metinlerin düzen içerisinde sıkışması.
 - Satır dahilindeki kelime adedinin fazlalığı sonucu okuma zorluğunun oluşması.
 - Kitabın iki ayrı basımı arasındaki farklar farklı sorunlar doğurmaktadır. Tüm bu olumsuz tespitlere rağmen incelemekte olduğumuz bu özel basımda kitabın yüksek maliyeti göz ardı edilecek olursa başarılı bir tasarım olarak karşımıza çıkacak. Ülkemizin alışkın olduğu ders kitabı tanımının dışına çıkan, belirgin kalite standartlarına ulaşan bir kitapla karşılaşmaktayız.
7. Öztürk'ün (2001) "İlköğretim ders kitaplarının sosyalleşme süreci açısından değerlendirilmesi" adlı yüksek lisans tezinde ilköğretim ders kitapları yoluyla nasıl bir birey/vatandaş yetiştirilmeye çalışılıyor. Bu temel sorudan hareketle 2000-2001 eğitim-öğretim yılında okutulan Milli Eğitim basımı ilköğretim ders kitapları incelenmiştir. Ders kitaplarının incelenmesinde cinsel kimlik ve rolü, millilik bilincinin oluşturulması ve dinsel bilgilerin aktarılışı ile bu aktarım sürecinde nasıl bir sosyalleşmenin gerçekleştirildiği araştırılmıştır.
- Araştırma kuramsal bilgilere ve ders kitaplarının içerik çözümlenmesine dayanmaktadır.
 - Ders kitaplarının incelenmesinde yapısal – işlevsel ve çatışmacı yaklaşımlar kullanılmıştır.
 - Ders kitaplarındaki metinler ve resimler çalışmanın veriler/ham bilgileri olarak değerlendirilmiştir.
 - Ders kitapları incelenmeden önce temel değer ölçütleri belirlenmiştir. Bu ölçütler cinsel kimlik ve rol, millilik ve dinsel inanıştır. Bu ölçütlerden hareketle ilköğretim ders kitapları yoluyla nasıl bir sosyalleşme gerçekleştirildiği açıklanmaya çalışılmıştır.

Yazarlara göre incelenen ders kitaplarında, cinsiyet ayrımcılığı yapma açısından erkek yazarlar, kadın yazarlar ve kadın-erkek yazarlar arasında fark olmadığı saptanmıştır.

Cinsel ayrımcılık 1924-1945 tarihleri arasındaki ders kitaplarında daha fazla, 1945-1995 tarihleri arasındaki ders kitaplarında ise daha az düzeydedir. 2000’li yıllarda ders kitapları üzerine yapılan çalışmalara – eleştirilere rağmen; ilköğretim ders kitapları (2000-2001) 1924-1945 yılları dönemindeki ders kitaplarından daha fazla cins ayrımcıdır.

Araştırmada bazı ders kitaplarında kız öğrencilerin görünme oranları (resimleri) erkek öğrencilerden daha fazladır. Ancak öğretmenlerin kadın olma oranı ise erkeklerden yüksek çıkmıştır.

Ders kitaplarında birleştirici ve bütünleştirici bir ideoloji olarak görülen milliyetçiliğe daha çok yer verilmesi demokrasinin arka plana itildiği biçiminde yorumlanmıştır.

İncelenen ders kitaplarında mevcut toplumsal düzenin tek bir kimlik etrafında sağlanmaya, korunmaya ve sürdürülmeye çalışılması olgusu, işlevselci yaklaşıma işaret etse de bu yaklaşım; toplumsal çözülme ve siyasal çatışmalardan ötürü yetersiz kalmaktadır.

8. Gürol’un (2002) “İlköğretim 1. sınıf Hayat Bilgisi ders kitaplarında bulunan resimlerin çocuğun eğitimine etkileri” adlı yüksek lisans tezinde ilköğretimde önemli bir yer tutan 1. sınıf Hayat Bilgisi ders kitapları, okul yıllarının başlangıcında öğrenciyi çevresiyle yaklaşıtııcı, onu sorumlu bir birey olarak geleceğe hazırlayıcı bir işlevi üstlenmesi ve Milli Eğitim Bakanlığı’nın eğitim programlarında miğfer olma niteliği ile araştırma konusu olmuştur. Çocuk-kitap ilişkisi, konu-resim ilişkisi, kitabı bir değer olarak sevme konuları incelenmiştir.

Bu değerlendirmede uygulanan anket ve gözlemler sonucunda İlköğretim 1. Sınıf Hayat Bilgisi ders kitaplarında bulunan resimlerde;

- Çocuğun psikolojik ve sanatsal gelişim evrelerinin dikkate alınmadığı,

- Kitapta anlatılan konuların içeriği ile uyumsuzluklarının olduğu,
- Çocuğun derste ilgisini çekecek ve bilgisini artırabilecek özelliğinin kesinlikle olmadığı,
- Resimlerin niteliğinin,
- Öğrenciye doğru bilgiyi anlatmada öğretmenleri az da olsa engellediği,
- Çocuk tiplerinin çizimi ve renklendirilmesinin iyi olmadığı, hatta çok kötü olduğu,
- Kitapta bulunan grafiksel şekillerin, öğrenciler tarafından anlaşılır nitelikte olduğu,
- Ders kitabının baskısı, ciltlemesi ve kağıt kalitesinin, bu dönemde kitapla yeni tanışacak bir çocuğa uygun nitelikte olmadığı,

Sonucuna varılmış ve bu sonuçlara göre şu yargılar ortaya çıkmıştır. İlköğretim 1. sınıf Hayat Bilgisi Ders Kitapları içinde bulunan resim ve grafiksel şekiller çocuğun eğitimini doğrudan etkilemektedir.

Bu kitaplardaki resimler çocukların yaş seviyelerine uygun olmadığı gibi, konuların içeriği ile de ters orantılıdır.

2001-2002 eğitim ve öğretim yılında okutulan ilköğretim 1. sınıf Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında bulunan resimlerin çocuğun eğitimini olumsuz yönde etkilediği sonucuna varılmıştır.

9. Erkan'ın (1998) "Hayat Bilgisi kitaplarında resimleme ve metin ilişkisi" adlı sanatta yeterlilik tezinde Hayat Bilgisi Kitabı örneği ile görsel malzemelerdeki hatalar tespit edilerek, bir ders kitabının, görselleştirme yönünden amaçlarını belirterek, olması gereken kriterleri nedenleri ile belirtmeye çalışılmıştır.

Hayat Bilgisi Kitaplarını konumuz itibariyle incelediğimizde, kitaplarımızın durumlarının genel olarak pek de iç açıcı olmadığını görüyoruz. Birbirinden habersiz, gelişi güzel hazırlanmış kitaplarımızın önemli bir kısmı eğitimin ciddi sorumluluğunu taşıyabilecek seviyede değildir. Eğitim ve öğretimin temel

malzemelerinden biri olan bu kitapların hiçbir sorumluluk taşımadan üretilmeleri ve okutulmaları doğru değildir.

Ders kitabı hazırlama işinin eğitimciden, psikologa, yazardan çizere kadar bir ekip işi olduğu artık bilinen bir gerçektir. Grafik tasarımından, sayfa düzenine, kağıt tercihinden, punto seçimine kadar uzanan teknik bir sürecin hakimiyeti de vardır. Bu iki sürecin birbirinden ayrılmaz bir bütünlük içinde olması gerektiği de bugün bilinen bir gerçektir. Ülkemizde ders kitapları çağdaş bir ders kitabı niteliği taşımamaktadır. Çağdaş, kaliteli bir ders kitabı oluşturmak için ders kitaplarının özel yayınevleri tarafından hazırlanması gibi bir önlem düşünülmüş olsa bile gerek yayınevlerinin hazırladığı bu kitapların gerekse bu kitapları inceleyebilecek yetkin bir makamın oluşturulmadığını görüyoruz.

10. Tuncer'in (1998) "İlköğretim Okulları 2. ve 3. Sınıf Hayat Bilgisi Kitaplarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi" adlı yüksek lisans tezinde İlköğretim Okulları'nda okutulan Hayat Bilgisi (2-3) kitaplarının öğretmen görüşleri ile değerlendirilmesi yapılmıştır.

Hayat Bilgisi Kitapları üzerinde yapılan bu araştırmada aşağıda belirtilen sonuçlar elde edilmiştir. Kitapların fiziksel özellikleri bakımından; kitapların boyut yönünden öğretmen ve öğrenci kullanımı için uygun olduğu kitapların baskısı ve kağıdının kaliteli olduğu, yazı karakterlerinin öğrencinin ilgisini çekecek nitelikte olduğu, kapak, cilt ve sayfa düzeni yönünden öğrenciye yetecek düzeyde cazip yönde olmadığı ve kitapların cilt bakımından biraz dayanıklı olduğu, kullanılan yazı büyüklüğünün ve satır aralıklarının göz sağlığını bozmayacak nitelikte olduğu ünite kısımlarının açık ve ilgi çekecek nitelikte hazırlanmasına biraz önem verildiği belirtilmiştir.

Dersin ifade ve beceri dersleri ile biraz bağlantılı olduğu. Özet ve tekrara biraz yer verildiği, sözlük kısmının bu dönem çocukları için gerekli olduğu, kitapta yer alan bilgilerin bilimsel verilere uygun olduğu, konuların öğrencilerin daha önce gördüğü konularla temellen dirildiği, Kitaplarda yer alan soruların öğrencinin

başarısını değerlendirilebilecek nitelikte olmadığı, konuların gerçek hayata biraz uygulanabilir olduğu kanaatine varılmıştır.

Kitaplarda kullanılan dil gerçek hayatta kullanılan dili yansıttığı, Kitaplarda kullanılan cümle ve açıklamaların, öz ve anlaşılır olmasına özen gösterildiği, imla ve noktalama yönünden çok az hata olduğu, kelime parçalama ve yanlış hece bölümlendirilmelerinden kaçınıldığı, cümle seviyesinin öğrenci düzeyine uygun olduğu, kitaplarda yer alan içindikiler kısmının öğrenciler tarafından kolayca kullanılabilir ve anlaşılabilir nitelikte olduğu sonuçlarına varılmıştır.

Ders kitapları seçiminin veliler tarafından yapılmasının öğretmenlerce doğru bulunmadığı, öğretmenlerin kitabın kapağı, cildi ve sayfa düzeni öğrenciye cazip gelecek niteliktedir sorusuna verdikleri cevaplar ile cinsiyetler arasında .05 düzeyinde ilişki bulunmuştur.

Öğretmenlerin Hayat Bilgisi kitaplarının kullanımı için uygundur sorusuna verdikleri cevaplarla kıdemleri arasındaki öğretmenlerin kitap kullanılan baskı ve kağıt bakımından kalitelidir sorusuna verdikleri cevaplarla kıdemleri arasındaki öğretmenlerin kitapta yer kıdemleri arasında, öğretmenlerin, kitapta konular öğrencinin daha önce görmüş olduğu konular üzerine temellen dirilmiştir, sorusuna verdikleri cevaplarla kıdemleri arasında .05 düzeyinde ilişki bulunmuştur.

11. Sevrge (1998) “Ders Kitaplarında Cinsiyetçilik” adlı yüksek lisans tezinde çocukların eğitim sürecinin ilk yıllarında karşılaştıkları ders kitaplarında yer alan resimlerdeki yetişkin ve çocuk figürlerin, kimlerle birlikte gösterildiklerini, eylemlerini, içinde buldukları mekanları ve bağlantıda oldukları nesnelere, araştırmak için oluşturulmuş kategorileri kullanarak cinsiyetlerine göre belirleme ve inceleme yapılmıştır.

Bu araştırmanın sonucunda: Çocuk figürlerinde eylem bağlamında görülmeyen farklılıklar, yetişkinler açısından oldukça farklı bir şekilde ortaya çıkarılmıştır. Yetişkin kadın ve erkek figürler, resimlere ve metinlere ilişkin bütün kategoriler bağlamında, birbirinden tamamen farklılaşmış modeller sunarak, kalıp yargılara

dayalı 'kadınlık' ve 'erkeklik' tanımlarını yansıtmaktadır. Bu görünüm, ders ve çocuk kitaplarıyla ilgili alan yazında karşılaşılan bulguları destekler niteliktedir.

Toplumsal işbölümünde erkeklere göre daha sınırlı ekonomik olanaklar ve saygınlık sağlayan mesleklere yönlendirilmesi sürecinde, cinsiyetçi ideolojiyi aktarma ve yeniden üretme aracı olarak ders kitaplarının oynadığı rol yadsınamaz.

Sıkıştırılmış gerçeklik sunan bu kitaplar, çocukların zengin ve karmaşık dünya algılarının kendisine özgü yapısını da bozmaktadır. Okudukları kitaplarda, arındırılmış, yalıtılmış ve gerçek dışı bir dünya çizilerek, çocukların özelemlerinin ve ideallerinin çerçevesi, yetişkinler tarafından belirtilmekte ve sınırlandırılmaktadır.

Oku, eğer çocukları ve gençleri geleceğin işlevsel bireyleri olarak yetiştirme savındaysa, kızlara ve erkeklere açık fırsatlardaki eşitsizlikleri yeniden gözden geçirmek, ayrımcılığın her türünden ayrılmak durumundadır.

BÖLÜM III

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

3.1. ARAŞTIRMA MODELİ

Araştırma tarama modelinde yürütülmüştür. Bu anlamda, anket tekniği kullanılmıştır.

3.2.EVREN ve ÖRNEKLEM

Araştırmanın evrenini Elazığ il merkezinde görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme ise bu ilköğretim okullarında görev yapan birinci, ikinci ve üçüncü sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır.

3.3.VERİLERİN TOPLANMASI

Veri toplamak amacıyla geliştirilen anketin deneklere uygulanabilmesi için Elazığ Valiliğinden izin alınmıştır. Anketin uygulanabilmesi için alınan izin belgesi ilgili okullara elden ulaştırılmıştır. Araştırmacı anketi bizzat kendisi öğretmenlere vermiş ve toplamıştır. Anketler 2005-2006 bahar döneminde öğretmenlere dağıtılmıştır.

3.3.1.VERİ TOPLAMA ARACININ ÖZELLİKLERİ

Araştırma için gerekli bilgiler anket tarama yöntemiyle toplanmış ve araştırma ankete dayalı bir biçimde yürütülmüştür. Anketin maddeleri Hayat Bilgisi Ders Kitabı ve Öğretim Programı hakkında yapılan bir kaynak taramasından sonra oluşturulmuştur. Soruların geçerliliği için öğretim üyelerinin görüşleri alınmıştır. Yapılan bu çalışmalar sonucunda öğretmenlere uygulanmak üzere bir anket oluşturulmuştur. Anket, altısı kişisel olmak üzere toplam 29 sorudan oluşmaktadır.

3.4.VERİLERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Yapılan araştırmada 552 anket uygulanmıştır. 423 anket toplanmıştır. 403 anket işleme alınmıştır. Araştırma verileri frekans, yzde ve ki-kare tekniğine dayalı olarak yorumlanmıştır. Anketlerin tmm gzden geçirilerek gerekli dztelmeler yapılmıştır. Eksik, yanlış ve gelişgüzel doldurulanlar elenmiştir. İstatistik çözümlenmelerde SPSS for Windows 10.0 paket programı kullanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUM

Yeni İlköğretim Programına Göre Hazırlanmış Hayat Bilgisi Ders Kitaplarına İlişkin Öğretmen Görüşlerinin İncelenmesi (Elazığ İli Örneği) konulu araştırmanın bu bölümünde katılan deneklerle ilgili kişisel bilgiler, öğretmenlerin hayat bilgisi ders kitaplarına ilişkin görüşlerinin sonuçları verilmiştir.

4.1. Kişisel Bilgilere İlişkin Bulgular

Araştırma Elazığ illerinde bulunan İlköğretim okullarındaki 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin kişisel özelliklerine göre incelenmiştir. Bu bölümdeki tüm bilgi ve istatistikler anket sorularına cevap verenleri içermektedir.

Tablo 1:Cinsiyete İlişkin Öğretmen Profili

Cinsiyet	f	%
Erkek	238	59.1
Bayan	165	40.9
Toplam	403	100.0

Cinsiyete ilişkin öğretmen profili incelendiğinde, araştırma kapsamındaki 403 öğretmenin yüzde 59.1 i erkek ve yüzde 40.9 u kadındır.

Tablo 2:Yaşa İlişkin Öğretmen Profili

Yaş	f	%
21-30 yaş arası	12	2.9
31-40 yaş arası	198	49.1
41-50 yaş arası	152	37.7
51 yaş ve üzeri	41	10.3
Toplam	403	100.0

Yaşla ilişkin öğretmen profili incelendiğinde, araştırma kapsamındaki 403 öğretmenin yüzde 2.9'u 21-30 yaş arası, yüzde 49.1'i 31-40 yaş arası, yüzde 37.7'si 41-50 yaş arası, yüzde 10.3'ü 51 yaş ve üzerinde görülmektedir. Öğretmenlerin yaklaşık yarısı 31-40 yaş aralığındadır.

Tablo 3: Okul Türüne İlişkin Öğretmen Profili

Okul Türü	f	%
Devlet	361	89.6
Özel	42	10.4
Toplam	403	100.0

Okul türüne ilişkin öğretmen profili incelendiğinde, araştırma kapsamındaki 403 öğretmenin yüzde 89.6'sı devlet, yüzde 10.4'ü özel ilköğretim okullarında görev yapıyor görülmektedir.

Tablo 4: Hizmet Yılına İlişkin Öğretmen Profili

Hizmet Yılı	f	%
1-10 yıl arası	71	17.6
11-20 yıl arası	160	39.8
21-30 yıl arası	136	33.7
31 yıl ve üzeri	36	8.9
Toplam	403	100.0

Hizmet yılına ilişkin öğretmen profili incelendiğinde, araştırma kapsamındaki toplam 403 öğretmenin yüzde 17.6'sı 1-10 yıl arası, yüzde 39.8'i 11-20 yıl arası, yüzde 33.7'si 21-30 yıl arası, yüzde 8.9'u 31 yıl ve üzeri hizmet yılında bulunmaktadır.

Tablo 5:Aldığı Eğitim Türüne İlişkin Öğretmen Profili

Aldığı Eğitim Türü	f	%
Öğretmen Okulu	29	7.7
Eğitim Enstitüsü	118	29.3
Lisans(Eğitim Fakültesi)	140	34.7
Lisans(Eğitim Fakültesi Dışı)	89	22.1
Diğer	27	6.2
Toplam	403	100.0

Aldığı eğitim türüne ilişkin öğretmen profili incelendiğinde, araştırma kapsamındaki toplam 403 öğretmenin yüzde 7.7 si öğretmen okulu, yüzde 29.3 ü eğitim enstitüsü, yüzde 34.7 si lisans(eğitim fakültesi), yüzde 22.1 lisans(eğitim fakültesi dışı), yüzde 6.2 si diğer alanlarda eğitim almış görünmektedir.

Tablo 6:Öğretim Verdiği Sınıfa İlişkin Öğretmen Profili

Öğretim Verdiği Sınıf	f	%
1. sınıf	101	25.0
2. sınıf	141	35.0
3. sınıf	161	40.0
Toplam	403	100.0

Öğretim verdiği sınıfa ilişkin öğretmen profili incelendiğinde, araştırma kapsamındaki toplam 403 öğretmenin yüzde 25.0 i 1. sınıf, yüzde 35.0 ı 2. sınıf ve yüzde 40.0 ı 3. sınıfta öğretim vermektedir.

4.2.Hayat Bilgisi Ders Kitaplarına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Ders kitapları eğitimin en önemli unsurlarından bir tanesidir. İyi bir şekilde tasarlanmış ders kitabı eğitimin kalitesini artırır. 403 öğretmen üzerinde yapılmış olan bu araştırmada öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitapları hakkındaki görüşleri aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Tablo 7: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Genel Görünümü Bozan En Olumsuz Faktöre İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		6		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet														
Erkek	14	6.1	13	5.7	179	78.5	4	1.8	2	.9	16	7.0	228	100.0
Bayan	10	6.3	4	2.5	135	85.4	1	.6	-	-	8	5.1	158	100.0
	$X^2=0.352$		sd=4		p>.05									
Hizmet Yılı														
1-10 Yıl	5	6.0	2	2.4	70	84.4	1	1.2	1	1.2	4	4.8	83	100.0
11-20 Yıl	7	5.1	4	2.9	114	83.2	3	2.2	-	-	9	6.6	137	100.0
21-30 Yıl	8	6.2	9	6.9	105	80.7	1	.8	-	-	7	5.4	130	100.0
31 Yıl ve üzeri	4	11.1	2	5.6	25	69.4	-	-	1	2.8	4	11.1	36	100.0
	$X^2=0.440$		sd=15		p>.05									
Öğretim Verdiği Sınıf														
1. Sınıf	6	5.2	3	2.6	99	86.1	2	1.7	-	-	5	4.4	115	100.0
2. Sınıf	8	6.5	9	7.4	94	76.4	-	-	1	.8	11	8.9	123	100.0
3. Sınıf	10	6.7	5	3.4	121	81.8	3	2.0	1	.7	8	5.4	148	100.0
	$X^2=0.068$		sd=10		p>.05									

1.Sayfa yapısının düzgün olmaması, 2.Kitapların kenarlarının düzgün kesilmemiş olması, 3.Dikiş ve ciltlemedeki kusurlar, 4.Baskının kağıdın arka yüzüne geçmiş olması, 5.Leke delik, yırtık ve buruşuklukların bulunması, 6.Diğer.

Erkek (yüzde 78.5) ve bayan (yüzde 85.4) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının genel görünümünü bozan en olumsuz faktöre ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de kitapların dikiş ve ciltlemelerinin kusurlu olduğu görüşünü belirtmişlerdir ($x^2=0.352$, Sd=4).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının genel görünümünü bozan en olumsuz faktör hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 84.4), 11-20 yıl arası (yüzde 83.2), 21-30 yıl arası (yüzde 80.7) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 69.4) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm yaş grubundaki öğretmenler dikiş ve ciltlemenin kusurlu olduğu görüşünü belirtmişlerdir ($\chi^2=0.440$, Sd=15).

1. sınıf (yüzde 86.1), 2. sınıf (yüzde 76.4) ve 3. sınıf (yüzde 81.8) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının genel görünümünü bozan en olumsuz faktöre ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Tüm öğretmenler dikiş ve ciltlemenin kusurlu olduğu görüşünü belirtmişlerdir ($\chi^2=0.068$, Sd=10).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının genel görünümünü bozan en olumsuz faktörün ne olduğu sorusuna diğer yanıtını verenler şekillerin görünümü bozduğu yanıtını vermişler.

Tablo 8: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Renklerin Öğrencilerin Motivasyonuna Etkisine İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	13	5.6	98	41.9	123	52.5	234	100.0
Bayan	4	2.5	57	35.0	102	62.5	163	100.0
	$X^2=0.124$	sd=2	p>.05					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	4	4.7	34	39.5	48	55.8	86	100.0
11-20 Yıl	5	3.5	65	45.5	73	51.0	143	100.0
21-30 Yıl	7	5.3	50	37.9	75	56.8	132	100.0
31 Yıl ve üzeri	1	2.8	6	16.7	29	80.5	36	100.0
	$X^2=0.027$	sd=6	p<.05					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	4	3.3	47	39.2	69	57.5	120	100.0
2. Sınıf	4	3.1	50	38.8	75	58.1	129	100.0
3. Sınıf	9	6.1	58	39.2	81	54.7	148	100.0
	$X^2=0.334$	sd=4	p>.05					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 52.5) ve bayan (yüzde 62.5) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrencilerin motivasyonuna etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrencilerin motivasyonunu arttırdığına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.124$, Sd=2).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrencilerin motivasyonuna etkisi hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 55.8), 11-20 yıl arası (yüzde 51.0), 21-30 yıl arası (yüzde 56.8) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 80.5) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrencinin motivasyonu üzerindeki etkisine evet yanıtını vermişlerdir. Büyük oranda evet yanıtını verenler 31 yıl ve üzerinde yoğunlaşmıştır. ($\chi^2=0.027$, Sd=6).

1. sınıf (yüzde 57.5), 2. sınıf (yüzde 58.1) ve 3. sınıf (yüzde 54.7) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrencilerin motivasyonuna etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.334$, Sd=4).

Tablo 9: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Renklerin Öğrencilerin İlgisini Uyandırmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet									
Erkek	11	4.7	98	41.5	127	53.8	236	100.0	
Bayan	3	1.9	58	35.8	101	62.3	162	100.0	
	$X^2=0.124$	sd=2	p>.05						
Hizmet Yılı									
1-10 Yıl	3	3.4	31	35.6	53	60.9	87	100.0	
11-20 Yıl	3	2.1	65	45.8	74	52.1	142	100.0	
21-30 Yıl	7	5.3	40	30.1	86	64.6	133	100.0	
31 Yıl ve üzeri	1	2.8	11	30.6	24	66.6	36	100.0	
	$X^2=0.008$	sd=6	p<.05						
Öğretim Verdiği Sınıf									
1. Sınıf	4	3.3	39	32.8	76	63.9	119	100.0	
2. Sınıf	3	2.3	56	43.1	71	54.6	130	100.0	
3. Sınıf	7	4.7	61	40.9	81	54.4	149	100.0	
	$X^2=0.214$	sd=4	p>.05						

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 53.8) ve bayan (yüzde 62.3) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrencilerin ilgisini uyandırmasına ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrencilerin ilgisini uyandırmasına evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.124$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrencilerin ilgisini uyandırması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 60.9), 11-20 yıl arası (yüzde 52.1), 21-30 yıl arası (yüzde 64.6) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 66.6) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrencinin ilgisini uyandırmasına evet yanıtını vermişlerdir. Büyük oranda evet yanıtını verenler 31 yıl ve üzerinde yoğunlaşmıştır ($x^2=0.008$, $Sd=6$).

1. sınıf (yüzde 63.9), 2. sınıf (yüzde 54.6) ve 3. sınıf (yüzde 54.4) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrencilerin ilgisini uyandırmasına ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,214$, $Sd=4$).

Tablo 10: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Renklerin Öğrencilerin Dikkatini Çekmesine İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet									
Erkek	10	4.3	96	41.2	127	54.5	233	100.0	
Bayan	3	1.8	62	37.8	99	60.4	164	100.0	
	$X^2=0.267$	sd=2	p>.05						
Hizmet Yılı									
1-10 Yıl	3	3.4	33	37.9	51	58.7	87	100.0	
11-20 Yıl	5	3.5	67	46.9	71	49.6	143	100.0	
21-30 Yıl	5	3.8	47	35.9	79	60.3	131	100.0	
31 Yıl ve üzeri	-	-	11	30.6	25	69.4	36	100.0	
	$X^2=0.237$	sd=6	p>.05						
Öğretim Verdiği Sınıf									
1. Sınıf	2	1.7	47	38.8	72	59.5	121	100.0	
2. Sınıf	3	2.3	47	36.4	79	61.3	129	100.0	
3. Sınıf	8	5.4	64	43.5	75	51.1	147	100.0	
	$X^2=0.255$	sd=4	p>.05						

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 54.5) ve bayan (yüzde 60.4) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrencilerin dikkatini çekmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrencilerin dikkatini çekmesine evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.267$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrencilerin dikkatini çekmesi hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 58.7), 11-20 yıl arası (yüzde 49.6),

21-30 yıl arası (yüzde 60.3) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 69.4) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrencinin dikkatini çekmesine evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.237$, $Sd=6$).

1. sınıf (yüzde 59.5), 2. sınıf (yüzde 61.3) ve 3. sınıf (yüzde 51.1) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrencilerin dikkatini çekmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,255$, $Sd=4$).

Tablo 11: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Renklere İlişkin Diğer Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	1	6.2	6	37.5	9	56.3	16	100.0
Bayan	2	14.3	5	35.7	7	50.0	14	100.0
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	1	16.7	3	50.0	2	33.3	6	100.0
11-20 Yıl	-	-	4	50.0	4	50.0	8	100.0
21-30 Yıl	2	13.3	3	20.0	10	66.7	15	100.0
31 Yıl ve üzeri	-	-	1	10.0	-	-	1	100.0
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	-	-	1	12.5	7	87.5	8	100.0
2. Sınıf	1	8.3	7	58.4	4	33.3	12	100.0
3. Sınıf	2	20.0	3	30.0	5	50.0	10	100.0

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 56.3) ve bayan (yüzde 50.0) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrenci üzerindeki etkisine diğer yanıtını verenler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrenciler üzerindeki diğer etkilerini evet yanıtı ile belirtmişlerdir. Diğer yanıtı merak uyandırma yanıtında yoğunlaşmıştır.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrenci üzerindeki etkisine diğer yanıtını verenler incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 50.0), 11-20 yıl arası (yüzde 50.0), 31 yıl ve üzeri (yüzde 10.0) hizmet veren öğretmenler kısmen yanıtını, 21-30 yıl arası (yüzde 66.7) hizmet veren öğretmenler kısmen yanıtını vermişlerdir. Görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Cevaplar merak uyandırma yanıtında yoğunlaşmıştır.

1.sınıf (yüzde 87.5) ve 3. sınıf (yüzde 50.0) öğretmenleri diğer yanıtına evet demişlerdir, 2. sınıf (yüzde 58.4) da öğretim veren öğretmenler ise kısmen seçeneğini belirtmişlerdir.

Tablo 12: Hayat Bilgisi Ders Kitabının Arka Kapağına Basılması Gereken Unsura İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		6		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet														
Erkek	61	25.6	26	10.9	54	22.7	72	30.3	20	8.4	5	2.1	238	100.0
Bayan	32	19.5	21	12.8	37	22.6	46	28.0	23	14.0	5	3.1	164	100.0
	$X^2=0.139$	sd=5	p>.05											
Hizmet Yılı														
1-10 Yıl	24	27.7	7	8.0	12	13.8	19	21.8	20	23.0	5	5.7	87	100.0
11-20 Yıl	34	23.6	17	11.8	43	29.9	34	23.6	13	9.0	3	2.1	144	100.0
21-30 Yıl	22	16.3	15	11.1	39	28.9	50	37.1	8	5.9	1	0.7	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	13	36.1	8	22.2	6	16.7	6	16.7	2	5.6	1	2.7	36	100.0
	$X^2=0.000$	sd=15	p<.05											
Öğretim Verdiği Sınıf														
1. Sınıf	24	19.8	15	12.4	25	20.7	36	29.8	16	13.2	5	4.1	121	100.0
2. Sınıf	28	21.4	23	17.6	35	26.7	33	25.2	11	8.3	1	.8	131	100.0
3. Sınıf	41	27.3	9	6.0	40	26.7	40	26.7	16	10.7	4	2.6	150	100.0
	$X^2=0.045$	sd=10	p<.05											

1.Öğüt verici bir hikaye, 2.Eğlendirici bir fıkra, 3.Yararlanılabilecek kaynak kitapların resimleri , 4.Bilgi verici nitelikteki resimler, 5.Karikatürler, 6.Diğer

Erkek (yüzde 30.3) ve bayan (yüzde 28.0) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının arka kapağına basılması gereken unsura ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının

arka kapağına bilgi verici nitelikte resimlerin basılması gerektiği yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.139$, $Sd=5$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının arka kapağına basılması gereken unsura ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 27.7) hizmet vermiş olan öğretmenler öğüt verici bir hikayenin basılması gerektiğini, 11-20 yıl arası (yüzde 29.9) hizmet vermiş olan öğretmenler yararlanılabilecek kaynak kitap resimlerinin basılması gerektiğini, 21-30 yıl arası (yüzde 37.1) hizmet vermiş olan öğretmenler bilgi verici nitelikte hikayelerin basılması gerektiğine, 31 yıl ve üzeri (yüzde 36.1) hizmet vermiş olan öğretmenler öğüt verici hikayelerin basılması gerektiğini belirtmişlerdir. Anlamlı farklılık görülmüştür ($x^2=0.237$, $Sd=6$).

1. sınıf (yüzde 29.8) bilgi verici nitelikte resimler, 2. sınıf (yüzde 26.7) yararlanılacak kaynak kitapların resimleri, 3. sınıflar (yüzde 27.3) öğüt verici bir hikaye görüşünü belirtmişlerdir. Anlamlı farklılık görülmüştür ($x^2=0.045$, $Sd=6$).

Tablo 13: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Boyutlarına İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet											
Erkek	13	5.5	34	14.3	186	78.2	5	2.0	238	100.0	
Bayan	8	4.8	12	7.3	144	87.3	1	.6	165	100.0	
	$X^2=0.081$	$sd=3$	$p>.05$								
Hizmet Yılı											
1-10 Yıl	4	4.5	6	6.8	76	86.4	2	2.3	88	100.0	
11-20 Yıl	8	5.6	16	11.1	117	81.3	3	2.0	144	100.0	
21-30 Yıl	5	3.7	19	14.1	110	81.5	1	.7	135	100.0	
31 Yıl ve üzeri	4	11.1	5	13.9	27	75.0	-	-	36	100.0	
	$X^2=0.526$	$sd=9$	$p>.05$								
Öğretim Verdiği Sınıf											
1. Sınıf	5	4.1	15	12.3	101	82.8	1	.8	122	100.0	
2. Sınıf	10	7.6	13	9.9	105	80.2	3	2.3	131	100.0	
3. Sınıf	6	4.0	18	12.0	124	82.7	2	1.3	150	100.0	
	$X^2=0.854$	$sd=6$	$p>.05$								

1. Mevcut halinden daha büyük, 2.Mevcut halinden daha küçük, 3. Kitapların mevcut hali uygundur,4. Diğer

Erkek (yüzde 78.2) ve bayan (yüzde 87.3) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının boyutlarına ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının mevcut halinin uygun olduğu görüşünü belirtmişlerdir ($\chi^2=0.081$, Sd=3).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının boyutlarına ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 86.4), 11-20 yıl arası (yüzde 81.3), 21-30 yıl arası (yüzde 81.5) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 75.0) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının boyutlarının mevcut halinin uygun olduğu görüşünü belirtmişlerdir ($\chi^2=0.526$, Sd=9).

1. sınıf (yüzde 82.8), 2. sınıf (yüzde 80.2) ve 3. sınıf (yüzde 82.7) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının boyutlarına ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler kitapların mevcut boyutlarının uygun olduğu görüşünü belirtmişlerdir ($\chi^2=0,854$, Sd=6).

Tablo 14: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Metinlerin Puntolarının Sınıf Seviyesine Uygunluğuna İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	152	64.7	64	27.2	19	8.1	235	100.0
Bayan	123	74.5	37	22.4	5	3.0	165	100.0
	$X^2=0.041$	sd=2	p<05					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	65	73.9	19	21.6	4	4.5	88	100.0
11-20 Yıl	105	73.4	33	23.1	5	3.5	143	100.0
21-30 Yıl	84	63.2	38	28.6	11	8.2	133	100.0
31 Yıl ve üzeri	21	58.3	11	30.6	4	11.1	36	100.0
	$X^2=0.218$	sd=6	p>.05					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	89	74.2	27	22.5	4	3.3	120	100.0
2. Sınıf	86	65.6	35	26.7	10	7.7	131	100.0
3. Sınıf	100	67.1	39	26.2	10	6.7	149	100.0
	$X^2=0.433$	sd=4	p>.05					

1.Evet, 2.Kısmen, 3.Hayır

Erkek (yüzde 64.7) ve bayan (yüzde 74.5) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan metinlerin puntolarının sınıf seviyesine uygunluğu incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan puntoların sınıf seviyesine uygun olduğu görüşünü savunmuşlardır ($x^2=0.041$, Sd=2).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan metinlerin puntolarının sınıf seviyesine uygunluğu hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 73.9), 11-20 yıl arası (yüzde 73.4), 21-30 yıl arası (yüzde 63.2) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 58.3) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan puntoların sınıf seviyesine uygun olduğu görüşünü belirtmişlerdir ($x^2=0.218$, Sd=6).

1. sınıf (yüzde 74.2), 2. sınıf (yüzde 65.6) ve 3. sınıf (yüzde 67.1) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan puntoların sınıf seviyesine

uygunluğu incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler puntoların sınıf seviyesine uygun olduğu görüşünü belirtmişlerdir ($x^2=0,433$, $Sd=4$).

Tablo 15: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Metinlerin Uzunluklarının Öğrenci Seviyesine Uygunluğuna İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	134	56.5	70	29.5	33	13.9	237	100.0
Bayan	118	71.5	37	22.4	10	6.1	165	100.0
	$X^2=0.004$	$sd=2$	$p<.05$					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	54	61.4	29	33.0	5	5.7	88	100.0
11-20 Yıl	95	66.0	37	25.7	12	8.3	144	100.0
21-30 Yıl	81	60.4	29	21.6	24	17.9	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	22	61.1	12	33.3	2	5.6	36	100.0
	$X^2=0.025$	$sd=6$	$p<.05$					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	81	66.4	38	31.1	3	2.5	122	100.0
2. Sınıf	85	64.9	28	21.4	18	13.7	131	100.0
3. Sınıf	86	57.7	41	27.5	22	14.8	149	100.0
	$X^2=0.018$	$sd=4$	$p<.05$					

1.Evet, 2.Kısmen, 3.Hayır

Erkek (yüzde 56.5) ve bayan (yüzde 71.5) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan metinlerin uzunluğunun öğrenci seviyesine uygunluğu incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan metinlerin uzunluklarının öğrenci seviyesine uygun olduğu görüşünü belirtmişlerdir ($x^2=0.004$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan metinlerin uzunluğunun öğrenci seviyesine uygunluğu hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 61.4), 11-20 yıl arası (yüzde 66.0), 21-30 yıl arası (yüzde 60.4) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 61.1) anlamlı bir farklılık görülmüştür. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan

metinlerin uzunluklarının öğrenci seviyesine uygun olduğu görüşünü belirtmişlerdir. Anlamlı farklılık görülmüştür ($\chi^2=0.025$, Sd=6).

1. sınıf (yüzde 66.4), 2. sınıf (yüzde 64.9) ve 3. sınıf (yüzde 57.7) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan metinlerin uzunluklarının öğrenci seviyesine uygunluğu incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan metinlerin uzunluklarının öğrenci seviyesine uygun olduğu görüşünü belirtmişlerdir ($\chi^2=0,018$, Sd=4).

Tablo 16: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kitabın Baskısı İle İlgili Öğrencilerin Karşılaştıkları En Önemli Probleme İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		6		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet														
Erkek	51	21.5	138	58.2	8	3.4	8	3.4	31	13.1	1	.4	237	100.0
Bayan	31	18.9	114	69.5	4	2.4	2	.1.2	13	7.9	-	-	164	100.0
	$X^2=0.191$	sd=5	p>.05											
Hizmet Yılı														
1-10 Yıl	13	14.9	62	71.3	5	5.7	-	-	7	8.0	-	-	87	100.0
11-20 Yıl	39	27.1	90	62.5	1	.7	4	2.8	10	6.9	-	-	144	100.0
21-30 Yıl	24	17.8	81	60.0	4	3.0	6	4.4	19	14.1	1	.7	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	6	17.1	19	54.3	2	5.7	-	-	8	22.9	-	-	35	100.0
	$X^2=0.068$	sd=15	p>.05											
Öğretim Verdiği Sınıf														
1. Sınıf	26	21.5	78	64.5	2	1.7	4	3.3	10	8.3	-	-	87	100.0
2. Sınıf	31	23.7	70	53.4	4	3.1	3	2.3	23	17.6	-	-	131	100.0
3. Sınıf	25	16.8	104	69.8	6	4.0	3	2.0	11	7.4	-	-	149	100.0
	$X^2=0.010$	sd=10	p<.05											

1.Kitabın cildi kolay deforme olmaktadır, 2.Sayfalar istem dışı olarak birbirinden ayrılmaktadır, 3.Sayfalar çok çabuk kırışmaktadır, 4.Kağıdın baskı kalitesi iyi değildir, 5.Herhangi bir problem görmemektedirler, 6.baskı kalitesinden memnunlar,7. Diğer

Erkek (yüzde 58.2) ve bayan (yüzde 69.5) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kitabın baskısı ile ilgili öğrencilerin karşılaştıkları en önemli problem incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının sayfalarının istem dışı olarak birbirinden ayrıldığı görüşünü belirtmişlerdir ($\chi^2=0.191$, Sd=5).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kitabın baskısı ile ilgili öğrencilerin karşılaştıkları en önemli problem hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 71.3), 11-20 yıl arası (%yüzde 62.5), 21-30 yıl arası (yüzde 60.0) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 54.3) anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının sayfalarının istem dışı olarak birbirinden ayrıldığı görüşünü belirtmişlerdir ($\chi^2=0.068$, Sd=15).

1. sınıf (yüzde 64.5), 2. sınıf (yüzde 53.4) ve 3. sınıf (yüzde 69.8). Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının sayfalarının istem dışı olarak birbirinden ayrıldığı görüşünü belirtmişlerdir ($\chi^2=0,010$, Sd=4).

Tablo 17: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Bulunan Şekiller ve Grafiklerle İlgili Karşılaşılan En Önemli Probleme İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		6		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet														
Erkek	40	17.1	30	12.8	31	13.2	35	15.0	96	41.0	2	.9	234	100.0
Bayan	19	11.6	23	14.0	5	3.0	26	15.9	87	53.0	4	2.4	104	100.0
	$X^2=0.003$		sd=5		p<.05									
Hizmet Yılı														
1-10 Yıl	11	12.5	12	13.6	7	8.0	12	13.6	45	51.1	1	.1	88	100.0
11-20 Yıl	24	16.9	16	11.3	11	7.7	24	16.9	64	45.1	3	2.1	142	100.0
21-30 Yıl	18	13.6	19	14.4	13	9.8	20	15.2	60	45.5	2	1.5	132	100.0
31 Yıl ve üzeri	6	16.7	6	16.7	5	13.9	5	13.9	14	38.9	-	-	36	100.0
	$X^2=0.956$		sd=15		p>.05									
Öğretim Verdiği Sınıf														
1. Sınıf	10	8.3	13	10.7	12	9.9	18	14.9	67	55.4	1	.8	121	100.0
2. Sınıf	18	14.0	19	14.7	14	10.9	21	16.3	52	40.3	5	3.9	129	100.0
3. Sınıf	31	20.9	21	15.0	10	6.0	22	14.9	64	43.2	-	-	148	100.0
	$X^2=0.002$		sd=10		p<.05									

1.Yeterince şekil ve grafik bulunmamaktadır, 2.Şekiller ve grafikler öğrenci düzeyine uygun olarak hazırlanmamıştır, 3.Şekiller ve grafiklerdeki renklendirme öğrencinin ilgisini uyandırmamaktadır, 4.Şekiller ve grafikler konuyu tam olarak açıklayacak yeterlilikte değildir, 5.Şekil ve grafiklerle ilgili herhangi bir sorun mevcut değildir, 6.Diğer

Erkek (yüzde 41.0) ve bayan (yüzde 53.0) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan şekiller ve grafiklerle ilgili karşılaştıkları en önemli problem incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan şekiller ve grafiklerle ilgili herhangi bir problemin mevcut olmadığı görüşünü belirtmişlerdir ($\chi^2=0.003$, Sd=5).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan şekiller ve grafiklerle ilgili karşılaştıkları en önemli problem hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 51.1), 11-20 yıl arası (yüzde 45.1), 21-30 yıl arası (yüzde 45.5) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 38.9) anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan şekiller ve grafiklerle ilgili herhangi bir problemin mevcut olmadığı görüşünü belirtmişlerdir ($\chi^2=0.956$, Sd=15).

1. sınıf (yüzde 55.4), 2. sınıf (yüzde 40.3) ve 3. sınıf (yüzde 43.2). Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan şekiller ve grafiklerle ilgili herhangi bir problemin mevcut olmadığı görüşünü belirtmişlerdir. Anlamlı farklılık görülmektedir ($\chi^2=0,010$, Sd=4).

Tablo 18: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Yer Alan Konuların Günlük Hayatla İlişkilendirilmesine İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	32	13.4	73	30.7	64	26.9	34	14.3	35	14.7	238	100.0
Bayan	34	20.6	64	38.8	33	20.0	12	7.3	22	13.3	165	100.0
	$X^2=0.025$	sd=4	p<.05									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	16	18.2	28	31.8	24	27.3	13	14.8	7	8.0	88	100.0
11-20 Yıl	27	18.8	56	38.9	24	16.7	14	9.7	23	16.0	144	100.0
21-30 Yıl	21	15.6	46	34.1	32	23.7	16	11.9	20	14.8	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	2	5.6	7	19.4	17	47.2	3	8.3	7	19.4	36	100.0
	$X^2=0.011$	sd=12	p<.05									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	25	20.5	41	33.6	31	25.4	11	9.0	1	1.1	88	100.0
2. Sınıf	15	11.5	48	36.6	36	27.5	13	9.9	3	2.1	142	100.0
3. Sınıf	26	17.3	48	32.0	30	20.0	22	14.7	24	16.0	150	100.0
	$X^2=0.733$	sd=8	p>.05									

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 30.7) ve bayan (yüzde 38.8) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların günlük hayatla ilişkilendirilmesine ilişkin görüşler arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların günlük hayatla ilişkilendirilmesine büyük oranda katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.025$, $Sd=4$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların günlük hayatla ilişkilendirilmesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 31.8), 11-20 yıl arası (yüzde 38.9), 21-30 yıl arası (yüzde 34.1) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 19.4) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların günlük hayatla ilişkilendirilmesine büyük oranda katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,011$, $Sd=12$).

1.sınıf (yüzde 33.6), 2. sınıf (yüzde 36.6) ve 3. sınıf (yüzde 32.0) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların günlük hayatla ilişkilendirilmesine ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların günlük hayatla ilişkilendirilmesine büyük oranda katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,733$, Sd=8).

Tablo 19: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Yer Alan Konuların Ezbere Dayalı Olarak Hazırlanmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	61	25.7	99	41.8	37	15.6	25	10.5	15	6.3	237	100.0
Bayan	45	27.3	78	47.3	23	13.9	7	4.2	12	7.3	165	100.0
	$\chi^2=0.205$	sd=4	p>.05									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	29	33.0	37	42.0	15	17.0	3	3.4	4	4.5	88	100.0
11-20 Yıl	38	26.6	69	48.3	19	13.3	10	7.0	7	4.9	143	100.0
21-30 Yıl	34	25.2	56	41.5	16	11.9	17	12.6	12	8.9	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	5	13.9	15	41.7	10	27.8	2	5.6	4	11.1	36	100.0
	$\chi^2=0.013$	sd=12	p<.05									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	35	28.7	50	41.0	26	21.3	7	5.7	4	3.3	122	100.0
2. Sınıf	25	19.2	69	53.1	15	11.5	13	10	8	6.2	130	100.0
3. Sınıf	46	30.7	58	38.7	19	17.7	12	8.0	15	10.0	150	100.0
	$\chi^2=0.080$	sd=8	p>.05									

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 41.8) ve bayan (yüzde 47.3) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların ezbere dayalı olarak hazırlanmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların ezbere dayalı olarak hazırlandığı görüşüne katılmadıklarını belirtmişlerdir ($\chi^2=0.205$, Sd=4).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların günlük hayatla ilişkilendirilmesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 42.0), 11-20 yıl arası (yüzde 48.3), 21-30 yıl arası (yüzde 41.5) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 41.7) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların ezbere dayalı olarak hazırlandığı görüşüne katılmadıklarını belirtmişlerdir ($\chi^2=0,013$, Sd=12).

1. sınıf (yüzde 41.0), 2. sınıf (yüzde 53.1) ve 3. sınıf (yüzde 38.7) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların ezbere dayalı olarak hazırlanmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların ezbere dayalı olarak hazırlandığı görüşüne katılmadıklarını belirtmişlerdir ($\chi^2=0,080$, Sd=8).

Tablo 20: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Yer Alan Konuların Sosyo-Kültürel Temaları İçermemesine İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	30	12.8	72	30.6	71	30.2	39	16.6	23	9.8	235	100.0
Bayan	33	20.0	61	37.0	39	23.6	17	10.3	15	9.1	165	100.0
	$X^2=0.069$	sd=4	p>.05									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	15	17.0	34	38.6	23	26.1	10	11.4	6	6.8	88	100.0
11-20 Yıl	25	17.5	47	32.9	45	31.5	18	12.6	8	5.6	143	100.0
21-30 Yıl	21	15.8	39	29.3	29	21.8	25	18.8	19	14.3	133	100.0
31 Yıl ve üzeri	2	5.6	13	36.1	13	36.1	3	8.3	5	13.9	36	100.0
	$X^2=0.134$	sd=12	p>.05									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	21	17.4	40	33.1	43	35.5	11	9.1	6	5.0	121	100.0
2. Sınıf	13	10.1	45	34.9	37	28.7	18	14.0	16	12.4	129	100.0
3. Sınıf	29	19.3	48	32.0	30	20.0	27	18.0	16	10.7	150	100.0
	$X^2=0.155$	sd=8	p>.05									

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 30.6) ve bayan (yüzde 37.0) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konularda sosyo-kültürel temalara yer verilmemesine ilişkin görüşler arasında anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konularda sosyo-kültürel temaların yer verilmemesine büyük oranda katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.069$, Sd=4).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konularda sosyo-kültürel temalara yer verilmemesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 38.6), 11-20 yıl arası (yüzde 32.9), 21-30 yıl arası (yüzde 29.3) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 36.1) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konularda sosyo-kültürel temaların yer verilmemesine büyük oranda katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,134$, Sd=12).

1. sınıf (yüzde 33.1), 2. sınıf (yüzde 34.9) ve 3. sınıf (yüzde 32.0) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konularda sosyo-kültürel temalara yer

verilmemesine ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konularda sosyo-kültürel temaların yer verilmemesine büyük oranda katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,155$, $Sd=8$).

Tablo 21: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Yer Alan Konuların Öğrenciyi Keşfetmeye Yönlendirmesine İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	44	18.6	70	29.7	67	28.4	34	14.4	21	8.9	236	100.0
Bayan	32	19.4	67	40.6	38	23.0	16	9.7	12	7.3	165	100.0
	$X^2=0.162$		$sd=4$		$p>.05$							
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	17	19.3	34	38.6	24	27.3	7	8.0	6	6.8	88	100.0
11-20 Yıl	31	21.7	53	37.1	37	25.9	16	11.2	6	4.2	143	100.0
21-30 Yıl	25	18.7	37	27.6	31	23.1	25	18.7	16	11.9	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	3	8.3	13	36.1	13	36.1	2	5.6	5	13.9	36	100.0
	$X^2=0.024$		$sd=12$		$p<.05$							
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	25	20.5	46	37.7	38	31.1	7	5.7	6	4.9	122	100.0
2. Sınıf	21	16.2	49	37.7	33	25.4	14	10.8	13	10.0	130	100.0
3. Sınıf	30	20.1	42	28.2	34	22.8	29	19.5	14	9.4	149	100.0
	$X^2=0.076$		$sd=8$		$p>.05$							

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 29.7) ve bayan (yüzde 40.6) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların öğrencileri keşfetmeye yönlendirmesine ilişkin görüşlerinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların öğrencileri keşfetmeye yönlendirmesine katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.162$, $Sd=4$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların öğrencileri keşfetmeye yönlendirmesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 38.6), 11-20 yıl arası (yüzde 37.1), 21-30 yıl arası (yüzde 27.6) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 36.1)

anlamli bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların öğrencileri keşfetmeye yönlendirmesine katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,024$, Sd=12).

1. sınıf (yüzde 37.7), 2. sınıf (yüzde 37.7) ve 3. sınıf (yüzde 28.2) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların öğrencileri keşfetmeye yönlendirmesine ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların öğrencileri keşfetmeye yönlendirmesine katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,076$, Sd=8).

Tablo 22: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Yer Alan Konuların Öğrenciyi Yaratıcı Düşünmeye Yönlendirmediğine İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	42	17.9	77	32.9	64	27.4	30	12.8	21	9.0	234	100.0
Bayan	31	18.8	63	38.2	41	24.8	16	9.7	14	8.5	165	100.0
	$X^2=0.758$	sd=4	p>.05									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	19	21.6	37	42.0	19	21.6	8	9.1	5	5.7	88	100.0
11-20 Yıl	31	21.8	56	39.4	36	25.4	14	9.9	5	3.5	142	100.0
21-30 Yıl	22	16.5	34	25.6	42	31.6	16	12.0	19	14.3	133	100.0
31 Yıl ve üzeri	1	2.8	13	36.1	8	22.2	8	22.2	6	16.7	36	100.0
	$X^2=0.001$	sd=12	p<.05									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	28	23.3	41	34.2	38	31.7	8	6.7	5	4.2	120	100.0
2. Sınıf	16	12.3	50	38.5	35	26.9	14	10.8	15	11.5	130	100.0
3. Sınıf	29	19.5	49	32.9	32	21.5	24	16.1	15	10.1	149	100.0
	$X^2=0.128$	sd=8	p>.05									

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 32.9) ve bayan (yüzde 38.2) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların öğrencileri yaratıcı düşünmeye yönlendirmemesine ilişkin görüşlerinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların öğrencileri yaratıcı düşünmeye yönlendirmediğine katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.758$, Sd=4).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların öğrencileri yaratıcı düşünmeye yönlendirmemesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 42.0), 11-20 yıl arası (yüzde 39.4), 21-30 yıl arası (yüzde 25.6) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 36.1) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların öğrencileri yaratıcı düşünmeye yönlendirmediğine katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.001$, Sd=12).

1. sınıf (yüzde 34.2), 2. sınıf (yüzde 38.5) ve 3. sınıf (yüzde 32.9) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların öğrencileri yaratıcı düşünmeye yönlendirmemesine ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların öğrencileri yaratıcı düşünmeye yönlendirmediğine katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.128$, Sd=8).

Tablo 23: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Yer Alan Konuların Mantıksal Bütünlüğü Korumadığına İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	33	14.0	90	38.3	59	25.1	31	13.2	22	9.4	234	100.0
Bayan	26	15.9	64	39.0	45	27.4	19	11.6	10	6.1	164	100.0
	$X^2=0.752$	sd=4	p>.05									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	16	18.2	43	48.9	19	21.6	6	6.8	4	4.5	88	100.0
11-20 Yıl	24	16.7	59	41.0	41	28.5	15	10.4	5	3.5	144	100.0
21-30 Yıl	18	13.3	39	28.9	38	28.1	22	16.3	18	13.3	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	2	5.6	7	19.4	17	47.2	3	8.3	7	19.4	36	100.0
	$X^2=0.000$	sd=12	p<.05									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	21	17.2	50	41.0	35	28.7	9	7.4	7	5.7	122	100.0
2. Sınıf	14	10.9	51	39.8	36	28.1	16	12.5	11	8.6	128	100.0
3. Sınıf	24	16.1	53	35.6	33	22.1	25	16.8	14	9.4	149	100.0
	$X^2=0.165$	sd=8	p>.05									

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 38.3) ve bayan (yüzde 39.0) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların mantıksal bütünlüğü korumamasına ilişkin görüşlerinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların mantıksal bütünlüklerini korumadıklarına katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.752$, Sd=4).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların mantıksal bütünlüğü korumamasına ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 48.9), 11-20 yıl arası (yüzde 41.0), 21-30 yıl arası (yüzde 28.9) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 19.4) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların mantıksal bütünlüklerini korumadıklarına katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,000$, Sd=12).

1.sınıf (yüzde 41.0), 2. sınıf (yüzde 39.8) ve 3. sınıf (yüzde 35.6) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların mantıksal bütünlüğü korunmamasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,165$, $Sd=8$).

Tablo 24: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Gereksiz Bilgi Ve Ayrıntıların Yer Almasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	55	23.2	68	28.7	60	25.3	33	13.9	21	8.9	237	100.0
Bayan	37	22.4	65	39.4	39	23.6	11	6.7	13	7.9	165	100.0
	$X^2=0.081$		$sd=4$		$p>.05$							
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	20	22.7	33	37.5	26	29.5	6	6.8	3	3.4	88	100.0
11-20 Yıl	37	25.9	56	39.2	29	20.3	11	7.7	10	7.0	143	100.0
21-30 Yıl	35	25.9	30	22.2	31	23.0	22	16.3	17	12.6	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	-	-	14	38.9	13	36.1	5	13.9	4	11.1	36	100.0
	$X^2=0.000$		$sd=12$		$p<.05$							
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	42	34.4	36	29.5	29	23.8	8	6.6	7	5.7	122	100.0
2. Sınıf	20	15.3	53	40.5	34	26.0	12	9.2	12	9.2	131	100.0
3. Sınıf	30	20.1	44	29.5	36	24.2	24	16.1	15	10.1	149	100.0
	$X^2=0.014$		$sd=8$		$p<.05$							

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 28.7) ve bayan (yüzde 39.4) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların gereksiz bilgi ve ayrıntıları içermesine ilişkin görüşlerinde anlamlı farklılık bulunmamaktadır. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların gereksiz bilgi ve ayrıntıları içermesine katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.081$, $Sd=4$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların gereksiz bilgi ve ayrıntıları içermesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 37.5), 11-20 yıl arası (yüzde 39.2), 21-30 yıl arası (yüzde 22.2) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 38.9) anlamlı

bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların gereksiz bilgi ve ayrıntıları içermesine katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,000$, $Sd=12$).

1. sınıf (yüzde 29.5), 2. sınıf (yüzde 40.5) ve 3. sınıf (yüzde 29.5) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların gereksiz bilgi ve ayrıntıları içermesine ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların gereksiz bilgi ve ayrıntıları içermesine katılmıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,014$, $Sd=8$).

Tablo 25: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Yer Alan Konular Ve Temalar Arasında Uygun Bir Denge Sağlanmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		6		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet														
Erkek	35	14.9	87	37.0	45	19.1	31	13.2	33	14.0	4	1.7	235	100.0
Bayan	13	8.0	69	42.3	20	12.3	25	15.3	31	19.0	5	3.1	163	100.0
	$X^2=0.078$	sd=5	p>.05											
Hizmet Yılı														
1-10 Yıl	9	10.3	39	44.8	10	11.5	17	19.5	10	11.5	2	2.3	87	100.0
11-20 Yıl	16	11.2	55	38.5	25	17.5	18	12.6	25	17.5	4	2.8	143	100.0
21-30 Yıl	21	15.7	51	38.1	18	13.4	17	12.7	24	17.9	3	2.2	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	2	5.9	11	32.4	12	35.3	4	11.8	5	14.7	-	-	36	100.0
	$X^2=0.127$	sd=15	p>.05											
Öğretim Verdiği Sınıf														
1. Sınıf	14	11.8	46	38.7	15	12.6	18	15.1	21	17.6	5	4.2	119	100.0
2. Sınıf	11	8.5	53	40.8	30	23.1	20	15.4	14	10.8	2	1.5	130	100.0
3. Sınıf	23	15.4	57	38.3	20	13.4	18	12.1	29	19.5	2	1.3	149	100.0
	$X^2=0.177$	sd=10	p>.05											

1.Konuların temalara dağılımı eşit olarak ayarlanmamıştır, 2.Konuların temalara dağılımı eşit olarak ayarlanmıştır, 3.Konular eşit sayıda ayarlanmış ancak konuların uzunlukları eşit değildir, 4.Konuların bilişsel açıdan ağırlıkları arasında bir denge sağlanamamış, 5.Konuların bilişsel anlamda ağırlıkları arasında bir denge sağlanmıştır 6.Diğer

Erkek (yüzde 37.0) ve bayan (yüzde 42.3) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan temalarla konular arasında uygun bir denge sağlanmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki

öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların temalara eşit olarak dağıtıldığı görüşünü belirtmişlerdir ($\chi^2=0.078$, Sd=5).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan temalarla konular arasında uygun bir denge sağlanmasına ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 44.8), 11-20 yıl arası (yüzde 38.5), 21-30 yıl arası (yüzde 38.1) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 32.4) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların temalara eşit olarak dağıtıldığı görüşünü belirtmişlerdir ($\chi^2=0.127$, Sd=15).

1. sınıf (yüzde 38.7), 2. sınıf (yüzde 40.8) ve 3. sınıf (yüzde 38.3). konuların temalara eşit olarak dağıtıldığı görüşünü belirtmişlerdir ($\chi^2=0.177$, Sd=10).

Tablo 26: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında İçeriğin Belirlenmesinde Göz Önünde Bulundurulmayan Unsura İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		6		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet														
Erkek	25	10.5	49	20.7	43	18.1	33	13.9	87	36.7	-	-	237	100.0
Bayan	15	9.3	32	19.8	29	17.9	15	9.3	70	43.2	51	.6	162	100.0
	$X^2=0.488$	sd=5	p>.05											
Hizmet Yılı														
1-10 Yıl	8	9.1	18	20.5	22	25.0	6	6.8	33	37.5	1	1.1	88	100.0
11-20 Yıl	15	10.6	27	19.1	22	15.6	15	10.6	62	44.0	-	-	141	100.0
21-30 Yıl	11	8.2	27	20.1	20	14.9	25	18.7	51	38.1	-	-	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	6	16.7	9	25.0	8	22.2	2	5.6	11	30.6	-	-	36	100.0
	$X^2=0.188$	sd=15	p>.05											
Öğretim Verdiği Sınıf														
1. Sınıf	10	8.3	15	12.4	22	18.2	14	11.6	60	49.6	-	-	121	100.0
2. Sınıf	13	10.0	32	24.6	24	18.5	14	10.8	47	36.2	-	-	130	100.0
3. Sınıf	17	11.5	34	23.0	26	17.6	20	13.5	50	33.8	1	.7	148	100.0
	$X^2=0.237$	sd=10	p>.05											

1.Ön koşul niteliğindeki öğrenmeler, 2.Öğrencinin bilişsel düzeyi, 3.Amaçların gerçekleştirilebilecek nitelikte olması, 4.Öğrencinin gelişim düzeyi, 5.Hepsi göz önünde bulundurulmuştur, 6.Diğer

Erkek (yüzde 36.7) ve bayan (yüzde 43.2) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının içeriğinin belirlenmesinde göz önünde bulundurulmayan unsura ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında şıklarda belirtilmiş olan tüm seçeneklerin göz önünde bulundurulduğunu belirtmişlerdir ($\chi^2=0.488$, Sd=5).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının içeriğinin belirlenmesinde göz önünde bulundurulmayan unsura hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 37.5), 11-20 yıl arası (yüzde 44.0), 21-30 yıl arası (yüzde 38.1) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 30.6) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında şıklarda belirtilmiş olan tüm seçeneklerin göz önünde bulundurulduğunu görüşünü belirtmişlerdir ($\chi^2=0,188$, Sd=15).

1. sınıf (yüzde 49.6), 2. sınıf (yüzde 36.2) ve 3. sınıf (yüzde 33.8) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının içeriğinin belirlenmesinde göz önünde bulundurulmayan unsura ilişkin görüşleri incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında şıklarda belirtilmiş olan tüm seçeneklerin göz önünde bulundurulduğunu belirtmişlerdir ($\chi^2=0,237$, Sd=10).

Tablo 27: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Konuların Öğrencilerin Önceden Öğrendikleri Bilgilerle İlişkilendirilmesine İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	27	11.3	87	36.6	115	48.3	7	2.9	2	.8	238	100.0
Bayan	10	6.2	63	39.1	76	47.2	7	4.3	5	3.1	161	100.0
	$X^2=0.180$	sd=4	p>.05									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	8	9.3	32	37.2	44	51.2	1	1.2	1	1.2	86	100.0
11-20 Yıl	15	10.6	55	38.7	65	45.8	5	3.5	2	1.4	142	100.0
21-30 Yıl	14	10.4	52	38.5	59	43.7	6	4.4	4	3.0	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	-	-	11	30.6	23	63.9	2	5.6	-	-	36	100.0
	$X^2=0.432$	sd=12	p>.05									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	15	12.6	48	40.3	55	46.2	1	.8	-	-	119	100.0
2. Sınıf	16	12.3	35	26.9	50	38.5	14	10.8	3	2.3	131	100.0
3. Sınıf	29	19.5	32	21.5	49	32.9	24	16.1	15	10.1	149	100.0
	$X^2=0.118$	sd=8	p>.05									

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 48.3) ve bayan (yüzde 47.2) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki konuların öğrencilerin önceden öğrendiği bilgilerle ilişkilendirilmesine ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki konuların öğrencilerin önceden öğrendikleri bilgilerle kısmen ilişkilendirildiği görüşünü belirtmişlerdir ($x^2=0.180$, $Sd=4$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki konuların öğrencilerin önceden öğrendiği bilgilerle ilişkilendirilmesi hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 51.2), 11-20 yıl arası (yüzde 45.8), 21-30 yıl arası (yüzde 43.7) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 63.9) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki konuların öğrencilerin önceden öğrendikleri bilgilerle kısmen ilişkilendirildiği görüşünü belirtmişlerdir ($x^2=0,432$, $Sd=12$).

1. sınıf (yüzde 46.2) , 2. sınıf (yüzde 38.5) ve 3. sınıf (yüzde 32.9) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının içeriğinin belirlenmesinde göz önünde bulundurulmayan unsura ilişkin görüşleri incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki konuların öğrencilerin önceden öğrendikleri bilgilerle kısmen ilişkilendirildiği görüşünü belirtmişlerdir ($\chi^2=0,118$, $Sd=8$).

Tablo 28: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Temalar İçerisinde En Fazla Ağırlık Verilen Unsura İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	58	24.4	3	1.3	49	20.6	112	47.1	16	6.7	238	100.0
Bayan	28	17.1	10	6.1	34	20.7	88	53.7	4	2.4	164	100.0
	$X^2=0.008$	$sd=4$	$p<.05$									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	17	19.3	3	3.4	15	17.0	48	54.5	5	5.7	88	100.0
11-20 Yıl	34	23.8	4	2.8	28	19.6	71	49.7	6	4.2	143	100.0
21-30 Yıl	28	20.7	6	4.4	31	23.0	62	45.9	8	5.9	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	7	19.4	-	-	9	25.0	19	52.8	1	2.8	36	100.0
	$X^2=0.635$	$sd=12$	$p>.05$									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	26	21.3	4	3.3	24	19.7	63	51.6	5	4.1	122	100.0
2. Sınıf	31	23.8	5	3.8	27	20.8	61	46.9	6	4.6	130	100.0
3. Sınıf	29	19.3	4	2.7	32	21.3	76	50.7	9	6.0	150	100.0
	$X^2=0.966$	$sd=8$	$p>.05$									

1.Gözlem unsurları, 2.Anketler, 3.Alıştırmalar, 4. Hepsi, 5. Diğer

Erkek (yüzde 47.1) ve bayan (%yüzde 53.7) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki temalar içerisinde en fazla ağırlık verilen unsura ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki temalar içerisinde en fazla ağırlık verilen unsura ilişkin görüşe hepsi yanıtı vermişlerdir ($\chi^2=0.008$, $Sd=4$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki temalar içerisinde en fazla ağırlık verilen unsura ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 54.5), 11-20 yıl arası (yüzde 49.7), 21-30 yıl arası (yüzde 45.9) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 52.8) anlamlı bir

farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki temalar içerisinde en fazla ağırlık verilen unsura ilişkin görüşe hepsi yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,635$, $Sd=12$).

1. sınıf (yüzde 51.6) , 2. sınıf (yüzde 46.9) ve 3. sınıf (yüzde 50.7) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki temalar içerisinde en fazla ağırlık verilen unsura ilişkin görüşleri incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki temalar içerisinde en fazla ağırlık verilen unsura ilişkin görüşe hepsi yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,966$, $Sd=8$).

Temalar içerisinde en fazla ağırlık verilmesi gereken unsura diğer yanıtını verenler etkinlikler seçeneğinde yoğunlaşmışlardır.

Tablo 29: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Resimlerin Ders İçeriği İle Uyumuna İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	139	59.7	87	37.3	7	3.0	233	100.0
Bayan	110	67.1	51	31.1	3	1.8	164	100.0
	$X^2=0.459$	$sd=3$	$p>.05$					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	55	62.5	28	31.8	5	5.7	88	100.0
11-20 Yıl	87	61.7	51	36.2	3	2.1	141	100.0
21-30 Yıl	84	63.2	47	35.3	2	1.5	133	100.0
31 Yıl ve üzeri	23	65.7	12	34.3	-	-	35	100.0
	$X^2=0.473$	$sd=9$	$p>.05$					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	81	67.5	38	31.7	1	.8	120	100.0
2. Sınıf	77	59.2	47	36.2	6	4.6	130	100.0
3. Sınıf	91	61.9	53	36.1	3	2.0	147	100.0
	$X^2=0.488$	$sd=6$	$p>.05$					

1.Evet , 2. Kısmen, 3.Hayır

Erkek (yüzde 59.7) ve bayan (yüzde 67.1) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan resimlerin ders içeriği ile uyumuna ilişkin görüşler incelendiğinde

anlamli bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki resimlerin ders içeriği ile uyuşmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.459$, $Sd=3$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan resimlerin ders içeriği ile uyuşması görüşü hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 62.5), 11-20 yıl arası (yüzde 61.7), 21-30 yıl arası (yüzde 63.2) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 65.7) anlamli bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki resimlerin ders içeriği ile uyuşmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.473$, $Sd=9$).

1. sınıf (yüzde 67.5) , 2. sınıf (yüzde 59.2) ve 3. sınıf (yüzde 61.9). Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki resimlerin ders içeriği ile uyuşmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.488$, $Sd=6$).

Tablo 30: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Yer Alan Temalar İçerisindeki Önemli Unsurların Ne şekilde Belirlenmesi Gerektiğine İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		6		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet														
Erkek	112	47.9	21	9.0	25	10.7	51	21.8	15	6.4	10	4.3	234	100.0
Bayan	71	43.6	12	7.4	26	16.0	44	27.0	10	6.1	-	-	163	100.0
	$X^2=0.055$		sd=5		p>.05									
Hizmet Yılı														
1-10 Yıl	33	37.9	11	12.6	7	8.0	27	31.0	8	9.2	1	1.1	87	100.0
11-20 Yıl	70	49.3	12	8.5	18	12.7	35	24.6	3	2.1	4	2.8	142	100.0
21-30 Yıl	69	52.3	7	5.3	17	12.9	26	19.7	10	7.6	3	2.3	132	100.0
31 Yıl ve üzeri	11	30.6	3	8.3	9	25.0	7	19.4	4	11.1	2	5.6	36	100.0
	$X^2=0.090$		sd=15		p>.05									
Öğretim Verdiği Sınıf														
1. Sınıf	45	37.5	9	7.5	15	12.5	41	34.2	7	5.8	3	2.5	120	100.0
2. Sınıf	57	44.2	15	11.6	18	14.0	27	20.9	9	7.0	3	2.3	129	100.0
3. Sınıf	81	54.7	9	6.1	18	12.2	27	18.2	9	6.1	4	2.7	148	100.0
	$X^2=0.261$		sd=10		p>.05									

1.Koyu renklerle, 2.İtalik yazma, 3. Sayfa alt bilgisi, 4. Özel şekillerle, 5. Özel işaretlerle, 6.Diğer

Erkek (yüzde 47.9) ve bayan (yüzde 43.6) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan temalar içerisindeki önemli unsurların nasıl belirtilmesi gerektiğine ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki temalar içerisindeki önemli unsurların koyu renklerle belirtilmesi gerektiğini belirtmişlerdir ($\chi^2=0.055$, Sd=5).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan temalar içerisindeki önemli unsurların nasıl belirtilmesi gerektiği hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 37.9), 11-20 yıl arası (yüzde 49.3), 21-30 yıl arası (yüzde 52.3) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 30.6) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki temalar içerisindeki önemli unsurların koyu renklerle belirtilmesi gerektiğini belirtmişlerdir ($\chi^2=0.090$, Sd=15).

1. sınıf (yüzde 37.5) , 2. sınıf (yüzde 44.2) ve 3. sınıf (yüzde 54.7) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan temalar içerisindeki önemli unsurların nasıl belirtilmesi gerektiğine ilişkin görüşleri incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki temalar içerisindeki önemli unsurların koyu renklerle belirtilmesi gerektiğini belirtmişlerdir ($\chi^2=0.261$, Sd=10).

Tablo 31: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Hazırlık Çalışmalarının Hangi Amacı Gerçekleştirmeye Yönelik Olarak hazırlandığına İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	55	23.2	64	27.0	41	17.3	75	31.6	2	.8	237	100.0
Bayan	28	17.4	41	25.5	31	19.3	58	36.0	3	1.9	161	100.0
	$X^2=0.527$		sd=4		p>.05							
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	14	15.9	28	31.8	13	14.8	32	36.4	1	1.1	88	100.0
11-20 Yıl	31	22.1	40	28.6	18	12.9	49	35.0	2	1.4	140	100.0
21-30 Yıl	28	20.9	27	20.1	32	23.9	46	34.3	1	.7	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	10	27.8	6	16.7	9	25.0	10	27.8	1	2.8	36	100.0
	$X^2=0.201$		sd=12		p>.05							
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	20	16.7	35	29.2	21	17.5	42	35.0	2	1.7	120	100.0
2. Sınıf	24	18.6	35	27.1	27	20.9	41	31.8	2	1.6	129	100.0
3. Sınıf	39	26.2	35	23.5	24	16.1	50	33.6	1	.7	149	100.0
	$X^2=0.640$		sd=8		p>.05							

1.Konuya öğrenciyi motive etmeye yönelik olarak, 2.Öğrencinin konu hakkında düşünmesine yönelik olarak, 3.Öğrencinin konu hakkında araştırma yapmasına yönelik olarak, 4.Hepsi, 5.Diğer

Erkek (yüzde 31.6) ve bayan (yüzde 36.0) öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki hazırlık çalışmalarının hangi amacı gerçekleştirmeye yönelik olarak hazırlandığına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki hazırlık çalışmalarının en çok hangi amacı gerçekleştirmeye yönelik olarak hazırlandığına hepsi yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.527$, Sd=4).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki hazırlık çalışmalarının hangi amacı gerçekleştirmeye yönelik olarak hazırlandığına ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 36.4), 11-20 yıl arası (yüzde 35.0), 21-30 yıl arası (yüzde 34.3) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 27.8) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki hazırlık çalışmalarının en çok hangi

amacı gerçekleştirmeye yönelik olarak hazırlandığına hepsi yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,201$, $Sd=12$).

1. sınıf (yüzde 35.0) , 2. sınıf (yüzde 31.8) ve 3. sınıf (yüzde 33.6) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki hazırlık çalışmalarının hangi amacı gerçekleştirmeye yönelik olarak hazırlandığına ilişkin görüşleri incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki hazırlık çalışmalarının en çok hangi amacı gerçekleştirmeye yönelik olarak hazırlandığına hepsi yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,640$, $Sd=8$).

Tablo 32: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Cümle Uzunluklarının Sınıf Düzeyine Uygunluğuna İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	2	.8	9	3.8	60	25.3	99	41.8	67	28.3	237	100.0
Bayan	1	.6	6	3.6	22	13.3	74	44.8	62	37.6	165	100.0
	$X^2=0.045$	sd=4	p>.05									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	-	-	5	5.7	17	19.3	34	38.6	32	36.4	88	100.0
11-20 Yıl	2	1.4	5	3.5	28	19.4	65	45.1	44	30.6	144	100.0
21-30 Yıl	1	.7	4	3.0	28	20.9	57	42.5	44	32.8	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	-	-	1	2.8	9	25.0	17	47.2	9	2.5	36	100.0
	$X^2=0.904$	sd=12	p>.05									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	1	.8	5	4.1	26	21.3	47	38.5	43	35.2	122	100.0
2. Sınıf	-	-	4	3.1	24	18.3	58	44.3	45	34.4	131	100.0
3. Sınıf	2	1.3	6	4.0	32	21.5	68	45.6	41	27.5	149	100.0
	$X^2=0.767$	sd=8	p>.05									

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 41.8) ve bayan (yüzde 44.8) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki cümle uzunluklarının sınıf düzeyine uygunluğu açısından incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders

Kitaplarındaki cümle uzunluklarının sınıf düzeyine uygunluğuna katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.045$, Sd=4).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki cümle uzunluklarının sınıf düzeyine uygunluğu hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 38.6), 11-20 yıl arası (yüzde 45.1), 21-30 yıl arası (yüzde 42.5) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 47.2) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki cümle uzunluklarının sınıf düzeyine uygunluğuna katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.904$, Sd=12).

1. sınıf (yüzde 38.5) , 2. sınıf (yüzde 44.3) ve 3. sınıf (yüzde 45.6) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki cümle uzunluklarının sınıf düzeyine uygunluğu incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki cümle uzunluklarının sınıf düzeyine uygunluğuna katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.767$, Sd=8).

Tablo 33: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Konuların Anlatımında Kullanılan Dilin Akıcılığına İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	2	.9	20	8.5	59	25.1	104	44.3	50	.21.3	235	100.0
Bayan	1	.6	6	3.6	41	24.8	78	47.3	39	23.6	165	100.0
	$X^2=0.398$	sd=4	p>.05									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	-	-	7	8.0	23	26.1	36	40.9	22	25.0	88	100.0
11-20 Yıl	2	1.4	9	6.3	42	29.6	61	43.0	28	19.7	142	100.0
21-30 Yıl	1	.7	10	7.5	22	16.4	69	51.5	32	23.9	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	-	-	-	-	13	36.1	16	44.4	7	19.4	36	100.0
	$X^2=0.277$	sd=12	p>.05									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	-	-	1	.8	29	24.0	62	51.2	29	21.0	121	100.0
2. Sınıf	-	-	11	8.5	32	24.6	58	44.6	29	22.3	130	100.0
3. Sınıf	3	2.0	14	9.4	39	26.2	62	41.6	31	20.8	149	100.0
	$X^2=0.164$	sd=8	p>.05									

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 44.3) ve bayan (yüzde 47.3) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında anlatımda kullanılan dilin akıcılığına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının anlatımda kullanılan dilin akıcılığına katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.398$, Sd=4).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının anlatımında kullanılan dilin akıcılığı hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 40.9), 11-20 yıl arası (yüzde 43.0), 21-30 yıl arası (yüzde 51.5) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 44.4) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında anlatımda kullanılan dilin akıcılığına katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,277$, Sd=12).

1.sınıf (yüzde 51.2) , 2. sınıf (yüzde 44.6) ve 3. sınıf (yüzde 41.6) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının anlatımında kullanılan dilin uygunluğu incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının anlatımda kullanılan dilin akıcılığına katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,164$, Sd=8).

Tablo 34: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Seçilen Kelimelerin Öğrencilerin Algılayacağı Düzeyde Olmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	4	1.7	19	8.1	78	33.1	95	40.3	40	16.9	237	100.0
Bayan	2	1.2	13	7.9	51	30.9	61	37.0	38	23.0	165	100.0
	$X^2=0.661$	sd=4	p>.05									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	3	3.4	7	8.0	27	31.0	29	33.3	21	24.1	87	100.0
11-20 Yıl	2	1.4	12	8.3	47	32.6	58	40.3	25	17.4	144	100.0
21-30 Yıl	1	.7	9	6.7	42	31.3	54	40.3	28	20.9	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	-	-	4	11.1	11	30.6	17	47.2	4	11.1	36	100.0
	$X^2=0.649$	sd=12	p>.05									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	1	.8	5	4.1	35	28.7	53	43.4	28	23.0	122	100.0
2. Sınıf	2	1.5	11	8.5	34	26.2	58	44.6	25	19.2	130	100.0
3. Sınıf	3	2.0	16	10.7	45	30.2	60	40.3	25	16.8	149	100.0
	$X^2=0.478$	sd=8	p>.05									

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 40.3) ve bayan (yüzde 37.0) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında seçilen kelimelerin öğrencilerin algılayacağı düzeyde olmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Öğretmenler katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.661$, Sd=4).

1-10 yıl arası (yüzde 33.3), 11-20 yıl arası (yüzde 40.3), 21-30 yıl arası (yüzde 40.3) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 47.2) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında seçilen kelimelerin uygunluğuna katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,649$, Sd=12).

1.sınıf (yüzde 43.4) , 2. sınıf (yüzde 44.6) ve 3. sınıf (yüzde 40.3).Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının anlatımda kullanılan dilin akıcılığına katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,478$, Sd=8).

Tablo 35: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Metinlerin Uzunluklarının Öğrencilerin Dikkat Dağılımına etkisine İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	4	1.7	24	10.2	55	23.3	104	44.1	49	20.8	236	100.0
Bayan	-	-	16	9.7	17	10.3	80	48.5	52	31.5	165	100.0
	$X^2=0.002$	sd=4	p<.05									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	-	-	9	10.2	12	13.6	44	50.0	23	26.1	88	100.0
11-20 Yıl	2	1.4	13	9.1	22	15.4	75	52.4	31	21.7	143	100.0
21-30 Yıl	2	1.5	14	10.4	23	17.2	58	43.3	37	27.6	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	-	-	4	11.1	7	19.4	15	41.7	10	2.7.8	36	100.0
	$X^2=0.019$	sd=12	p<.05									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	1	.8	10	8.2	24	19.7	62	50.8	25	20.5	122	100.0
2. Sınıf	-	-	11	8.4	20	15.3	61	46.6	39	29.8	131	100.0
3. Sınıf	3	2.0	19	12.8	28	18.9	61	41.2	37	25.0	146	100.0
	$X^2=0.152$	sd=8	p>.05									

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 44.1) ve bayan (yüzde 48.5) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında seçilen kelimelerin öğrencilerin algılayacağı düzeyde olmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında metin uzunluklarının uygun olduğuna katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.002$, Sd=4).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında seçilen kelimelerin öğrencilerin algılayacağı düzeyde olması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 50.0), 11-20 yıl arası (yüzde 52.4), 21-30 yıl arası (yüzde 43.3) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 41.7) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında seçilen metinlerin uygunluğuna katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,019$, Sd=12).

1.sınıf (yüzde 50.8) , 2. sınıf (yüzde 46.6) ve 3. sınıf (yüzde 41.2) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında seçilen metinlerin uygunluğu incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında seçilen metinlerin uygun olduğuna katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,152$, Sd=8).

Tablo 36: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Metinlerin Öğrencilerin Ana Temayı Kolayca Kavramasını Sağlamasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	7	3.0	22	9.3	69	29.1	100	42.2	39	16.5	237	100.0
Bayan	4	2.4	20	12.1	41	24.8	64	38.8	36	21.8	165	100.0
	$X^2=0.513$	sd=4	p>.05									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	2	2.3	11	12.5	24	27.3	34	38.6	17	19.3	88	100.0
11-20 Yıl	5	3.5	16	11.1	41	28.5	55	38.2	27	18.8	144	100.0
21-30 Yıl	4	3.0	13	9.7	32	23.9	65	48.5	20	14.9	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	-	-	2	5.6	10	27.8	13	36.1	11	30.6	36	100.0
	$X^2=0.466$	sd=12	p>.05									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	2	1.6	11	9.0	26	21.3	57	46.7	26	21.3	122	100.0
2. Sınıf	4	3.1	14	10.7	40	30.5	51	38.9	22	16.8	131	100.0
3. Sınıf	5	3.4	17	11.4	44	29.5	56	37.6	27	18.1	149	100.0
	$X^2=0.350$	sd=8	p>.05									

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 42.2) ve bayan (yüzde 38.8) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki metinlerin öğrencinin ana temayı kolayca kavrayabileceği şekilde düzenlenmesine ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders metinlerin öğrencinin ana temayı kolayca kavrayabileceği şekilde düzenlenmesine katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.513$, Sd=4).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki metinlerin öğrencinin ana temayı kolayca kavrayabileceği şekilde düzenlenmesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde

1-10 yıl arası (yüzde 38.6), 11-20 yıl arası (yüzde 38.2), 21-30 yıl arası (yüzde 48.5) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 36.1) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders metinlerin öğrencinin ana temayı kolayca kavrayabileceği şekilde düzenlenmesine katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,466$, $Sd=12$).

1. sınıf (yüzde 46.7) , 2. sınıf (yüzde 38.9) ve 3. sınıf (yüzde 37.6) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki metinlerin öğrencinin ana temayı kolayca kavrayabileceği şekilde düzenlenmesine ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders metinlerin öğrencinin ana temayı kolayca kavrayabileceği şekilde düzenlenmesine katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,350$, $Sd=8$).

Tablo 37: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Eleştirel Düşünme Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	14	5.9	106	44.5	118	49.6	238	100.0
Bayan	7	4.3	73	44.5	84	51.2	164	100.0
	$X^2=0.434$	sd=3	p>.05					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	5	5.7	42	48.3	40	46.0	87	100.0
11-20 Yıl	3	2.1	72	50.0	69	47.9	144	100.0
21-30 Yıl	6	4.4	63	46.7	66	48.9	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	7	19.4	14	38.9	15	41.7	36	100.0
	$X^2=0.024$	sd=9	p<.05					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	4	3.3	66	54.1	52	42.6	122	100.0
2. Sınıf	13	10.0	61	46.9	56	43.1	130	100.0
3. Sınıf	4	2.7	64	42.7	82	54.7	150	100.0
	$X^2=0.015$	sd=6	p<.05					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 49.6) ve bayan (yüzde 51.2) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrencilere eleştirel düşünme becerisini kazandırması açısından incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrencilere eleştirel düşünme becerisini kazandırması görüşüne evet yanıtı vermişlerdir ($x^2=0.434$, Sd=3).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrencilere eleştirel düşünme becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 48.3), 11-20 yıl arası (yüzde 50.0) hizmet veren öğretmenler eleştirel düşünme becerisinin kazandırılmasına kısmen yanıtı vermişlerdir , 21-30 yıl arası (yüzde 48.9) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 41.7) hizmet veren öğretmenler ise eleştirel düşünme becerisinin kazandırılmasına evet yanıtı vermişlerdir. Anlamlı farklılık görülmektedir. ($x^2=0,024$, Sd=9).

1. sınıf (yüzde 54.1) , 2. sınıf (yüzde 46.9) da öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının eleştirel düşünme becerisini kazandırılmasına kısmen yanıtını vermişlerdir ve 3. sınıf (yüzde 54.7) da öğretim veren öğretmenler ise Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının eleştirel düşünme becerisini kazandırılmasına evet yanıtını vermişlerdir. Görüşler arasında anlamlı farklılık bulunmaktadır ($\chi^2=0,015$, Sd=6).

Tablo 38: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Yaratıcı Düşünme Becerisini Kazandırılmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	9	3.8	120	50.4	109	45.8	238	100 .0
Bayan	4	2.4	80	48.5	81	49.1	165	100 .0
	$X^2=0.652$	sd=2	p>.05					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	3	3.4	38	43.2	47	53.4	88	100 .0
11-20 Yıl	4	2.8	83	57.6	57	39.6	144	100 .0
21-30 Yıl	5	3.7	60	44.4	70	51.9	135	100 .0
31 Yıl ve üzeri	1	2.8	19	52.8	16	44.4	36	100 .0
	$X^2=0.439$	sd=6	p>.05					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	4	3.3	56	45.9	62	50.8	122	100 .0
2. Sınıf	5	3.8	69	52.7	57	43.5	131	100 .0
3. Sınıf	4	2.7	75	50.0	71	47.3	150	100 .0
	$X^2=0.671$	sd=4	p>.05					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (%yüzde 50.4) ve bayan (yüzde 49.1) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının yaratıcı düşünme becerisini kazandırılmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Erkek öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının yaratıcı düşünme becerisini kazandırılmasına kısmen yanıtını, bayan öğretmenler ise evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.652$, Sd=2).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının yaratıcı düşünme becerisini kazandırılması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 53.4), 11-20 yıl arası (yüzde 57.6), 21-30 yıl arası (yüzde 51.9) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 52.8) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 1-10

yıl arası ve 21-30 yıl arası hizmet veren öğretmenler evet yanıtını vermişlerdir. 11-20 yıl arası ve 31 yıl ve üzeri hizmet verenler kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,439$, $Sd=6$).

1. sınıf (yüzde 50.8) , 2. sınıf (yüzde 52.7) ve 3. sınıf (yüzde 50.0) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının yaratıcı düşünme becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. 1. sınıf öğretmenleri evet, 2. ve 3. sınıf öğretmenleri kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,671$, $Sd=4$).

Tablo 39: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Araştırma Yapma Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	11	4.6	102	42.9	125	52.5	238	100.0
Bayan	8	4.9	52	31.7	104	63.4	164	100.0
	$X^2=0.075$	$sd=2$	$p>.05$					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	1	1.1	33	37.5	54	61.4	88	100.0
11-20 Yıl	7	4.9	64	44.8	72	50.3	143	100.0
21-30 Yıl	5	3.7	47	34.8	83	61.5	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	6	16.7	10	27.8	20	55.6	36	100.0
	$X^2=0.012$	$sd=6$	$p<.05$					
R								
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	1	.8	52	42.6	69	56.6	122	100.0
2. Sınıf	11	8.5	53	40.8	66	50.8	130	100.0
3. Sınıf	7	4.7	49	32.7	94	62.7	150	100.0
	$X^2=0.043$	$sd=4$	$p<.05$					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 52.5) ve bayan (yüzde 63.4) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının araştırma yapma becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının araştırma yapma becerisini kazandırmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.661$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının araştırma yapma becerisini kazandırması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 61.4), 11-20 yıl arası (yüzde 50.3), 21-30 yıl arası (yüzde 61.5) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 55.6) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının araştırma yapma becerisini kazandırmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,012$, Sd=6).

1. sınıf (yüzde 56.6) , 2. sınıf (yüzde 50.8) ve 3. sınıf (yüzde 62.7) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının araştırma yapma becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının araştırma yapma becerisini kazandırmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,043$, Sd=4).

Tablo 40: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının İletişim Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet									
Erkek	12	5.0	115	48.3	111	46.6	238	100.0	
Bayan	10	6.1	45	27.3	110	66.7	165	100.0	
	$X^2=0.000$	sd=2	p<.05						
Hizmet Yılı									
1-10 Yıl	3	3.4	34	38.6	51	58.0	88	100.0	
11-20 Yıl	9	6.3	51	35.4	84	58.3	144	100.0	
21-30 Yıl	6	4.4	60	44.4	69	51.1	135	100.0	
31 Yıl ve üzeri	4	11.1	15	41.7	17	47.2	36	100.0	
	$X^2=0.393$	sd=6	p>.05						
Öğretim Verdiği Sınıf									
1. Sınıf	5	4.1	51	41.8	66	54.1	122	100.0	
2. Sınıf	14	10.7	54	41.2	63	48.1	131	100.0	
3. Sınıf	3	2.0	55	36.7	92	61.3	150	100.0	
	$X^2=0.002$	sd=4	p<.05						

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 48.3) ve bayan (yüzde 66.7) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının iletişim becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir

farklılık görülmektedir. Erkek öğretmenler kısmen, bayan öğretmenler evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.000$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının iletişim becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 58.0), 11-20 yıl arası (yüzde 58.3), 21-30 yıl arası (yüzde 51.1) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 47.2) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının iletişim becerisini kazandırmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.393$, $Sd=6$).

1. sınıf (yüzde 54.1) , 2. sınıf (yüzde 48.1) ve 3. sınıf (yüzde 61.3) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının iletişim becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının iletişim becerisini kazandırmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.002$, $Sd=4$).

Tablo 41: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Problem Çözme Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	13	5.5	129	54.2	96	40.3	238	100.0
Bayan	12	7.3	73	44.2	80	48.5	165	100.0
	$X^2=0.141$	$sd=2$	$p>.05$					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	7	8.0	37	42.0	44	50.0	88	100.0
11-20 Yıl	9	6.3	73	50.7	62	43.1	144	100.0
21-30 Yıl	8	5.9	73	54.1	54	40.0	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	1	2.8	19	52.8	16	44.4	36	100.0
	$X^2=0.567$	$sd=6$	$p>.05$					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	4	3.3	66	54.1	52	42.6	122	100.0
2. Sınıf	10	7.6	67	51.1	54	41.2	131	100.0
3. Sınıf	11	7.3	69	46.0	70	46.7	150	100.0
	$X^2=0.366$	$sd=4$	$p>.05$					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 54.2) ve bayan (yüzde 48.5) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının problem çözme becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Erkek öğretmenler kısmen, bayan öğretmenler evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.141$, Sd=2).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının problem çözme becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 50.0), 11-20 yıl arası (yüzde 50.7), 21-30 yıl arası (yüzde 54.1) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 52.8) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 1-10 yıl arası hizmet veren öğretmenler evet, 11-20, 21-30, 31 yıl ve üzeri hizmet veren öğretmenler ise kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,567$, Sd=6).

1. sınıf (yüzde 54.1) , 2. sınıf (yüzde 51.1) ve 3. sınıf (yüzde 46.7) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının problem çözme becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 1. ve 2. sınıf öğretmenleri kısmen, 3. sınıf öğretmenleri evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,366$, Sd=4).

Tablo 42: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Bilgi Teknolojilerini Kullanma Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	33	13.9	114	48.1	90	38.0	237	100.0
Bayan	16	9.7	79	47.9	70	42.4	165	100.0
	$X^2=0.385$	sd=2	p>.05					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	15	17.0	38	43.2	35	39.8	88	100.0
11-20 Yıl	19	13.2	68	47.2	57	39.6	144	100.0
21-30 Yıl	10	7.5	73	54.5	51	38.1	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	5	13.9	17	47.2	14	38.9	36	100.0
	$X^2=0.320$	sd=6	p>.05					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	11	9.0	66	54.1	45	36.9	122	100.0
2. Sınıf	19	14.5	59	45.0	53	40.5	131	100.0
3. Sınıf	19	12.8	68	45.6	62	41.6	149	100.0
	$X^2=0.689$	sd=4	p>.05					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 48.1) ve bayan (yüzde 47.9) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının bilgi teknolojilerini kullanma becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının bilgi teknolojilerini kullanma becerisini kazandırmasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.385$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının bilgi teknolojilerini kullanma becerisini kazandırması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 43.2), 11-20 yıl arası (yüzde 47.2), 21-30 yıl arası (yüzde 54.5) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 47.2) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının bilgi teknolojilerini kullanma becerisini kazandırmasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,320$, $Sd=6$).

1. sınıf (yüzde 54.1) , 2. sınıf (yüzde 45.0) ve 3. sınıf (yüzde 45.6) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının bilgi teknolojilerini kullanma becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının bilgi teknolojilerini kullanma becerisini kazandırmasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,689$, Sd=4).

Tablo 43: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Girişimcilik Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	17	7.1	115	48.3	106	44.5	238	100.0
Bayan	6	3.6	70	42.4	89	53.9	165	100.0
	$X^2=0.099$	sd=2	p>.05					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	5	5.7	36	40.9	47	53.4	88	100.0
11-20 Yıl	5	3.5	62	43.1	77	53.5	144	100.0
21-30 Yıl	8	5.9	72	53.3	55	40.7	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	5	13.9	15	41.7	16	44.4	36	100.0
	$X^2=0.128$	sd=6	p>.05					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	3	2.5	62	50.8	57	46.7	122	100.0
2. Sınıf	12	9.2	51	38.9	68	51.9	131	100.0
3. Sınıf	8	5.3	72	48.0	70	46.7	150	100.0
	$X^2=0.163$	sd=4	p>.05					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 48.3) ve bayan (yüzde 53.9) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının girişimcilik becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Girişimcilik becerisinin kazandırılmasına erkek öğretmenler kısmen, bayan öğretmenler ise evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.099$, Sd=2).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının girişimcilik becerisini kazandırması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 53.4), 11-20 yıl arası (yüzde 53.5), 21-30 yıl

arası (yüzde 53.3) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 44.4) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 21-30 yıl arasında hizmet veren öğretmenler evet, diğer hizmet aralıklarında görev yapmış olan öğretmenler ise evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,128$, $Sd=6$).

1. sınıf (yüzde 50.8) , 2. sınıf (yüzde 51.9) ve 3. sınıf (yüzde 48.0) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının girişimcilik kullanma becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. 1. ve 3. sınıf öğretmenleri kısmen 2. sınıf öğretmenleri evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,163$, $Sd=4$).

Tablo 44: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Türkçe yi Doğru, Etkili ve Güzel Kullanma Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	11	4.6	104	43.9	122	51.5	237	100.0
Bayan	8	4.8	64	38.8	93	56.4	165	100.0
	$X^2=0.592$	$sd=2$	$p>.05$					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	4	4.6	33	37.9	50	57.5	87	100.0
11-20 Yıl	4	2.8	64	44.4	76	52.8	144	100.0
21-30 Yıl	5	3.7	58	43.0	72	53.3	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	6	16.7	13	36.1	17	47.2	36	100.0
	$X^2=0.044$	$sd=6$	$p<.05$					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	5	4.1	49	40.2	68	55.7	122	100.0
2. Sınıf	7	5.3	55	42.0	69	52.7	131	100.0
3. Sınıf	7	4.7	64	43.0	78	52.3	149	100.0
	$X^2=0.854$	$sd=4$	$p>.05$					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 51.5) ve bayan (yüzde 56.4) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Türkçe yi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki

öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Türkçe yi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisini kazandırmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.592$, Sd=2).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının bilgi teknolojilerini kullanma becerisini kazandırması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 57.5), 11-20 yıl arası (yüzde 52.8), 21-30 yıl arası (yüzde 53.3) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 47.2) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Türkçe yi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisini kazandırmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,044$, Sd=6).

1. sınıf (yüzde 55.7) , 2. sınıf (yüzde 52.7) ve 3. sınıf (yüzde 52.3) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Türkçe yi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Türkçe yi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisini kazandırmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,854$, Sd=4).

Tablo 45: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Karar Verme Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet									
Erkek	13	5.5	110	46.2	115	48.3	238	100.0	
Bayan	3	1.8	68	41.2	94	57.0	165	100.0	
	$X^2=0.074$	sd=2	p>.05						
Hizmet Yılı									
1-10 Yıl	3	3.4	31	35.2	54	61.4	88	100.0	
11-20 Yıl	6	4.2	61	42.4	77	53.5	144	100.0	
21-30 Yıl	4	3.0	683	46.7	68	50.4	135	100.0	
31 Yıl ve üzeri	3	8.3	15	41.7	18	50.0	36	100.0	
	$X^2=0.230$	sd=6	p>.05						
Öğretim Verdiği Sınıf									
1. Sınıf	7	5.7	47	38.5	68	55.7	122	100.0	
2. Sınıf	6	4.6	57	43.5	68	51.9	131	100.0	
3. Sınıf	7	4.7	64	43.0	78	52.3	149	100.0	
	$X^2=0.436$	sd=4	p>.05						

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 48.3) ve bayan (yüzde 57.0) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının karar verme becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının karar verme becerisini kazandırmasına evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.074$, Sd=2).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının karar verme becerisini kazandırması hizmet yılı açısından yüzde an incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 61.4), 11-20 yıl arası (yüzde 53.5), 21-30 yıl arası (%50.4) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 50.0) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının karar verme becerisini kazandırmasına evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,230$, Sd=6).

1. sınıf (yüzde 55.7) , 2. sınıf (yüzde 51.9) ve 3. sınıf (yüzde 52.3) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının karar verme becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm

sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının karar verme becerisini kazandırmasına evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,436$, $Sd=4$).

Tablo 46: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Kaynakları Etkili Kullanma Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	13	5.5	116	48.9	108	45.6	237	100.0
Bayan	13	7.9	73	44.2	79	47.9	165	100.0
	$X^2=0.489$	$sd=2$	$p>.05$					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	8	9.1	35	39.8	45	51.1	88	100.0
11-20 Yıl	7	4.9	69	48.3	67	46.9	143	100.0
21-30 Yıl	6	4.4	67	49.6	62	45.9	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	5	13.9	18	50.0	13	36.1	36	100.0
	$X^2=0.411$	$sd=6$	$p>.05$					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	8	6.6	52	42.6	62	50.8	122	100.0
2. Sınıf	7	5.3	72	55.0	52	39.7	131	100.0
3. Sınıf	11	7.4	65	43.6	73	49.0	149	100.0
	$X^2=0.126$	$sd=4$	$p>.05$					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 48.9) ve bayan (yüzde 47.9) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının kaynakları etkili kullanma becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Erkekler kısmen, kadınlar evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.489$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının kaynakları etkili kullanma becerisini kazandırması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 51.1), 11-20 yıl arası (yüzde 48.3), 21-30 yıl arası (yüzde 49.6) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 50.0) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 1-10 yıl arası hizmet verenler evet diğer hizmet yılı aralığındaki öğretmenler ise kısmen yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,411$, $Sd=6$).

1. sınıf (yüzde 50.8) , 2. sınıf (yüzde 55.0) ve 3. sınıf (yüzde 49.0) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının kaynakları etkili kullanma becerisini

kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. 2. sınıf öğretmenleri kısmen 1. ve 3. sınıf öğretmenleri evet yanıtını vermişlerdir($x^2=0,126$, $Sd=4$).

Tablo 47: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Güvenlik Ve Korunmayı Sağlama Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	12	5.1	132	55.7	93	39.2	237	100.0
Bayan	13	8.0	62	38.0	88	54.0	163	100.0
	$X^2=0.002$	$sd=2$	$p<.05$					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	6	6.9	35	40.2	46	52.9	87	100.0
11-20 Yıl	7	4.9	72	50.7	63	44.4	142	100.0
21-30 Yıl	6	4.4	72	53.3	57	42.2	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	6	16.7	15	41.8	15	41.6	36	100.0
	$X^2=0.115$	$sd=6$	$p>.05$					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	7	5.8	54	44.6	60	49.6	121	100.0
2. Sınıf	11	8.4	58	44.3	62	47.3	131	100.0
3. Sınıf	7	4.7	82	55.4	59	39.9	148	100.0
	$X^2=0.057$	$sd=4$	$p>.05$					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 55.7) ve bayan (yüzde 54.0) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının güvenlik ve korunmayı sağlama becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmüştür. Erkek öğretmenler kısmen, kadın öğretmenler evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.002$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının güvenlik ve korunmayı sağlama becerisini kazandırması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 52.9), 11-20 yıl arası (yüzde 50.7), 21-30 yıl arası (yüzde 53.3) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 41.8) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 1-10 yıllık hizmet aralığındaki öğretmenler evet, diğer hizmet aralığındaki öğretmenler kısmen yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,115$, $Sd=6$).

1. sınıf (yüzde 49.6) , 2. sınıf (yüzde 47.3) ve 3. sınıf (yüzde 55.4) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının güvenlik ve korunmayı sağlama becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. 1. ve 2. sınıf öğretmenleri evet 3. sınıf öğretmenleri kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,057$, Sd=4).

Tablo 48: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Öz Yönetim Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	19	8.0	140	58.8	79	33.2	238	100.0
Bayan	11	6.7	77	46.8	77	46.6	165	100.0
	$X^2=0.024$	sd=2	p<.05					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	5	5.7	44	50.0	39	44.3	88	100.0
11-20 Yıl	8	45.6	83	57.6	53	36.8	144	100.0
21-30 Yıl	9	6.7	78	57.8	48	35.6	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	8	22.2	16	44.4	12	33.3	36	100.0
	$X^2=0.015$	sd=6	p<.05					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	7	5.7	70	57.4	45	36.9	122	100.0
2. Sınıf	12	9.2	71	54.2	48	36.6	131	100.0
3. Sınıf	11	7.3	76	50.7	63	42.0	150	100.0
	$X^2=0.218$	sd=4	p>.05					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 58.8) ve bayan (yüzde 46.8) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öz yönetim becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öz yönetim becerisini kazandırmasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.024$, Sd=2).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öz yönetim becerisini kazandırması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 50.0), 11-20 yıl arası (yüzde 57.6), 21-30 yıl

arası (yüzde 57.8) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 44.4) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öz yönetim becerisini kazandırmasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,015$, Sd=6).

1. sınıf (yüzde 57.4) , 2. sınıf (yüzde 54.2) ve 3. sınıf (yüzde 50.7) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öz yönetim becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öz yönetim becerisini kazandırmasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,218$, Sd=4).

Tablo 49: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Bilimin Temel Kavramlarını Tanıma Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	14	5.9	145	61.4	77	32.6	236	100.0
Bayan	17	10.4	76	46.3	71	43.3	164	100.0
	$X^2=0.001$	sd=2	p<.05					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	7	8.0	43	48.9	38	43.2	88	100.0
11-20 Yıl	14	9.9	71	50.4	56	39.7	141	100.0
21-30 Yıl	9	6.7	80	59.3	46	34.1	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	1	2.8	22	61.1	13	36.1	36	100.0
	$X^2=0.218$	sd=6	p>.05					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	9	7.4	64	52.5	49	40.2	122	100.0
2. Sınıf	12	9.2	70	53.8	48	36.9	130	100.0
3. Sınıf	10	6.8	82	55.4	56	37.8	148	100.0
	$X^2=0.790$	sd=4	p>.05					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 61.4) ve bayan (yüzde 46.3) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının bilimin temel kavramları tanıma becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler

incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının bilimin temel kavramları tanıma becerisini kazandırmasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.001$, Sd=2).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öz yönetim becerisini kazandırması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 48.9), 11-20 yıl arası (yüzde 50.4), 21-30 yıl arası (yüzde 59.3) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 61.1) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının bilimin temel kavramları tanıma becerisini kazandırmasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,218$, Sd=6).

1. sınıf (yüzde 52.5) , 2. sınıf (yüzde 53.8) ve 3. sınıf (yüzde 55.4) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının bilimin temel kavramları tanıma becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının bilimin temel kavramlarını tanıma becerisini kazandırmasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,790$, Sd=4).

Tablo 50: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Temalarla İlgili Temel Kavramları Tanıma Becerisini Kazandırmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	6	2.5	126.	52.9	106	44.5	238	100.0
Bayan	8	4.8	67	40.6	90	54.5	165	100.0
	$X^2=0.036$	sd=2	p<.05					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	3	3.4	44	50.0	41	46.6	88	100.0
11-20 Yıl	9	6.3	60	41.7	75	52.1	144	100.0
21-30 Yıl	1	.7	75	55.6	59	43.7	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	1	2.8	14	38.9	21	58.3	36	100.0
	$X^2=0.066$	sd=6	p>.05					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	7	5.7	53	43.4	62	50.8	122	100.0
2. Sınıf	6	4.6	68	51.9	57	43.5	131	100.0
3. Sınıf	1	.7	72	48.0	77	51.3	150	100.0
	$X^2=0.010$	sd=4	p<.05					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 52.9) ve bayan (yüzde 54.5) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının temalarla ilgili temel kavramları tanıma becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Erkekler kısmen, kadınlar evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.036$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının temalarla ilgili temel kavramları tanıma becerisini kazandırması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 50.0), 11-20 yıl arası (yüzde 52.1), 21-30 yıl arası (yüzde 55.6) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 58.3) anlamlı bir farklılık görülmemektedir.1-10 ve 21-30 yıl aralığında hizmet verenler kısmen, 11-20 ve 31 yıl ve üzerinde hizmet verenler evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,066$, $Sd=6$).

1. sınıf (yüzde 50.8) , 2. sınıf (yüzde 51.9) ve 3. sınıf (yüzde 51.3) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının temalarla ilgili temel kavramları tanıma becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir

farklılık görülmektedir. 1. ve 3. sınıflarda öğretim veren öğretmenler evet, 2. sınıflara öğretim veren öğretmenler kısmen yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,010$, $Sd=4$).

Tablo 51: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Öğrencilerin Kişisel Gelişimini Sağlayan Unsurlara Yer Vermesine İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	93	40.3	130	56.3	8	3.5	231	100.0
Bayan	83	51.2	69	42.6	10	6.2	162	100.0
	$X^2=0.022$	$sd=2$	$p<.05$					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	38	43.7	45	51.7	4	4.6	87	100.0
11-20 Yıl	65	45.8	69	48.6	8	5.6	142	100.0
21-30 Yıl	62	48.4	62	48.4	4	3.1	128	100.0
31 Yıl ve üzeri	11	30.6	23	63.9	2	5.6	36	100.0
	$X^2=0.531$	$sd=6$	$p>.05$					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	51	43.2	65	55.1	2	1.7	118	100.0
2. Sınıf	56	43.1	64	49.2	10	7.7	130	100.0
3. Sınıf	69	47.6	70	48.3	6	4.1	145	100.0
	$X^2=0.273$	$sd=4$	$p>.05$					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 56.3) ve bayan (yüzde 42.6) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrencilerin kişisel gelişimini sağlamasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrencilerin kişisel gelişimini sağlamasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.022$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrencilerin kişisel gelişimini sağlamasına ilişkin görüşleri hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 51.7), 11-20 yıl arası (yüzde 48.6), 21-30 yıl arası (yüzde 48.4) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 63.9) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrencilerin kişisel gelişimini sağlamasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,531$, $Sd=6$).

1.sınıf (yüzde 55.1) , 2. sınıf (yüzde 49.2) ve 3. sınıf (%48.3) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrencilerin kişisel gelişimini sağlamasına ilişkin görüşleri incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemiştir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrencilerin kişisel gelişimini sağlamasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,273$, $Sd=4$).

Tablo 52: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Düzenlenmesinde Basitten Karmaşığa İlkesinin Göz Önünde Bulundurulmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	11	4.6	91	38.2	136	57.1	238	100.0
Bayan	8	4.8	61	37.0	96	58.2	165	100.0
	$X^2=0.965$	$sd=2$	$p>.05$					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	4	4.5	37	42.0	47	53.4	88	100.0
11-20 Yıl	8	5.6	42	29.2	94	65.3	144	100.0
21-30 Yıl	6	4.4	53	39.3	76	56.3	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	1	2.8	15	4107	20	55.6	36	100.0
	$X^2=0.118$	$sd=6$	$p>.05$					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	2	1.6	46	37.7	74	60.7	122	100.0
2. Sınıf	9	6.9	45	34.4	77	58.8	131	100.0
3. Sınıf	8	5.3	61	40.7	81	54.0	150	100.0
	$X^2=0.451$	$sd=4$	$p>.05$					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 57.1) ve bayan (yüzde 58.2) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde basitten karmaşığa ilkesinin göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde basitten karmaşığa ilkesinin göz önünde bulundurulmasına evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.965$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde basitten karmaşığa ilkesinin göz önünde bulundurulması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 53.4), 11-

20 yıl arası (yüzde 65.3), 21-30 yıl arası (yüzde 56.3) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 55.6) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde basitten karmaşığa ilkesinin göz önünde bulundurulmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,118$, Sd=6).

1.sınıf (yüzde 60.7) , 2. sınıf (yüzde 58.8) ve 3. sınıf (yüzde 54.0) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde basitten karmaşığa ilkesinin göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde basitten karmaşığa ilkesinin göz önünde bulundurulmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,451$, Sd=4).

Tablo 53: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Düzenlenmesinde Ön Şart İlkesinin Göz Önünde Bulundurulmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	24	10.1	129	54.4	84	35.4	237	100.0
Bayan	8	4.9	77	47.0	79	48.2	164	100.0
	$X^2=0.016$	sd=2	p<.05					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	3	3.5	51	59.3	32	37.2	86	100.0
11-20 Yıl	7	4.9	71	49.3	66	45.8	144	100.0
21-30 Yıl	11	8.1	69	51.1	55	40.7	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	11	30.6	15	41.7	10	27.8	36	100.0
	$X^2=0.000$	sd=6	p<.05					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	6	5.0	66	54.5	49	40.5	121	100.0
2. Sınıf	13	9.9	57	43.5	61	46.6	131	100.0
3. Sınıf	13	8.7	83	55.7	53	35.6	149	100.0
	$X^2=0.194$	sd=4	p>.05					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 54.4) ve bayan (yüzde 48.2) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde ön şart ilkesinin göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Erkekler kısmen, bayanlar evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.016$, Sd=2).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde ön şart ilkesinin göz önünde bulundurulması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 59.3), 11-20 yıl arası (yüzde 49.3), 21-30 yıl arası (yüzde 51.1) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 41.7) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde ön şart ilkesinin göz önünde bulundurulmasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,000$, Sd=6).

1.sınıf (yüzde 54.5) , 2. sınıf (yüzde 46.6) ve 3. sınıf (yüzde 55.7) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde ön şart ilkesinin göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 1. ve 3. sınıfta öğretim veren öğretmenler kısmen, 2. sınıfta öğretim veren öğretmenler evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,194$, Sd=4).

Tablo 54: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Düzenlenmesinde Bütünden Parçaya İlkesinin Göz Önünde Bulundurulmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	19	8.0	114	48.1	104	43.9	237	100.0
Bayan	11	46.7	75	45.7	78	47.6	164	100.0
	$X^2=0.731$	sd=2	p>.05					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	8	9.2	49	56.3	30	34.5	87	100.0
11-20 Yıl	10	6.9	64	44.4	70	48.6	144	100.0
21-30 Yıl	7	5.2	59	44.0	68	50.7	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	5	13.9	17	47.2	14	38.9	36	100.0
	$X^2=0.154$	sd=6	p>.05					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	7	5.8	54	44.6	60	49.6	121	100.0
2. Sınıf	15	11.5	57	43.5	59	45.0	131	100.0
3. Sınıf	8	5.4	78	52.3	63	42.3	149	100.0
	$X^2=0.071$	sd=4	p>.05					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 48.1) ve bayan (yüzde 47.6) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde bütünden parçaya ilkesinin göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Erkekler kısmen, bayanlar evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.731$, Sd=2).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde bütünden parçaya ilkesinin göz önünde bulundurulması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 56.3), 11-20 yıl arası (yüzde 48.6), 21-30 yıl arası (yüzde 50.7) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 47.2) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 1-10 yıl ve 31 yıl ve üzerinde hizmet vermiş olan öğretmenler kısmen, 11-20 ve 21-30 hizmet vermiş öğretmenler evet yanıtı vermişlerdir ($x^2=0,154$, Sd=6).

1. sınıf (yüzde 49.6) , 2. sınıf (yüzde 45.0) ve 3. sınıf (yüzde 52.3) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde bütünden parçaya ilkesinin göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir

farklılık görülmemektedir. 1. ve 2. sınıfta öğretim veren öğretmenler evet, 2. sınıfta öğretim veren öğretmenler kısmen yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,071$, $Sd=4$).

Tablo 55: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Düzenlenmesinde Kolaydan Zora İlkesinin Göz Önünde Bulundurulmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	8	3.4	87	36.6	143	60.1	238	100.0
Bayan	5	3.0	59	35.8	101	61.2	165	100.0
	$X^2=0.965$	$sd=2$	$p>.05$					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	2	2.3	43	47.9	43	49.9	88	100.0
11-20 Yıl	6	4.2	39	27.1	99	68.8	144	100.0
21-30 Yıl	4	3.0	45	33.3	86	63.7	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	1	2.8	16	44.4	19	52.8	36	100.0
	$X^2=0.015$	$sd=6$	$p<.05$					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	-	-	40	32.8	82	67.2	122	100.0
2. Sınıf	6	4.6	47	35.9	78	59.5	131	100.0
3. Sınıf	7	4.7	59	39.3	84	56.0	150	100.0
	$X^2=0.214$	$sd=4$	$p>.05$					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 60.1) ve bayan (yüzde 61.2) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde kolaydan zora ilkesinin göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde kolaydan zora ilkesinin göz önünde bulundurulmasına evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.965$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde kolaydan zora ilkesinin göz önünde bulundurulması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 49.9), 11-20 yıl arası (yüzde 68.8), 21-30 yıl arası (yüzde 63.7) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 52.8) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının

düzenlenmesinde kolaydan zora ilkesinin göz önünde bulundurulmasına evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,015$, $Sd=6$).

1.sınıf (yüzde 67.2) , 2. sınıf (yüzde 59.5) ve 3. sınıf (yüzde 56.0) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde kolaydan zora ilkesinin göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde kolaydan zora ilkesinin göz önünde bulundurulmasına evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,214$, $Sd=4$).

Tablo 56: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Düzenlenmesinde Somuttan Soyuta İlkesinin Göz Önünde Bulundurulmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	15	6.3	88	37.0	135	56.7	238	100.0
Bayan	4	2.4	59	35.8	102	61.8	165	100.0
	$X^2=0.167$	$sd=2$	$p>.05$					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	1	1.1	40	45.5	47	53.4	88	100.0
11-20 Yıl	6	4.2	41	28.5	97	67.4	144	100.0
21-30 Yıl	5	3.7	50	37.0	80	59.3	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	7	19.4	13	36.1	16	44.4	36	100.0
	$X^2=0.000$	$sd=6$	$p<.05$					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	2	1.6	44	36.1	76	62.3	122	100.0
2. Sınıf	9	6.9	47	35.9	75	57.3	131	100.0
3. Sınıf	8	5.3	56	37.3	86	57.3	150	100.0
	$X^2=0.257$	$sd=4$	$p>.05$					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 56.7) ve bayan (yüzde 61.8) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde somuttan soyuta ilkesinin göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki

öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde somuttan soyuta ilkesinin göz önünde bulundurulmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.167$, Sd=2).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde somuttan soyuta ilkesinin göz önünde bulundurulması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 53.4.), 11-20 yıl arası (yüzde 67.4), 21-30 yıl arası (yüzde 59.3) , 31 yıl ve üzeri (%yüzde 44.4) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde somuttan soyuta ilkesinin göz önünde bulundurulmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,000$, Sd=6).

1. sınıf (yüzde 62.3) , 2. sınıf (yüzde 57.3) ve 3. sınıf (yüzde 57.3) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde somuttan soyuta ilkesinin göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde somuttan soyuta ilkesinin göz önünde bulundurulmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,257$, Sd=4).

Tablo 57: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Düzenlenmesinde Yakından Uzağa İlkesinin Göz Önünde Bulundurulmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet									
Erkek	12	5.1	77	32.5	148	62.4	237	100.0	
Bayan	5	3.0	67	40.6	93	56.4	165	100.0	
	$X^2=0.188$	sd=2	p>.05						
Hizmet Yılı									
1-10 Yıl	1	1.1	38	43.7	48	55.2	87	100.0	
11-20 Yıl	5	3.5	49	34.0	90	62.5	144	100.0	
21-30 Yıl	4	3.0	45	33.3	86	63.7	135	100.0	
31 Yıl ve üzeri	7	19.4	12	33.3	17	47.2	36	100.0	
	$X^2=0.000$	sd=6	p<.05						
Öğretim Verdiği Sınıf									
1. Sınıf	3	2.5	44	36.1	75	61.5	122	100.0	
2. Sınıf	7	5.3	45	34.4	79	60.3	131	100.0	
3. Sınıf	7	4.7	55	36.9	87	58.4	149	100.0	
	$X^2=0.725$	sd=4	p>.05						

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 62.4) ve bayan (yüzde 56.4) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde yakından uzağa ilkesinin göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde yakından uzağa ilkesinin göz önünde bulundurulmasına evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.188$, Sd=2).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde yakından uzağa ilkesinin göz önünde bulundurulması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 55.2.), 11-20 yıl arası (yüzde 62.5), 21-30 yıl arası (yüzde 63.7) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 47.2) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde yakından uzağa ilkesinin göz önünde bulundurulmasına evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,000$, Sd=6).

1. sınıf (yüzde 61.5) , 2. sınıf (yüzde 60.3) ve 3. sınıf (yüzde 58.4) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde yakından uzağa ilkesinin göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde yakından uzağa ilkesinin göz önünde bulundurulmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,725$, Sd=4).

Tablo 58: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Düzenlenmesinde Olaylardan Genellemelere İlkesinin Göz Önünde Bulundurulmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	13	5.5	108	45.4	117	49.2	238	100.0
Bayan	6	3.7	68	41.5	90	54.9	164	100.0
	$X^2=0.444$	sd=2	p>.05					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	-	-	47	54.0	40	46.0	87	100.0
11-20 Yıl	7	4.9	53	36.8	84	58.3	144	100.0
21-30 Yıl	5	3.7	61	45.2	69	51.1	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	7	19.4	15	41.7	14	38.9	36	100.0
	$X^2=0.000$	sd=6	p<.05					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	6	5.0	55	45.5	60	49.6	121	100.0
2. Sınıf	5	3.8	49	37.4	77	58.8	131	100.0
3. Sınıf	8	5.3	72	48.0	70	46.7	150	100.0
	$X^2=0.584$	sd=4	p>.05					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 49.2) ve bayan (%yüzde 54.9) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde olaylardan genellemelere ilkesinin göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde yakından olaylardan genellemelere ilkesinin göz önünde bulundurulmasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.444$, Sd=2).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde olaylardan genellemelere ilkesinin göz önünde bulundurulması hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 54.0.), 11-20 yıl arası (yüzde 58.3), 21-30 yıl arası (yüzde 51.1) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 41.7) anlamlı bir farklılık görülmektedir. 1-10 yıl arası hizmet veren öğretmenler ve 31 yıl ve üzeri hizmet veren öğretmenler olaylardan genellemelere ilkesinin göz önüne alınmasına kısmen yanıtını, 11-20, 21-30 yıl arasında hizmet veren öğretmenler ise evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,000$, $Sd=6$).

1. sınıf (yüzde 49.6) , 2. sınıf (yüzde 58.8) ve 3. sınıf (yüzde 48.0) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde olaylardan genellemelere ilkesinin göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 1. ve 2. sınıf öğretmenleri evet, 3. sınıf öğretmenleri kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,584$, $Sd=4$).

Tablo 59: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Yöntem Ve Stratejilerin Öğrenciyi Düşünmeye sevk Etmesine İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	2	.8	8	3.4	46	19.3	115	48.3	67	28.2	238	100.0
Bayan	-	-	6	3.6	30	18.2	80	48.5	49	29.7	165	100.0
	$X^2=0.816$	$sd=4$	$p>.05$									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	-	-	3	3.4	23	26.1	37	42.0	25	28.4	88	100.0
11-20 Yıl	-	-	5	3.5	23	16.0	78	54.2	38	26.4	144	100.0
21-30 Yıl	1	.7	5	3.7	20	14.8	66	48.9	43	31.9	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	1	2.8	1	2.8	10	27.8	14	38.9	10	27.8	36	100.0
	$X^2=0.277$	$sd=12$	$p>.05$									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	-	-	2	1.6	22	18.0	70	57.4	28	23.0	122	100.0
2. Sınıf	1	.8	5	3.8	31	23.7	56	42.7	38	29.0	131	100.0
3. Sınıf	1	.7	7	4.7	23	15.3	69	46.0	50	33.3	150	100.0
	$X^2=0.136$	$sd=8$	$p>.05$									

1. Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 48.3) ve bayan (yüzde 48.5) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri düşünmeye sevk etmesine ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri düşünmeye sevk etmesine katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.816$, Sd=4).

Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri düşünmeye sevk etmesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 42.0), 11-20 yıl arası (yüzde 54.2), 21-30 yıl arası (yüzde 48.9) , 31 yıl ve üzeri (%38.9) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri düşünmeye sevk etmesine katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,277$, Sd=12).

1. sınıf (yüzde 57.4) , 2. sınıf (yüzde 42.7) ve 3. sınıf (yüzde 46.0) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri düşünmeye sevk etmesine ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri düşünmeye sevk etmesine katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,136$, Sd=8).

Tablo 60: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Yöntem Ve Stratejilerin Öğrenciyi Kendi Kendine Keşfederek Öğrenmeye Sevk etmesine İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	2	.8	20	8.4	474	31.1	94	39.5	48	28.2	238	100.0
Bayan	-	-	16	9.7	46	27.9	71	43.0	32	19.4	165	100.0
	$X^2=0.693$	sd=4	p>.05									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	-	-	7	8.0	23	26.1	42	47.7	16	18.2	88	100.0
11-20 Yıl	-	-	10	6.9	43	29.9	65	45.1	26	18.1	144	100.0
21-30 Yıl	2	1.5	16	11.9	35	25.9	49	36.3	33	24.4	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	-	-	3	8.3	9	25.0	19	52.8	5	13.9	36	100.0
	$X^2=0.038$	sd=12	p<.05									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	-	-	10	8.2	38	31.1	55	45.1	19	15.6	122	100.0
2. Sınıf	1	.8	11	8.4	44	33.6	50	38.2	25	19.1	131	100.0
3. Sınıf	1	.7	15	10.0	38	25.3	60	40.0	36	24.0	150	100.0
	$X^2=0.512$	sd=8	p>.05									

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 39.5) ve bayan (yüzde 43.0) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri kendi kendine keşfederek öğrenmeye sevk etmesine ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri kendi kendine keşfederek öğrenmeye sevk etmesine katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.693$, Sd=4).

Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri kendi kendine öğrenmeye sevk etmesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 47.7), 11-20 yıl arası (yüzde 45.1), 21-30 yıl arası (yüzde 36.3) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 52.8) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri kendi kendine keşfederek öğrenmeye sevk etmesine katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,038$, Sd=12).

1.sınıf (yüzde 45.1) , 2. sınıf (yüzde 38.2) ve 3. sınıf (yüzde 40.0) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri kendi kendine keşfederek öğrenmeye sevk etmesine ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri kendi kendine keşfederek öğrenmeye sevk etmesi görüşüne katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,512$, $Sd=8$).

Tablo 61: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Kullanılan Yöntem Ve Stratejilerin Öğrenciyi Yaratıcı Düşünmeye Sevk etmesine İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	5	2.1	10	4.2	67	28.3	107	45.1	48	20.3	237	100.0
Bayan	1	.6	9	5.5	48	29.1	71	43.0	36	21.8	165	100.0
	$X^2=0.732$	$sd=4$	$p>.05$									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	-	-	2	2.3	30	34.1	32	36.0	24	27.3	88	100.0
11-20 Yıl	-	-	5	3.5	39	27.1	75	52.1	25	17.4	144	100.0
21-30 Yıl	2	1.5	10	7.5	33	24.6	59	44.0	30	22.4	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	4	11.1	2	5.6	11	30.6	14	38.9	5	13.9	36	100.0
	$X^2=0.000$	$sd=12$	$p<.05$									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	-	-	3	2.5	37	30.3	59	48.4	23	18.9	122	100.0
2. Sınıf	5	3.8	8	6.2	39	30.0	47	36.2	31	23.8	130	100.0
3. Sınıf	1	.7	8	5.3	39	26.0	72	48.0	30	20.0	150	100.0
	$X^2=0.082$	$sd=8$	$p>.05$									

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 45.1) ve bayan (yüzde 43.0) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri yaratıcı düşünmeye sevk etmesine ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki

öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri yaratıcı düşünmeye sevk etmesine katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.732$, $Sd=4$).

Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin yaratıcı düşünmeye sevk etmesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 36.0), 11-20 yıl arası (yüzde 52.1), 21-30 yıl arası (yüzde 44.0) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 38.9) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri yaratıcı düşünmeye sevk etmesine katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,000$, Sd=12).

1.sınıf (yüzde 48.4) , 2. sınıf (yüzde 36.2) ve 3. sınıf (yüzde 48.0) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri yaratıcı düşünmeye sevk etmesine ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri yaratıcı düşünmeye sevk etmesi görüşüne katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,082$, Sd=8).

Tablo 62: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Konuların Öğrencinin Geçmiş Öğrenmelerinin Üzerine İnşa Edilmesine İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	4	1.7	24	41.1	76	31.9	98	41.2	36	15.1	238	100.0
Bayan	-	-	16	9.7	44	26.7	77	46.7	28	17.0	165	100.0
	$X^2=0.333$	sd=4	p>.05									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	-	-	8	9.1	26	29.5	39	44.3	15	17.0	88	100.0
11-20 Yıl	-	-	10	6.9	43	29.9	67	46.5	24	16.7	144	100.0
21-30 Yıl	2	1.5	18	13.3	35	25.9	57	42.2	23	17.0	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	2	5.6	4	11.1	12	33.3	16	44.4	2	5.6	36	100.0
	$X^2=0.056$	sd=12	p>.05									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	-	-	10	8.2	33	27.0	58	47.5	21	17.2	122	100.0
2. Sınıf	3	2.3	18	13.7	42	32.1	52	39.7	16	12.2	131	100.0
3. Sınıf	1	.7	12	8.0	45	30.0	65	43.3	27	18.0	150	100.0
	$X^2=0.046$	sd=8	p<.05									

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 41.2) ve bayan (yüzde 46.7) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri bilgiyi geçmiş öğrenmelerin üzerine inşa etmesine ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri bilgiyi geçmiş öğrenmelerin üzerine inşa etmesine katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.333$, Sd=4).

Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri bilgiyi geçmiş öğrenmelerin üzerine inşa etmesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 44.3), 11-20 yıl arası (yüzde 46.5), 21-30 yıl arası (yüzde 42.2) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 44.4) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencilerin bilgiyi geçmiş öğrenmelerin üzerine inşa etmesine katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,056$, Sd=12).

1. sınıf (yüzde 47.5) , 2. sınıf (yüzde 39.7) ve 3. sınıf (yüzde 43.3) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri bilgiyi geçmiş öğrenmelerin üzerine inşa etmesine ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri bilgiyi geçmiş öğrenmelerin üzerine inşa etmesi görüşüne katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,046$, Sd=8).

Tablo 63: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Konuların Öğrencinin Kendine Özgü Özel Bir öğrenme Alanı Oluşturmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	5	2.1	19	8.0	85	35.9	91	38.4	37	15.6	237	100.0
Bayan	1	.6	14	8.5	54	32.7	62	37.6	34	20.6	165	100.0
	$X^2=0.462$		sd=5		p>.05							
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	1	1.1	7	8.0	31	35.2	30	34.1	19	21.6	88	100.0
11-20 Yıl	3	2.1	12	8.3	39	27.1	72	50.0	18	12.5	144	100.0
21-30 Yıl	2	1.5	12	8.9	48	35.6	45	33.3	28	20.7	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	-	-	2	5.7	21	60.0	6	17.1	6	17.1	35	100.0
	$X^2=0.038$		sd=15		p<05							
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	1	.8	5	4.1	49	40.5	45	37.2	21	17.4	121	100.0
2. Sınıf	3	2.3	13	9.9	42	32.1	52	39.7	21	16.0	131	100.0
3. Sınıf	2	1.3	15	10.0	48	32.0	56	37.3	29	19.3	150	100.0
	$X^2=0.743$		sd=10		p>.05							

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 38.4) ve bayan (yüzde 37.6) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri kendilerine özgü özel bir öğrenme

alanı oluşturmasına ilişkin görüşler incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri kendilerine özgü özel bir öğrenme alanı oluşturmasına katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.462$, $Sd=4$).

Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri kendilerine özgü özel bir öğrenme alanı oluşturmasına ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 35.2), 11-20 yıl arası (yüzde 50.0), 21-30 yıl arası (yüzde 35.6) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 60.0) anlamlı bir farklılık görülmektedir. 11-20 yıl aralığında hizmet veren öğretmenler katılıyorum, diğer hizmet aralığındaki öğretmenler kısmen katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,038$, $Sd=15$).

1.sınıf (yüzde 37.2) , 2. sınıf (yüzde 39.7) ve 3. sınıf (yüzde 37.3) da ğretim veren ğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri kendilerine özgü özel bir öğrenme alanı oluşturmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm sınıflarda ğretim veren ğretmenler Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri kendilerine özgü özel bir öğrenme alanı oluşturmasına katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,743$, $Sd=10$).

Tablo 64: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Konuların Öğrencileri Öğrenmeye Her an Hazır Duruma Getirmesine İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	7	2.9	27	11.3	86	36.1	77	32.4	41	17.2	237	100.0
Bayan	-	-	10	6.1	63	38.2	62	37.6	30	18.2	165	100.0
	$X^2=0.091$	sd=5	p>.05									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	-	-	3	3.4	39	44.3	29	33.0	17	19.3	88	100.0
11-20 Yıl	1	.7	15	10.4	61	42.4	50	34.7	17	11.8	144	100.0
21-30 Yıl	6	4.4	15	11.1	43	31.9	40	29.6	31	23.0	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	-	-	4	11.1	17	47.2	9	25.0	6	16.7	35	100.0
	$X^2=0.011$	sd=15	p<.05									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	1	.8	13	10.7	45	36.9	39	32.0	24	17.4	19.7	100.0
2. Sınıf	2	1.5	10	7.6	57	43.5	38	29.0	24	18.0	131	100.0
3. Sınıf	4	2.7	14	9.3	56	37.3	53	35.3	23	15.3	150	100.0
	$X^2=0.627$	sd=10	p>.05									

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 36.1) ve bayan (yüzde 38.2) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri öğrenmeye her an hazır duruma getirmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri öğrenmeye her an hazır duruma getirmesine kısmen katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.091$, Sd=5).

Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri öğrenmeye her an hazır duruma getirmesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 44.3), 11-20 yıl arası (yüzde 42.4), 21-30 yıl arası (yüzde 31.9) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 47.2) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri öğrenmeye her an hazır duruma getirmesine kısmen katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,011$, Sd=15).

1. sınıf (yüzde 36.9) , 2. sınıf (yüzde 43.5) ve 3. sınıf (yüzde 37.3) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri öğrenmeye her an hazır duruma getirmesine ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri öğrenmeye her an hazır duruma getirmesine kısmen katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,627$, $Sd=10$).

Tablo 65: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Kalıcı Öğrenmeyi Gerçekleştirmesine İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	6	2.6	12	5.2	78	33.5	85	36.5	52	22.3	233	100.0
Bayan	-	-	13	7.9	47	28.7	71	43.3	33	20.1	165	100.0
	$X^2=0.113$		$sd=4$		$p>.05$							
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	-	-	7	8.0	25	28.7	32	36.8	23	26.4	87	100.0
11-20 Yıl	-	-	8	5.6	42	29.6	73	51.4	19	13.4	142	100.0
21-30 Yıl	5	3.8	10	7.6	46	34.8	37	28.0	34	25.8	132	100.0
31 Yıl ve üzeri	1	2.8	-	-	12	33.3	14	38.9	9	25.0	36	100.0
	$X^2=0.006$		$sd=12$		$p<.05$							
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	-	-	3	2.5	42	35.3	47	39.5	27	22.7	119	100.0
2. Sınıf	3	2.3	11	8.5	41	31.5	46	35.4	29	22.3	130	100.0
3. Sınıf	3	2.0	11	7.4	42	28.4	63	42.6	29	19.6	148	100.0
	$X^2=0.406$		$sd=8$		$p>.05$							

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 36.5) ve bayan (yüzde 43.3) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında

kullanılan yöntem ve stratejilerin kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirmesine katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.113$, Sd=4).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirmesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 36.8), 11-20 yıl arası (yüzde 51.4), 21-30 yıl arası (yüzde 34.8) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 38.9) anlamlı bir farklılık görülmektedir. 21-30 yıl aralığında hizmet veren öğretmenler kısmen katılıyorum, diğer hizmet yıllarında görev yapmış olan öğretmenler ise katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.006$, Sd=12).

1. sınıf (yüzde 39.5) , 2. sınıf (yüzde 35.4) ve 3. sınıf (yüzde 42.6) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirmesine ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirmesine katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.406$, Sd=8).

Tablo 66: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında Öğretilen Bilgilerin Diğer öğrenme Alanlarına Aktarılmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		4		5		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet												
Erkek	6	2.5	15	6.3	87	36.6	90	37.8	40	16.8	238	100.0
Bayan	1	.6	7	4.2	56	33.9	70	42.4	31	18.8	165	100.0
	$X^2=0.442$	sd=4	p>.05									
Hizmet Yılı												
1-10 Yıl	-	-	6	6.8	33	37.5	27	30.7	22	25.0	88	100.0
11-20 Yıl	1	.7	9	6.3	45	31.3	72	50.0	17	11.8	144	100.0
21-30 Yıl	5	3.7	7	5.2	50	37.0	48	35.6	25	18.5	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	1	2.8	-	-	15	41.7	13	36.1	7	19.4	36	100.0
	$X^2=0.090$	sd=12	p>.05									
Öğretim Verdiği Sınıf												
1. Sınıf	-	-	6	4.9	41	33.6	51	41.8	24	19.7	122	100.0
2. Sınıf	3	2.3	6	4.6	54	41.2	45	34.4	23	17.6	131	100.0
3. Sınıf	4	2.7	10	4.7	48	32.0	64	42.7	24	16.0	150	100.0
	$X^2=0.416$	sd=8	p>.05									

1.Hiç Katılmıyorum, 2.Katılmıyorum, 3.Kısmen Katılıyorum, 4.Katılıyorum 5.Tamamen Katılıyorum

Erkek (yüzde 37.8) ve bayan (yüzde 42.4) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrenci bilgilerini diğer öğrenme alanlarına aktarabilmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrenci bilgilerini diğer öğrenme alanlarına aktarabilmesine katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.442$, Sd=4).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrenci bilgilerini diğer öğrenme alanlarına aktarabilmesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 37.5), 11-20 yıl arası (yüzde 50.0), 21-30 yıl arası (yüzde 37.0) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 41.7) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 11-20 yıl arasında hizmet veren öğretmenler katılıyorum, diğer hizmet yılında görev yapan öğretmenler kısmen katılıyorum yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,090$, Sd=12).

1.sınıf (yüzde 41.8) , 2. sınıf (yüzde 41.2) ve 3. sınıf (yüzde 42.7) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrenci bilgilerini diğer öğrenme alanlarına aktarabilmesine ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 2. sınıf öğretmenleri kısmen katıldıklarını, 1. ve 3. sınıf öğretmenleri katılıyorum yanıtını belirtmişlerdir ($x^2=0,416$, $Sd=8$).

Tablo 67: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Çoklu Zeka Kuramının Uygulanmasına Olanak Sağlamasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	92	39.5	128	54.9	13	5.6	233	100.0
Bayan	68	41.7	90	55.2	5	3.1	163	100.0
	$X^2=0.395$	$sd=2$	$p>.05$					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	40	45.5	43	48.9	5	5.7	88	100.0
11-20 Yıl	58	40.6	83	58.0	2	1.4	143	100.0
21-30 Yıl	53	40.5	75	55.0	6	4.6	131	100.0
31 Yıl ve üzeri	9	26.5	20	58.8	5	14.7	34	100.0
	$X^2=0.005$	$sd=6$	$p<.05$					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	50	41.3	68	56.2	3	2.5	121	100.0
2. Sınıf	50	38.2	73	55.7	8	6.1	131	100.0
3. Sınıf	60	41.7	77	53.5	7	4.9	149	100.0
	$X^2=0.608$	$sd=4$	$p>.05$					

1.Evet, 2. Kısmen, 3. Hayır

Erkek (yüzde 54.9) ve bayan (yüzde 55.2) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında çoklu zeka kuramının uygulanmasına olanak sağlanmasına ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında çoklu zeka kuramının uygulanmasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.395$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders kitaplarında çoklu zeka kuramının uygulanmasına olanak sağlanmasına ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 48.9),

11-20 yıl arası (yüzde 58.0), 21-30 yıl arası (yüzde 55.0) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 58.8) anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında çoklu zeka kuramının uygulanmasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,005$, Sd=6).

1. sınıf (yüzde 56.2) , 2. sınıf (yüzde 55.7) ve 3. sınıf (yüzde 53.5) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders kitaplarında çoklu zeka kuramının uygulanmasına olanak sağlanmasına ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında çoklu zeka kuramının uygulanmasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,608$, Sd=4).

Tablo 68: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Konuya Göre Çeşitlilik Göstermelerine İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	18	7.6	106	44.9	112	47.5	236	100.0
Bayan	9	5.5	70	42.4	86	52.1	165	100.0
	$X^2=0.536$	sd=2	p>.05					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	4	4.5	38	43.2	46	52.3	88	100.0
11-20 Yıl	4	2.8	63	44.1	76	53.1	143	100.0
21-30 Yıl	15	11.2	57	42.5	62	46.3	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	4	11.1	13	36.1	19	52.8	36	100.0
	$X^2=0.087$	sd=6	p>.05					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	3	2.5	56	46.3	62	51.2	121	100.0
2. Sınıf	10	7.6	55	42.0	66	50.4	131	100.0
3. Sınıf	14	9.4	65	43.6	70	47.0	149	100.0
	$X^2=0.241$	sd=4	p>.05					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 47.5) ve bayan (yüzde 52.1) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının konuya göre çeşitlilik göstermesine ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki

öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının konuya göre çeşitlilik göstermesine evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.536$, Sd=2).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının konuya göre çeşitlilik göstermesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 52.3), 11-20 yıl arası (yüzde 53.1), 21-30 yıl arası (yüzde 46.3) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 52.8) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının konuya göre çeşitlilik göstermesine evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,087$, Sd=6).

1. sınıf (yüzde 51.2) , 2. sınıf (yüzde 50.4) ve 3. sınıf (yüzde 47.0) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının konuya göre çeşitlilik göstermesine ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının konuya göre çeşitlilik göstermesine evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,241$, Sd=4).

Tablo 69: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Öğrenciyi Araştırmaya Sevk Etmelerine İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet									
Erkek	11	4.7	115	48.9	109	46.4	235	100.0	
Bayan	10	6.1	67	40.6	88	53.3	165	100.0	
	$X^2=0.249$	sd=2	p>.05						
Hizmet Yılı									
1-10 Yıl	1	1.1	38	43.7	48	55.2	87	100.0	
11-20 Yıl	8	5.6	69	48.3	66	46.2	143	100.0	
21-30 Yıl	9	6.7	62	46.3	63	47.0	134	100.0	
31 Yıl ve üzeri	3	8.3	13	36.1	20	55.6	36	100.0	
	$X^2=0.337$	sd=6	p>.05						
Öğretim Verdiği Sınıf									
1. Sınıf	5	4.1	63	52.1	53	43.8	121	100.0	
2. Sınıf	9	6.9	57	43.5	65	49.6	131	100.0	
3. Sınıf	7	.47	62	41.9	79	53.4	148	100.0	
	$X^2=0.308$	sd=4	p>.05						

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 48.9) ve bayan (yüzde 53.3) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencileri araştırmaya sevk etmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Erkekler kısmen, kadınlar evet yanıtı vermişlerdir ($x^2=0.294$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencileri araştırmaya sevk etmesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 55.2), 11-20 yıl arası (yüzde 48.3), 21-30 yıl arası (yüzde 47.0) , 31 yıl ve üzeri (%yüzde 55.6) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 11-20 yıl arasında hizmet veren öğretmenler kısmen, diğer hizmet yıllarında görev yapan öğretmenler evet yanıtı vermişlerdir ($x^2=0,337$, $Sd=6$).

1. sınıf (yüzde 52.1) , 2. sınıf (yüzde 49.6) ve 3. sınıf (yüzde 53.4) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencileri

araştırmaya sevk etmesine ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 1. sınıf öğretmenleri kısmen 2. ve 3. sınıf öğretmenleri evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,308$, $Sd=4$).

Tablo 70: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Öğrencinin Yaşına Uygun Olup Olmadığına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	12	5.1	108.	45.8	116	49.2	236	100.0
Bayan	4	2.4	67	40.6	94	57.0	165	100.0
	$X^2=0.178$	$sd=2$	$p>.05$					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	2	2.3	38	43.2	48	54.5	88	100.0
11-20 Yıl	5	3.5	63	44.1	75	52.4	143	100.0
21-30 Yıl	7	5.2	62	46.3	65	48.5	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	2	5.6	12	33.3	22	61.1	36	100.0
	$X^2=0.786$	$sd=6$	$p>.05$					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	2	1.7	50	41.3	69	57.0	121	100.0
2. Sınıf	7	5.3	58	44.3	66	50.4	131	100.0
3. Sınıf	7	4.7	67	45.0	75	50.3	149	100.0
	$X^2=0.648$	$sd=4$	$p>.05$					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 49.2) ve bayan (yüzde 57.0) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencinin yaşına ve seviyesine uygunluğuna ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının öğrencilerin yaşına ve seviyesine uygunluğuna evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.178$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencinin yaşına ve seviyesine uygunluğuna ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 54.5), 11-20 yıl arası (yüzde 52.4), 21-30 yıl arası (yüzde 48.5) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 61.1) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi

Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının öğrencilerin yaşına ve seviyesine uygunluğuna e yüzde ve yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,786$, Sd=6).

1. sınıf (yüzde 57.0) , 2. sınıf (yüzde 50.4) ve 3. sınıf (yüzde 50.3) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencinin yaşına ve seviyesine uygunluğuna ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının öğrencilerin yaşına ve seviyesine uygunluğuna evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,648$, Sd=4).

Tablo 71: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Açık Ve Anlaşılır Bir Dille İfade Edilmesi Gerektiğine İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet									
Erkek	12	5.1	110	46.6	114	48.3	236	100.0	
Bayan	5	3.0	71	43.0	89	53.9	165	100.0	
	$X^2=0.396$	sd=2	p>.05						
Hizmet Yılı									
1-10 Yıl	1	1.1	44	50.0	43	48.9	88	100.0	
11-20 Yıl	7	4.9	66	46.2	70	49.0	143	100.0	
21-30 Yıl	7	5.2	58	43.3	69	51.5	134	100.0	
31 Yıl ve üzeri	2	5.6	13	36.1	21	58.3	36	100.0	
	$X^2=0.726$	sd=6	p>.05						
Öğretim Verdiği Sınıf									
1. Sınıf	1	.8	55	45.5	65	53.7	121	100.0	
2. Sınıf	11	8.4	53	40.5	67	51.1	131	100.0	
3. Sınıf	5	3.4	73	49.0	71	47.7	149	100.0	
	$X^2=0.190$	sd=4	p>.05						

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 48.3) ve bayan (yüzde 53.9) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme açık ve anlaşılır bir dille ifade edilmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının açık ve anlaşılır bir dille ifade edilmesine evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.396$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının açık ve anlaşılır bir dille ifade edilmesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 50.0), 11-20 yıl arası (yüzde 49.0), 21-30 yıl arası (yüzde 51.5) , 31 yıl ve üzeri (%58.3) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 1-10 yıl arasında hizmet veren öğretmenler kısmen, diğer yıl aralığında hizmet veren öğretmenler evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.726$, $Sd=6$).

1. sınıf (yüzde 53.7) , 2. sınıf (yüzde 51.1) ve 3. sınıf (yüzde 49.0) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme açık ve anlaşılır bir dille ifade edilmesine ilişkin görüşler incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 1. ve 2. sınıf öğretmenleri evet 3. sınıf öğretmenleri kısmen yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.190$, $Sd=4$).

Tablo 72: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Öğrencinin Düşünme Yeteneğini Geliştirmesine İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet									
Erkek	9	3.8	104	44.3	122	51.9	235	100.0	
Bayan	2	1.2	71	43.0	92	55.8	165	100.0	
	$X^2=0.257$	$sd=2$	$p>.05$						
Hizmet Yılı									
1-10 Yıl	1	1.1	42	48.3	44	50.6	87	100.0	
11-20 Yıl	5	3.5	61	42.7	77	53.8	143	100.0	
21-30 Yıl	3	2.2	59	44.0	72	53.7	134	100.0	
31 Yıl ve üzeri	2	5.6	13	36.1	21	58.3	36	100.0	
	$X^2=0.838$	$sd=6$	$p>.05$						
Öğretim Verdiği Sınıf									
1. Sınıf	3	2.5	55	45.5	63	52.1	121	100.0	
2. Sınıf	7	5.3	55	42.0	69	52.7	131	100.0	
3. Sınıf	1	.7	65	43.9	82	55.4	148	100.0	
	$X^2=0.500$	$sd=4$	$p>.05$						

Erkek (yüzde 51.9) ve bayan (yüzde 55.8) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencinin düşünme yeteneğini geliştirmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının öğrencilerin düşünme yeteneğini geliştirmesine evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.257$, Sd=2).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencinin düşünme yeteneğini geliştirmesine ilişkin görüşler hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 50.6), 11-20 yıl arası (yüzde 53.8), 21-30 yıl arası (yüzde 53.7) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 58.3) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının öğrencilerin düşünme yeteneğini geliştirmesine evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,838$, Sd=6).

1.sınıf (yüzde 52.1) , 2. sınıf (yüzde 52.7) ve 3. sınıf (yüzde 55.4) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencinin düşünme yeteneğini geliştirmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının öğrencilerin düşünme yeteneğini geliştirmesine evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,500$, Sd=4).

Tablo 73: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Düşünceleri Rahatça İfade Etme Kolaylığı Sağlamasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet									
Erkek	7	3.0	106	44.9	123	52.1	236	100.0	
Bayan	2	1.2	61	37.0	102	61.8	165	100.0	
	$X^2=0.109$	sd=2	p>.05						
Hizmet Yılı									
1-10 Yıl	-	-	33	37.5	55	62.5	88	100.0	
11-20 Yıl	3	2.1	61	42.7	79	55.2	143	100.0	
21-30 Yıl	4	3.0	59	44.0	71	53.0	134	100.0	
31 Yıl ve üzeri	2	5.6	14	38.9	20	55.6	36	100.0	
	$X^2=0.426$	sd=6	p>.05						
Öğretim Verdiği Sınıf									
1. Sınıf	3	2.5	57	47.1	61	50.4	121	100.0	
2. Sınıf	3	42.3	52	39.7	76	58.0	131	100.0	
3. Sınıf	3	2.0	58	38.9	88	59.1	149	100.0	
	$X^2=0.838$	sd=4	p>.05						

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 52.1) ve bayan (yüzde 61.8) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencinin düşüncelerini rahatça ifade etme kolaylığı sağlamasına ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının öğrencilerin düşüncelerini rahatça ifade etme kolaylığı sağlamasına evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.109$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencinin düşüncelerini rahatça ifade etme kolaylığı sağlamasına ilişkin görüşleri hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 62.5), 11-20 yıl arası (yüzde 55.2), 21-30 yıl arası (yüzde 53.0) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 55.6) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının öğrencilerin düşüncelerini rahatça ifade etme kolaylığı sağlamasına evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,426$, $Sd=6$).

1. sınıf (yüzde 50.4) , 2. sınıf (yüzde 58.0) ve 3. sınıf (yüzde 59.1) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencinin düşüncelerini rahatça ifade etme kolaylığı sağlamasına ilişkin görüşleri incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının öğrencilerin düşüncelerini rahatça ifade etme kolaylığı sağlamasına evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,838$, $Sd=4$).

Tablo 74: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Konuya Tam Olarak Özetleyecek Nitelikte Hazırlanmasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	22	9.3	129.	54.7	85	36.0	286	100.0
Bayan	10	6.1	72	43.6	83	50.3	165	100.0
	$X^2=0.030$	$sd=3$	$p<.05$					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	6	6.8	41	46.7	41	46.5	88	100.0
11-20 Yıl	9	6.3	77	53.8	57	39.9	143	100.0
21-30 Yıl	15	11.2	63	47.0	56	41.8	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	2	5.6	20	55.6	14	38.9	36	100.0
	$X^2=0.302$	$sd=9$	$p>.05$					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	4	3.3	68	56.2	49	40.5	121	100.0
2. Sınıf	14	10.7	57	43.5	60	45.8	131	100.0
3. Sınıf	14	9.4	76	51.0	59	39.6	149	100.0
	$X^2=0.069$	$sd=6$	$p>.05$					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 54.7) ve bayan (yüzde 50.3) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının işlenen konuyu tam olarak özetleyecek nitelikte

hazırlanmasına ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Erkek öğretmenler kısmen, kadın öğretmenler evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.030$, Sd=3).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının işlenen konuyu tam olarak özetleyecek nitelikte hazırlanmasına ilişkin görüşleri hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 46.7), 11-20 yıl arası (yüzde 53.8), 21-30 yıl arası (yüzde 47.0) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 55.6) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının işlenen konuyu tam olarak özetleyecek nitelikte hazırlanmasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,302$, Sd=9).

1.sınıf (yüzde 56.2) , 2. sınıf (yüzde 45.8) ve 3. sınıf (yüzde 51.0) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının işlenen konuyu tam olarak özetleyecek nitelikte hazırlanmasına ilişkin görüşleri incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 1. ve 3. sınıf öğretmenleri kısmen, 2. sınıf öğretmenleri evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,069$, Sd=6).

Tablo 75: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Konuya Pekiştirmesine İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam		
	f	%	f	%	f	%	f	%	
Cinsiyet									
Erkek	21	8.9	115	48.9	99	42.1	235	100.0	
Bayan	15	9.1	59	36.0	90	54.9	164	100.0	
	$X^2=0.030$	sd=2	p<.05						
Hizmet Yılı									
1-10 Yıl	3	3.4	39	44.8	45	51.7	87	100.0	
11-20 Yıl	16	11.3	61	43.0	65	45.8	142	100.0	
21-30 Yıl	15	11.2	58	43.3	61	45.5	135	100.0	
31 Yıl ve üzeri	2	5.6	16	44.4	18	50.0	36	100.0	
	$X^2=0.419$	sd=6	p>.05						
Öğretim Verdiği Sınıf									
1. Sınıf	4	3.3	54	44.6	63	52.1	121	100.0	
2. Sınıf	15	11.5	49	37.7	66	50.8	130	100.0	
3. Sınıf	17	11.5	71	48.0	60	40.5	148	100.0	
	$X^2=0.149$	sd=4	p>.05						

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 48.9) ve bayan (yüzde 54.9) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının işlenen konuyu pekiştirmeye yönelik olarak hazırlanmasına ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Erkek öğretmenler kısmen, kadın öğretmenler evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.030$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının işlenen konuyu pekiştirmeye yönelik olarak hazırlanmasına ilişkin görüşleri hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 51.7), 11-20 yıl arası (yüzde 45.8), 21-30 yıl arası (yüzde 45.5) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 50.0) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının işlenen konuyu pekiştirmeye yönelik olarak hazırlanmasına evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,419$, $Sd=6$).

1. sınıf (yüzde 52.1) , 2. sınıf (yüzde 50.8) ve 3. sınıf (yüzde 48.0) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının işlenen konuyu

tam olarak pekiştirmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 1. ve 2. sınıf öğretmenleri evet, 3. sınıf öğretmenleri kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,149$, $Sd=6$).

Tablo 76: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Öğrencilerin Yorum Yapma Yeteneğini Geliştirmesine İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	7	3.0	110	46.6	119	50.4	236	100.0
Bayan	2	1.2	64	38.8	99	60.0	165	100.0
	$X^2=0.114$	$sd=2$	$p>.05$					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	-	-	40	45.5	48	54.5	88	100.0
11-20 Yıl	5	3.5	61	42.7	77	53.8	143	100.0
21-30 Yıl	3	2.2	59	44.0	72	53.7	135	100.0
31 Yıl ve üzeri	1	2.8	14	38.9	21	58.3	36	100.0
	$X^2=0.849$	$sd=6$	$p>.05$					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	1	.8	57	47.1	63	52.2	121	100.0
2. Sınıf	4	3.1	50	38.2	77	58.8	131	100.0
3. Sınıf	4	2.7	61	40.9	84	56.4	149	100.0
	$X^2=0.229$	$sd=4$	$p>.05$					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 50.4) ve bayan (yüzde 60.0) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencinin yorum yapma yeteneğini geliştirmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının öğrencilerin yorum yapma yeteneğini geliştirmesine evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0.114$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencinin yorum yapma yeteneğini geliştirmesine ilişkin görüşleri hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 54.5), 11-20 yıl arası (yüzde 53.8), 21-30 yıl arası (yüzde 53.7) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 58.3) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat

Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının öğrencilerin yorum yapma yeteneğini geliştirmesine evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,849$, $Sd=6$).

1.sınıf (yüzde 52.2) , 2. sınıf (yüzde 58.8) ve 3. sınıf (yüzde 56.4) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencinin yorum yapma yeteneğini geliştirmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının öğrencilerin yorum yapma yeteneğini geliştirmesine evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,229$, $Sd=4$)

Tablo 77: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Öğrencileri Uygulamaya Yönelik Olarak Çalışmaya Teşvik Etmesine İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	12	5.1	113	47.9	111	47.0	236	100.0
Bayan	4	2.4	70	42.4	91	55.2	165	100.0
	$X^2=0.163$	$sd=2$	$p>.05$					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	3	3.4	36	40.9	49	55.7	88	100.0
11-20 Yıl	2	1.4	74	51.7	67	46.9	143	100.0
21-30 Yıl	7	5.2	58	43.3	69	51.5	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	4	11.1	15	41.7	17	47.2	36	100.0
	$X^2=0.045$	$sd=6$	$p<.05$					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	2	1.7	56	46.3	63	52.1	121	100.0
2. Sınıf	8	6.1	55	42.0	68	51.9	131	100.0
3. Sınıf	6	4.0	72	48.3	71	47.7	149	100.0
	$X^2=0.441$	$sd=4$	$p>.05$					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (yüzde 47.9) ve bayan (yüzde 55.2) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencileri uygulamaya yönelik olarak çalışmaya teşvik etmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Erkek öğretmenler kısmen, bayan öğretmenler evet yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.030$, $Sd=2$).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencileri uygulamaya yönelik olarak çalışmaya teşvik etmesine ilişkin görüşleri hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 55.7), 11-20 yıl arası (yüzde 51.7), 21-30 yıl arası (yüzde 51.5) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 47.2) anlamlı bir farklılık görülmektedir. 11-20 yıl aralığında hizmet veren öğretmenler kısmen, diğer hizmet yılı aralığında görev yapan öğretmenler evet yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,045$, $Sd=6$).

1. sınıf (yüzde 52.1) , 2. sınıf (yüzde 51.9) ve 3. sınıf (yüzde 48.3) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencileri uygulamaya yönelik olarak çalışmaya teşvik etmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. 1. ve 2. sınıf öğretmenleri evet, 3. sınıf öğretmenleri kısmen yanıtını vermişlerdir ($\chi^2=0,441$, $Sd=4$).

Tablo 78: Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki Değerlendirme Çalışmalarının Öğrencinin Kendi Kendini Değerlendirmesine Olanak Sağlamasına İlişkin Görüşler

	1		2		3		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Cinsiyet								
Erkek	27	11.5	128	54.5	80	34.0	235	100.0
Bayan	10	6.1	48	47.3	77	46.7	165	100.0
	$X^2=0.018$	sd=2	p<.05					
Hizmet Yılı								
1-10 Yıl	9	10.3	41	47.1	37	42.5	87	100.0
11-20 Yıl	9	6.3	78	54.5	56	39.2	143	100.0
21-30 Yıl	16	11.9	69	51.5	49	36.6	134	100.0
31 Yıl ve üzeri	3	8.3	18	50.0	15	41.7	36	100.0
	$X^2=0.847$	sd=6	p>.05					
Öğretim Verdiği Sınıf								
1. Sınıf	6	5.0	71	58.7	44	36.4	121	100.0
2. Sınıf	11	8.4	64	48.9	56	42.7	131	100.0
3. Sınıf	20	13.5	71	48.0	57	38.5	148	100.0
	$X^2=0.190$	sd=4	p>.05					

1.Hayır, 2.Kısmen, 3.Evet

Erkek (%yüzde 54.5) ve bayan (yüzde 47.3) öğretmenlerin görüşleri Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencinin kendi kendini değerlendirmesine olanak sağlamasına ilişkin görüşleri incelendiğinde anlamlı bir farklılık görülmektedir. Her iki cinsiyetteki öğretmenler de Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının öğrencilerin kendi kendini değerlendirmesine olanak sağlamasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($x^2=0.018$, Sd=2).

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencinin kendi kendini değerlendirmesine olanak sağlamasına ilişkin görüşleri hizmet yılı açısından incelendiğinde 1-10 yıl arası (yüzde 47.1), 11-20 yıl arası (yüzde 54.5), 21-30 yıl arası (yüzde 51.5) , 31 yıl ve üzeri (yüzde 50.0) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm hizmet yılındaki öğretmenler Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının

öğrencilerin kendi kendini değerlendirmesine olanak sağlamasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,847$, $Sd=6$).

1.sınıf (yüzde 58.7) , 2. sınıf (yüzde 48.9) ve 3. sınıf (yüzde 48.0) da öğretim veren öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencinin kendi kendini değerlendirmesine olanak sağlamasına ilişkin görüşleri incelendiğinde görüşler arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Tüm sınıflarda öğretim veren Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında değerlendirme çalışmalarının öğrencilerin kendi kendini değerlendirmesine olanak sağlamasına kısmen yanıtını vermişlerdir ($x^2=0,190$, $Sd=4$).

BÖLÜM V

ÖZET, SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

ÖZET, SONUÇ VE TARTIŞMA

Öğretimin kaliteli ve etkin bir şekilde gerçekleştirilmesinde kaynakların önemli bir rolü vardır. Günümüzde hala ders kitapları öğretimin gerçekleşmesinde kullanılan en temel kaynak olarak görülmektedir. Öğrencinin öğretim hayatında her an elinin altında bulunan ders kitaplarının kaliteli olması ve nitelikli bir şekilde tasarlanması gerekmektedir.

Tez konusu olarak Hayat Bilgisi Ders kitapları incelenmiş ve bu kitaplara yönelik olarak öğretmen görüşlerine başvurulmuştur. 1., 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin görüşleri alınmıştır.403 öğretmen üzerinde yapılmış olan anket çalışması 6 sı kişisel olmak üzere toplam 29 sorudan oluşmaktadır.

Toplanan verilerin işlenmesi ve istatistik çözümlenmesi SPSS paket programı kullanılarak yapılmıştır. Öğretmenlerin Hayat Bilgisi Ders Kitaplarına ilişkin görüşlerini belirlemek için frekans dağılımları, yüzde ve ki- kare testi kullanılmış ve istatistiksel anlamlılık için 0.05 düzeyi belirtilmiştir.

1. Kişisel Bulgulara İlişkin Özet ve Sonuçlar

1. Ankete yüzde 59.1 i erkek ve yüzde 40.9 u kadın öğretmen cevap vermiştir.
2. Ankete katılan öğretmenlerin yüzde 2.9 u 21-30 yaş arası, yüzde 49.1 i 31-40 yaş arası, yüzde 37.7 si 41-50 yaş arası, yüzde 10.3 ü 51 yaş ve üzerindedir.
3. Ankete katılanların yüzde 89.6 sı devlet, yüzde 10.4 ü özel ilköğretim okullarında görev yapmaktadırlar.
4. Ankete katılan öğretmenlerin yüzde 17.6 sı 1-10 yıl arası, yüzde 39.7 si 11-20 yıl arası, yüzde 33.7 si 21-30 yıl arası, yüzde 8.9 31 yıl ve üzeri hizmet yılında bulunmaktadırlar.
5. Ankete katılan öğretmenlerin yüzde 7.7 si öğretmen okulu, yüzde 29.3 ü eğitim enstitüsü, yüzde 34.7 si lisans(eğitim fakültesi), yüzde 22.1 lisans(eğitim fakültesi dışı), yüzde 6.2 si diğer alanlarda eğitim almış görünmektedir.

6. Ankete katılan öğretmenlerin yüzde 25.0 i 1. sınıf, yüzde 35.0 ı 2. sınıf ve yüzde 40.0'ı 3. sınıfta öğretim vermektedir.

2.Hayat Bilgisi Ders Kitaplarına İlişkin Öğretmen Görüşleri ile Özet ve Sonuçlar

1. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının genel görünümünü bozan en olumsuz faktör incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 78.5 ve bayan yüzde 85.4), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 84.4, 11-20 yıl arası yüzde 83.2, 21-30 yıl arası yüzde 80.7, 31 yıl ve üzeri yüzde 69.4), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 86.1, 2. sınıf yüzde 76.4 ve 3. sınıf yüzde 81.8) dikiş ve ciltlemedeki kusurlar yanıtı verilmiştir.

Sonuç olarak Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının dikiş ve ciltlemesi kusurlu bulunmuştur.

2. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrencilerin motivasyonuna etkisine ilişkin görüşleri incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 52.5 ve bayan yüzde 62.5), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 55.8, 11-20 yıl arası yüzde 51.0, 21-30 yıl arası yüzde 56.8 , 31 yıl ve üzeri yüzde 80.5, öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 57.5, 2. sınıf yüzde 58.1 ve 3. sınıf yüzde 54.7) evet yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrenci motivasyonunu artırdığı sonucuna varılmıştır.

3. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renklerin öğrencilerin ilgisini uyandırmasına ilişkin görüşleri incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 53.8 ve bayan yüzde 62.3), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 60.9, 11-20 yıl arası yüzde 52.1, 21-30 yıl arası yüzde 64.6 , 31 yıl ve üzeri yüzde 66.6), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 63.9, 2. sınıf yüzde 54.6 ve 3. sınıf yüzde 54.4) evet yanıtını vermişlerdir.

Hayat bilgisi Ders kitaplarında kullanılan renklerin öğrencilerin ilgisini uyandırdığı sonucuna varılmıştır.

4. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının boyutlarına ilişkin görüşler cinsiyet açısından (Erkek yüzde 78.2 ve bayan yüzde 87.3), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 86.4, 11-20 yıl arası yüzde 81.3, 21-30 yıl arası yüzde 81.5 , 31 yıl ve üzeri yüzde 75.0), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 82.8, 2. sınıf yüzde 80.2 ve 3. sınıf yüzde 82.7) kitapların mevcut boyutlarının uygun olduğu görüşünü belirtmişlerdir.

Sonuç olarak Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının mevcut boyutunun uygun olduğu görüşüne varılmıştır.

5. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan metinlerin puntolarının sınıf seviyesine uygunluğu incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 64.7 ve bayan yüzde 74.5),hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 73.9, 11-20 yıl arası(yüzde 73.4, 21-30 yıl arası yüzde 63.2 , 31 yıl ve üzeri yüzde 58.3) anlamlı bir farklılık görülmemektedir. Öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 74.2, 2. sınıf yüzde 65.6 ve 3. sınıf yüzde 67.1) da öğretim veren öğretmenlerin puntoların sınıf seviyesine uygun olduğu görüşünü belirtmişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan puntoların öğrenci seviyesine uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

6. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan metinlerin uzunluğunun öğrenci seviyesine uygunluğu incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 56.5 ve bayan yüzde 71.5), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 61.4, 11-20 yıl arası yüzde 66.0, 21-30 yıl arası yüzde 60.4 , 31 yıl ve üzeri yüzde 61.1), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 66.4 , 2. sınıf yüzde 64.9 ve 3. sınıf yüzde 57.7) metinlerin uzunluklarının öğrenci seviyesine uygun olduğu görüşünü belirtmişlerdir .

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan metinlerin uzunluklarının öğrenci seviyesine uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

7. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kitabın baskısı ile ilgili öğrencilerin karşılaştıkları en önemli problem incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 58.2 ve bayan yüzde 69.5) öğretmenlerin hizmet yılı bazında incelendiğinde(1-10 yıl arası yüzde 71.3, 11-20 yıl arası yüzde 62.5, 21-30 yıl arası yüzde 60.0 , 31 yıl ve üzeri yüzde 54.3), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 64.5, 2. sınıf yüzde 53.4 ve 3. sınıf yüzde 69.8) Kitaplarının sayfalarının istem dışı olarak birbirinden ayrıldığı görüşünü belirtmişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında sayfaların istem dışı olarak birbirinden ayrıldığı sonucuna varılmıştır.

8. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan şekiller ve grafiklerle ilgili karşılaştıkları en önemli problem incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 41.0 ve bayan yüzde 53.0) , hizmet yılı açısından incelendiğinde (1-10 yıl arası yüzde 51.1, 11-20 yıl arası yüzde 45.1, 21-30 yıl arası yüzde 45.5 , 31 yıl ve üzeri yüzde 38.9), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 55.4, 2. sınıf yüzde 40.3 ve 3. sınıf yüzde 43.2) şekiller ve grafiklerle ilgili herhangi bir problemin mevcut olmadığı görüşünü belirtmişlerdir.

Sonuç olarak Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan şekillerin uygun olduğu görüşü belirtilmiştir.

9. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların günlük hayatla ilişkilendirilmesine ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 30.7 ve bayan yüzde 38.8), hizmet yılı açısından incelendiğinde (1-10 yıl arası yüzde 31.8, 11-20 yıl arası yüzde 38.9, 21-30 yıl arası yüzde 34.1 , 31 yıl ve üzeri yüzde 19.4), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 33.6, 2. sınıf yüzde 36.6 ve 3. sınıf yüzde 32.0) katılmıyorum yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların günlük hayatla ilişkilendirilmediği sonucuna varılmıştır.

10. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların ezbere dayalı olarak hazırlanmasına ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 41.8 ve bayan yüzde 47.3), hizmet yılı açısından incelendiğinde (1-10 yıl arası yüzde 42.0, 11-20 yıl arası yüzde 48.3, 21-30 yıl arası yüzde 41.5 , 31 yıl ve üzeri yüzde 41.7), öğretim verdiği sınıf açısından incelendiğinde (1. sınıf yüzde 41.0, 2. sınıf yüzde 53.1 ve 3. sınıf yüzde 38.7) konuların ezbere dayalı olarak hazırlandığı görüşüne katılmadıklarını belirtmişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların ezbere dayalı olarak hazırlanmadığı sonucuna varılmıştır.

11. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konularda sosyo-kültürel temalara yer verilmemesine ilişkin cinsiyet açısından (Erkek yüzde 30.6 ve bayan yüzde 37.0), hizmet yılı açısından incelendiğinde (1-10 yıl arası yüzde 38.6, 11-20 yıl arası yüzde

32.9, 21-30 yıl arası yüzde 29.3 , 31 yıl ve üzeri yüzde 36.1), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 33.1, 2. sınıf yüzde 34.9 ve 3. sınıf yüzde 32.0) katılmıyorum yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki konuların sosyo-kültürel temaları içerdiği sonucuna varılmıştır.

12. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların öğrencileri keşfetmeye yönlendirmesine ilişkin cinsiyet açısından (Erkek yüzde 29.7 ve bayan yüzde 40.6), hizmet yılı açısından incelendiğinde (1-10 yıl arası yüzde 38.6, 11-20 yıl arası yüzde 37.1, 21-30 yıl arası yüzde 27.6 , 31 yıl ve üzeri yüzde 36.1), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 37.7, 2. sınıf yüzde 37.7 ve 3. sınıf yüzde 28.2) katılmıyorum yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki konuların öğrencileri keşfetmeye yönlendirmediği sonucuna varılmıştır.

13. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların öğrencileri yaratıcı düşünmeye yönlendirmemesine ilişkin (Erkek yüzde 32.9 ve bayan yüzde 38.2), hizmet yılı açısından incelendiğinde (1-10 yıl arası yüzde 42.0, 11-20 yıl arası yüzde 39.4, 21-30 yıl arası yüzde 25.6 , 31 yıl ve üzeri yüzde 36.1), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 34.2, 2. sınıf yüzde 38.5 ve 3. sınıf yüzde 32.9) katılmıyorum yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki konuların öğrencileri yaratıcı düşünmeye yönlendirdiği sonucuna varılmıştır.

14. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların mantıksal bütünlüğü korumamasına ilişkin cinsiyet açısından (Erkek yüzde 38.3 ve bayan yüzde 39.0), hizmet yılı açısından 1-10 yıl arası yüzde 48.9, 11-20 yıl arası yüzde 41.0, 21-30 yıl arası yüzde 28.9 , 31 yıl ve üzeri yüzde 19.4), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 41.0, 2. sınıf yüzde 39.8 ve 3. sınıf yüzde 35.6) katılmıyorum yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki konuların mantıksal bütünlüğü koruduğu sonucuna varılmıştır.

15. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan konuların gereksiz bilgi ve ayrıntıları içermesine ilişkin (Erkek yüzde 28.7 ve bayan yüzde 39.4), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 39.2, 11-20 yıl arası yüzde 22.2, 21-30 yıl arası yüzde 38.9 , 31 yıl ve üzeri yüzde 19.4), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 29.5, 2. sınıf yüzde 40.5 ve 3. sınıf yüzde 29.5) katılmıyorum yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının gereksiz bilgi ve ayrıntıları içermediği sonucuna varılmıştır.

16. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan temalarla konular arasında uygun bir denge sağlanmasına ilişkin cinsiyet açısından (Erkek yüzde 37.0 ve bayan yüzde 42.3), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 44.8, 11-20 yıl arası yüzde 38.5, 21-30 yıl arası yüzde 38.1 , 31 yıl ve üzeri yüzde 32.4), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 38.7, 2. sınıf yüzde 40.8 ve 3. sınıf yüzde 38.3) konuların temalara eşit olarak dağıtıldığı görüşünü belirtmişlerdir .

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki konuların temalara eşit olarak dağıtıldığı sonucuna varılmıştır

17. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının içeriğinin belirlenmesinde göz önünde bulundurulmayan unsura ilişkin görüşler incelendiğinde (Erkek yüzde 36.7 ve bayan yüzde 43.2) , hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 37.5, 11-20 yıl arası yüzde 44.0, 21-30 yıl arası yüzde 38.1, 31 yıl ve üzeri yüzde 30.6), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf 49.6, 2. sınıf yüzde 36.2 ve 3. sınıf yüzde 33.8) belirtilmiş olan tüm seçeneklerin göz önünde bulundurulduğunu belirtmişlerdir.

18. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki konuların öğrencilerin önceden öğrendiği bilgilerle ilişkilendirilmesine ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 36.7 ve bayan yüzde 43.2), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 51.2, 11-20 yıl arası yüzde 45.8, 21-30 yıl arası yüzde 43.7 , 31 yıl ve üzeri yüzde 63.9), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 46.2 , 2. sınıf yüzde 38.5 ve 3. sınıf yüzde 32.9 kısmen ilişkilendirildiği görüşü belirtilmiştir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki konular öğrencilerin önceden öğrendikleri bilgilerle kısmen ilişkilendirilmiştir sonucuna varılmıştır.

19. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki temalar içerisinde en fazla ağırlık verilen unsura ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 47.1 ve bayan yüzde 53.7), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 54.5, 11-20 yıl arası yüzde 49.7, 21-30 yıl arası yüzde 45.9 , 31 yıl ve üzeri yüzde 52.8), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 51.6 , 2. sınıf yüzde 46.9 ve 3. sınıf yüzde 50.7) hepsi yanıtını vermişlerdir.

20. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan resimlerin ders içeriği ile uyuşmasına ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 59.7 ve bayan yüzde 67.1), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 62.5, 11-20 yıl arası yüzde 61.7, 21-30 yıl arası yüzde 63.2 , 31 yıl ve üzeri yüzde 65.7) öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 67.5 , 2. sınıf yüzde 59.2 ve 3. sınıf yüzde 61.9 evet yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan resimlerin ders içeriği ile uyuştugu sonucuna varılmıştır.

21. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan temalar içerisindeki önemli unsurların nasıl belirtilmesi gerektiğine ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 47.9 ve bayan yüzde 43.6), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 37.9, 11-20 yıl arası yüzde 49.3, 21-30 yıl arası yüzde 52.3 , 31 yıl ve üzeri yüzde 30.6) öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 37.5 , 2. sınıf yüzde 44.2 ve 3. sınıf yüzde 54.7) koyu renklerle belirtilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki temalar içerisindeki önemli unsurların koyu renkle belirtilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

22. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki hazırlık çalışmalarının hangi amacı gerçekleştirmeye yönelik olarak hazırlandığına ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 31.6 ve bayan yüzde 36.0), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 36.4, 11-20 yıl arası yüzde 35.0, 21-30 yıl arası yüzde 34.3 , 31 yıl ve üzeri yüzde 27.8), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 35.0 , 2. sınıf yüzde 31.8 ve 3. sınıf yüzde 33.6 hepsi yanıtını vermişlerdir.

23. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki cümle uzunluklarının sınıf düzeyine uygunluğu açısından incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 41.8 ve bayan yüzde 44.8),

hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 38.6, 11-20 yıl arası yüzde 45.1, 21-30 yıl arası yüzde 42.5 , 31 yıl ve üzeri yüzde 47.2), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 35.0 , 2. sınıf yüzde 31.8 ve 3. sınıf yüzde 33.6 katılıyorum yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki cümle uzunluklarının sınıf düzeyine uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

24. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında anlatımda kullanılan dilin akıcılığına ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 44.3 ve bayan yüzde 47.3), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 40.9, 11-20 yıl arası yüzde 43.0, 21-30 yıl arası yüzde 51.5 , 31 yıl ve üzeri yüzde 44.4), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 51.2 , 2. sınıf yüzde 44.6 ve 3. sınıf yüzde 41.6 katılıyorum yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan dilin akıcı olduğu sonucuna varılmıştır.

25. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında seçilen kelimelerin öğrencilerin algılayacağı düzeyde olmasına ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 40.3 ve bayan yüzde 37.0), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 33.3, 11-20 yıl arası yüzde 40.3, 21-30 yıl arası yüzde 40.3 , 31 yıl ve üzeri yüzde 47.2), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 43.4 , 2. sınıf yüzde 44.6 ve 3. sınıf yüzde 40.3), katılıyorum yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında seçilen kelimelerin öğrencilerin algılayacağı düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır.

26. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki metinlerin öğrencinin ana temayı kolayca kavrayabileceği şekilde düzenlenmesine ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 42.2 ve bayan yüzde 38.8), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 38.6, 11-20 yıl arası yüzde 38.2, 21-30 yıl arası yüzde 48.5 , 31 yıl ve üzeri yüzde 36.1) öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 46.7 , 2. sınıf yüzde 38.9 ve 3. sınıf yüzde 37.6) katılıyorum yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki metinlerin öğrencinin ana temayı kolayca kavrayabileceği şekilde düzenlenmiş olduğu sonucuna varılmıştır.

27. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının araştırma yapma becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 52.5 ve bayan yüzde 63.4), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 61.4, 11-20 yıl arası yüzde 50.3, 21-30 yıl arası yüzde 61.5 , 31 yıl ve üzeri yüzde 55.6), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 56.6 , 2. sınıf yüzde 50.8 ve 3. sınıf yüzde 62.7) evet yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının araştırma yapma becerisini kazandırdığı sonucuna varılmıştır.

28. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının iletişim becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 48.3 ve bayan yüzde 66.7), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 58.0, 11-20 yıl arası yüzde 58.3, 21-30 yıl arası yüzde 51.1 , 31 yıl ve üzeri yüzde 47.2), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 54.1 , 2. sınıf yüzde 48.1 ve 3. sınıf yüzde 61.3), evet yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrencilere iletişim becerisini kazandırmaya yönelik olarak hazırlandığı sonucuna varılmıştır

29. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının bilgi teknolojilerini kullanma becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (.Erkek yüzde 48.1 ve bayan yüzde 47.9), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 43.2, 11-20 yıl arası yüzde 47.2, 21-30 yıl arası yüzde 54.5) , 31 yıl ve üzeri yüzde 47.2), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 54.1 , 2. sınıf yüzde 45.0 ve 3. sınıf yüzde 45.6) kısmen yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öğrencilere bilgi teknolojilerini kullanma becerisini kısmen kazandırdığı sonucuna varılmıştır.

30. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Türkçe yi doğru, etkili ve güzel kullanma becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 51.5 ve bayan yüzde 56.4), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 57.5, 11-20 yıl arası yüzde 52.8, 21-30 yıl arası yüzde 53.3 , 31 yıl ve üzeri yüzde 47.2), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 55.7 , 2. sınıf yüzde 52.7 ve 3. sınıf yüzde 52.3), evet yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının Türkçe yi doğru ve etkili kullanma becerisini kazandırdığı sonucuna varılmıştır.

31. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının karar verme becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 48.3 ve bayan yüzde 57.0), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 61.4, 11-20 yıl arası yüzde 53.5, 21-30 yıl arası yüzde 50.4 , 31 yıl ve üzeri yüzde 50.0), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 55.7 , 2. sınıf yüzde 51.9 ve 3. sınıf yüzde 52.3) evet yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının karar verme becerisini kazandırdığı sonucuna varılmıştır.

32. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öz yönetim becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 58.8 ve bayan yüzde 46.8), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 50.0, 11-20 yıl arası yüzde 57.6, 21-30 yıl arası yüzde 57.8 , 31 yıl ve üzeri yüzde 44.4), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 55.4 , 2. sınıf yüzde 54.2 ve 3. sınıf yüzde 50.7), kısmen yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının öz yönetim becerisini kısmen kazandırdığı sonucuna varılmıştır.

33. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının bilimin temel kavramları tanıma becerisini kazandırmasına ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 61.4 ve bayan yüzde 46.3), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 48.9, 11-20 yıl arası yüzde 50.4, 21-30 yıl arası yüzde 59.3 , 31 yıl ve üzeri yüzde 61.1), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 52.5 , 2. sınıf yüzde 53.8) ve 3. sınıf yüzde 55.4), kısmen yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının bilimin temel kavramları tanıma becerisini kısmen kazandırdığı sonucuna varılmıştır.

34. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde basitten karmaşığa ilkesinin göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 57.1 ve bayan yüzde 58.2), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 53.4, 11-20 yıl arası yüzde 65.3, 21-30 yıl arası yüzde 56.3 , 31 yıl ve üzeri yüzde 55.6), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 60.7 , 2. sınıf yüzde 58.8 ve 3. sınıf yüzde 54.0 evet yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde basitten karmaşığa ilkesinin göz önünde bulundurulduğu sonucuna varılmıştır.

35. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde ön şart ilkesinin göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 54.4 ve bayan yüzde 48.2), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 59.3, 11-20 yıl arası yüzde 49.3, 21-30 yıl arası yüzde 51.1 , 31 yıl ve üzeri yüzde 41.7), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 54.5 , 3. sınıf yüzde 55.7) evet yanıtını vermişlerdir yalnızca 2. sınıf (yüzde 46.6) öğretmenleri kısmen yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının ön şart ilkesini kısmen göz önünde bulundurduğu sonucuna varılmıştır.

36. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde yakından uzağa ilkesinin göz önünde bulundurulmasına ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 62.4 ve bayan yüzde 56.4), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 55.2 , 11-20 yıl arası yüzde 62.5, 21-30 yıl arası yüzde 63.7 , 31 yıl ve üzeri yüzde 47.2), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 61.5 , 2. sınıf yüzde 60.3 ve 3. sınıf yüzde 58.4 evet yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının düzenlenmesinde yakından uzağa ilkesinin göz önünde bulundurulduğu sonucuna varılmıştır.

37. Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri kendi kendine keşfederek öğrenmeye sevk etmesine ilişkin görüşler incelendiğinde (Erkek yüzde 39.5 ve bayan yüzde 43.0), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 47.7, 11-20 yıl arası yüzde 45.1, 21-30 yıl arası yüzde 36.3 , 31 yıl ve üzeri yüzde 52.8), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 45.1 , 2. sınıf yüzde 38.2 ve 3. sınıf yüzde 40.0) katılıyorum yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri kendi kendine keşfederek öğrenmeye sevk ettiği sonucuna varılmıştır.

38. Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri bilgiyi geçmiş öğrenmelerin üzerine inşa etmesine ilişkin görüşler incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 41.2 ve bayan yüzde 46.7), hizmet yılı açısından (1-10 yıl

arası yüzde 44.3, 11-20 yıl arası yüzde 46.5, 21-30 yıl arası yüzde 42.2 , 31 yıl ve üzeri yüzde 44.4), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 47.5 , 2. sınıf yüzde 39.7 ve 3. sınıf yüzde 43.3) katılıyorum yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencilerin bilgiyi geçmiş öğrenmelerin üzerine inşa etmesine olanak sağladığı sonucuna varılmıştır.

39. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri öğrenmeye her an hazır duruma getirmesine ilişkin görüşleri incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 36.1 ve bayan yüzde 38.2), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 44.3, 11-20 yıl arası yüzde 42.4, 21-30 yıl arası yüzde 31.9 , 31 yıl ve üzeri yüzde 47.2) öğretim verdiği sınıf bazında (1. sınıf yüzde 36.9 , 2. sınıf yüzde 43.5 ve 3. sınıf yüzde 37.3) kısmen katılıyorum yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencileri öğrenmeye kısmen hazır duruma getirdiği sonucuna varılmıştır.

40. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında çoklu zeka kuramının uygulanmasına olanak sağlanmasına ilişkin görüşleri incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek %54.9 ve bayan %55.2) hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası %48.9, 11-20 yıl arası %58.0, 21-30 yıl arası %55.0 , 31 yıl ve üzeri %58.8), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf %56.2 , 2. sınıf %55.7 ve 3. sınıf %53.5) kısmen yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında çoklu zeka kuramının uygulanmasına kısmen olanak sağladığı sonucuna varılmıştır.

41. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının konuya göre çeşitlilik göstermesine ilişkin görüşleri incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 47.5 ve bayan yüzde 52.1), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 52.3, 11-20 yıl arası yüzde 53.1, 21-30 yıl arası yüzde 46.3 , 31 yıl ve üzeri yüzde 52.8, öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 51.2 , 2. sınıf yüzde 50.4 ve 3. sınıf yüzde 47.0) evet yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının konuya göre çeşitlilik gösterdiği sonucuna varılmıştır.

42. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencinin yaşına ve seviyesine uygunluğuna ilişkin görüşleri incelendiğinde cinsiyet açısından (Erkek yüzde 48.9 ve bayan yüzde 53.3), hizmet yılı açısından (1-10 yıl arası yüzde 55.2, 11-20 yıl arası yüzde 48.3, 21-30 yıl arası yüzde 47.0 , 31 yıl ve üzeri yüzde 55.6), öğretim verdiği sınıf açısından (1. sınıf yüzde 52.1 , 2. sınıf yüzde 49.6 ve 3. sınıf yüzde 53.4) evet yanıtını vermişlerdir.

Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki değerlendirme çalışmalarının öğrencinin yaşına ve seviyesine uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

43. Bu araştırma ile ilgili yapılmış olan diğer araştırmaların sonuçları incelendiğinde Uzguç (2002) un kitapların basım kalitelerinin iyi olmasının öğrencilerin öğrenmelerini olumlu yönde etkilediğini belirtmiştir. Ancak Milli Eğitim' e ait olan kitapların kitap basım kaliteleri özel basım evleri tarafından basılan kitapların basım kalitesine göre daha düşüktür görüşünü belirtmiştir.

44. Tok (2003) un yapmış olduğu araştırmada yöntem ve stratejilerin iyi bir şekilde seçilmesi ve tasarlanmasının öğrencide kalıcı ve etkin öğrenmeyi gerçekleştirdiği sonucuna varmıştır. Bu araştırmada çeşitli yöntem ve stratejilerin içerik düzenlenmesinde göz önünde bulundurulması gerektiği görüşüne evet yanıtı verilmiştir. Ders kitapları yöntem ve stratejilerin uygulanmasına olanak sağlayacak şekilde düzenlenmelidir.

45. Ünal (2001) ın yapmış olduğu araştırmada resimlerdeki aşırı renklerin öğrencinin dikkat dağılımına neden olduğu görüşünü belirtmiştir. Ders kitaplarındaki resimlerin öğrenmedeki kalıcılığı arttırdığını vurgulamıştır. Bu araştırmada resimlerin öğrencileri motive etmesi, ilgi uyandırması ve dikkatlerini çekmesi gerektiği ortaya çıkmıştır.

46. Gürol (2002) un yapmış olduğu çalışmada kitabın baskı ve ciltlemesinin öğrencinin gelişim düzeyine uygun ve gereken kalitede olması gerektiğini belirtmiştir. Bu araştırmada ise öğretmenlerin dikiş ve ciltleme problemlerinin olduğu sayfaların istem dışı olarak birbirinden ayrıldığı görüşü ortaya çıkmıştır.

47. Erkan (1998) ın yapmış olduğu araştırmada kitapların grafik tasarımından, sayfa düzenine, kağıt tercihinden, punto seçimine kadar uzanan teknik bir sürecin hakimiyetinde olduğunu ve bunların dikkatle tasarlanması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca kitapların ders içeriği ve öğrencinin gelişim düzeyiyle uyuşacak şekilde düzenlenmesi gerektiği görüşünü belirtmiştir. Bu araştırmada da Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının hazırlanmasında ulaşılmaları gereken amaçlar, öğrencinin gelişim düzeyi, öğrencinin bilişsel düzeyi ve ön koşul niteliğindeki öğrenmelerin göz önünde bulundurulması gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır.

ÖNERİLER

Yapılan bu araştırma sonucunda Yeni Hayat Bilgisi Ders Kitaplarına ilişkin şu öneriler verilebilir:

1. Kitapların baskı kalitesi iyi olmalı
2. Kitabın içeriğinin belirlenmesinde öğrencilerin bilişsel düzeyleri, ön koşul niteliğindeki öğrenmeler, öğrencinin gelişim düzeyi ve ulaşılması gereken amaçlar göz önünde bulundurulmalıdır.
3. Kitaplar öğrencilere becerileri tam olarak kazandıracak şekilde tasarlanmalıdır.
4. İçerik, yöntem ve stratejileri istenilen şekilde kullanmaya olanak tanınmalıdır.
5. Kitaplar öğrencinin keşfederek öğrenmesine olanak tanınmalıdır.
6. Kitaplardan öğrenilenler diğer öğrenme alanlarına aktarılabilir.
7. Kitaplar çoklu zeka kuramının uygulanmasına olanak tanınmalıdır.
8. Kitaplar öğrencilerin kişisel gelişimini sağlamaya olanak tanınmalıdır.
9. Kitaplar öğrencilerin yorum yapmasına ve kendi kendilerini değerlendirmelerine olanak tanınmalıdır.
10. Öğrenciler klasik sınavlarla değerlendirilmemeli. Her öğrenci kendi niteliklerine uygun değerlendirme yöntemlerine tabii tutulmalıdır.
11. Öğrencinin ders içerisinde aktif olarak rol alabileceği öğrenme etkinlikleri düzenlenmelidir.
12. Kitaplar öğrencilerin yeni öğrendikleri bilgileri önceki öğrenmelerinin üzerine inşa etmelerine olanak tanınmalıdır.
13. Öğretim baskıcı bir süreçle değil eğitici ve eğlendirici bir süreç içerisinde gerçekleştirilmelidir.

KAYNAKÇA

Açıkgöz, K.Ü. (2003). **Aktif öğrenme**. İzmir: Kanyılmaz Matbaası.

Ak, H. (2003). **İlköğretim hayat bilgisi ve sosyal bilgiler ders içeriğine ilişkin eğitim fakültesi ilköğretim bölümü sınıf öğretmenliği son sınıf öğrencilerinin bilişsel, duyuşsal ve davranışsal tutumları**. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Niğde.

Albayrak, A. (2001). (Editör: L. Küçükahmet). Hayat Bilgisi Dersinin öğretimi ve içerik. **Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu**. Ankara: Nobel.

Alkan, C. (1998). Eğitim teknolojisi. Ankara: Anı Yayıncılık.

Arslan, M. (2000). İlköğretim okulu 5. sınıf fen bilgisi dersinde not alma ve kavram haritası oluşturma stratejileri ile öğretimin öğrenme ve hatırlama düzeyine etkisi. **Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi**, 9, 215-238.

Arslanoğlu, İ. (2001). Ortaöğretimde sosyoloji ders kitapları. **Kastamonu Eğitim Dergisi**, 1, 67-80.

Balcı, A. (2001). **Sosyal bilimlerde araştırma yöntem teknik ve ilkeleri**. Ankara: Pegema Yayıncılık.

Bayraktar, M. F. (1994). Eğitim öğretimde araç ve gerecin önemi. **Öneri**, 1, 24-29.

Binbaşıoğlu, C. (2003). **Hayat bilgisi öğretimi**. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Büyükkasap, E. Ve diğerleri. (2002). İlköğretim sosyal bilgiler dersini okutan öğretmenlerin teknolojik araç-gereçlerle ilgili görüşleri. **Kastamonu Eğitim Dergisi**, 1, 125-132.

Çakır, A. (1999). Duyguların eğitimi-değer takdir duyguları. **Çağdaş Eğitim**, 251, 12-14.

Dünder, Ş. (2003). **İlköğretim üçüncü sınıf hayat bilgisi dersinde öğrenme paketi kullanımının öğrencinin başarısına, tutumuna ve yaratıcılığına etkisi.** Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Eisele, E. J., and Eisele, E. M. (1994). **Eğitim teknolojisi (Çev: Cevat Alkan).** Eskişehir. Anadolu Üniversitesi.

Ercan, A. R. (1995). Etkin öğrenmeye yaklaşım. **Çağdaş Eğitim**, 206, 4-7.

Erden, M. Ve Fidan, N. (1998). **Eğitime giriş.** Ankara: Alkım Yayınevi.

Erkan, A. (1998). **Hayat bilgisi kitaplarında resimleme ve metin ilişkisi.** Sanatta Yeterlilik Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Genç, A. (2002). İlk ve ortaöğretim okullarında yabancı dil ders kitabı seçimi. **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 22, 74-81.

Güçlü, N. Ve diğerleri. (2001). **Konu alanı ders kitabı inceleme kılavuzu.** Ankara: Nobel Yayınevi.

Gültekin, F. (2004). Bir savunucu olarak okul psikolojik danışmanı. **Eğitim Araştırmaları Dergisi**, 15, 56-65.

Güneş, Ş. (2004). Örgün eğitim kurumlarında rehberlik uygulamaları. **Çağdaş Eğitim**, 305, 10-16.

Güngördü, E.(2003). Öğretimde görsellik ve görsel araçlarda bulunması gereken özellikler, **Milli Eğitim**, 157,71.

Gürcan, A. (2002). Teknoloji korkusu ve bunu etkileyen etmenler. Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri, 2(1),223.

Gürol, A. (2002). **İlköğretim I. Sınıf hayat bilgisi ders kitaplarında bulunan resimlerin çocuğun eğitimine etkileri**. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Işıldak, Ö. (2001). Fen bilgisi ders kitaplarının öğrencilerin eğitim düzeyine ve okuma yaşına uygunluğu. **Eğitim ve Bilim**, 121, 32-36.

İşler, A. Yazılı ders materyallerinde illüstrasyon kullanımının yeri ve önemi. **Milli Eğitim**, 157, 37.

Kaptan, F. Ve Korkmaz, H. (2000). Yapısalcılık (Constructivism) kuramı ve fen öğretimi. **Çağdaş Eğitim**, 265, 22-27.

Karasar, N. (2000). **Bilimsel araştırma yöntemi**. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Kılıç, A. Ve Seven, S. (2002). **Konu alanı ders kitabı incelemesi**. Ankara. Cantekin Matbaası.

Köksal, H. (2001). (Editör: L. Küçükahmet). Ders kitabı ve oyun. **Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu**. Ankara: Nobel.

Küçükahmet, L. (2003). **Konu alanı ders kitabı inceleme kılavuzu**. Ankara: Nobel Yayıncılık.

MEB İlköğretim hayat bilgisi dersi öğretim programı ve kılavuzu (1. 2. 3. sınıflar) 2005 Ankara, Devlet Kitapları müdürlüğü basımevi.

Ocak, G. (2003). **İlköğretim okulları 3. sınıf hayat bilgisi ders içeriğinin öğretmen görüşlerine göre, bazı değişkenler açısından yeterlilik düzeyi (standart belirleme-Erzurum ili örneği)**. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.

Özdemir, S. (2003). (Editör: L. Küçükahmet). Hayat Bilgisi Ders programının değerlendirilmesi. **Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu**. Ankara: Nobel.

Özlem, D. (2002). Teknoloji insani amaçlar için bir araçtır. **Muğla Üniversitesi SBE Dergisi**, 8, 180.

Öztop, Ş. (1994). Geleceğin Türkiye’inde öğretmenin işlev ne olmalıdır. **Çağdaş Eğitim**, 204, 34-36.

Öztop, Ş. (1998). Çağdaş eğitim ve öğretimde niteliksel yapılanma. **Çağdaş Eğitim**, 249, 29-31.

Öztürk, M. (2001). **İlköğretim ders kitaplarının sosyalleşme süreci açısından değerlendirilmesi**. Yüksek Lisans Tezi, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas.

Rıza, E. T. (2000). **Eğitim teknolojisi uygulamaları ve materyal geliştirme**. İzmir: Anadolu Matbaa.

Rıza, E. T. (2001). **Yaratıcılığı geliştirme teknikleri**. İzmir: Kanyılmaz Matbaası.

Selçuk, Z. (2003). **Gelişim ve öğrenme**. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Severge, Y. (1998). **Ders kitaplarında cinsiyetçilik**. Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.

Sübaşı, G. (2000). Etkili öğrenme:öğrenme stratejileri. **Milli Eğitim Dergisi**, 146, 32-41.

Şahin, K. Ve Aksüt, M. (2002). I. Kademedede müzik derslerine ilişkin öğretmen görüşleri. **Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 2, 105-117.

Taşpınar, M. (2004). **Kuramdan uygulamaya öğretim yöntemleri**. Elazığ: Üniversite Kitabevi.

Tekışık, H. H. (2004). Öğretmenin eğitime-öğretmen yeterlilikleri ve görevleri. **Çağdaş Eğitim**, 312, 1-24.

Tekin, H. (1977). **Eğitimde ölçme ve değerlendirme**. Ankara: Mars Matbaası.

Titiz, O. (2005). **Yeni öğretim sistemi**. İstanbul: Zambak Yayıncılık.

Tok, Ş. (2003). **İlköğretim üçüncü sınıf hayat bilgisi dersinde, bilgi haritası ve inceleme-soru sorma-okuma-bakmadan cevaplama-gözden geçirme stratejilerinin akademik başarı ve kalıcılığa etkisi**. Doktora Tezi, Çukurova Üniversitesi, Adana.

Tuğrul, B. Ve Duran, E. (2003). Her çocuk başarılı olmak için bir şansa sahiptir: zekanın çok boyutluluğu çoklu zeka kuramı. **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 24, 224-233.

Tuncer, E. (1998). **İlköğretim okulları 2. ve 3. sınıf hayat bilgisi kitaplarının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi**. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Turgut, M.F. (1984), **Eğitimde ölçme ve değerlendirme Metodları**, Saydam Matbaacılık, Ankara.

Uçar, M. (1999). İlköğretimde ders araç-gereçleri kullanımı konusunda öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. **Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 3, 195-207.

Uzguç, H. (2002). **İlköğretim sosyal bilgiler ders kitaplarının incelenmesi**. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Ülgen, G. (1999). İlköğretim okullarında bireysel ve toplu etkinliklerde öğrenci ve öğretmen. **Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 15, 155-163.

Ünal, Ö. (2001). **Ders kitabı resimlerinin analizi**. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Ünsal, Y. Ve Güneş, B. (2002). Bir kitap inceleme çalışması örneği olarak M.E.B. ilköğretim 4. sınıf fen bilgisi ders kitabına fizik konuları yönünden eleştirel bir bakış. **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 3, 109-120.

Ünsal, Y. Ve Güneş, B. (2003). İlköğretim 6. sınıf fen bilgisi ders kitabının fizik konuları yönünden incelenmesi. **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 3, 115-130.

Ünver, G. (2003). Öğretmenlik uygulamasında işbirliği. **Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 1, 87-100.

Varış, F. (1996). **Eğitimde program geliştirme**. Ankara: Alkım Kitapçılık Yayıncılık.

Yel, S. (2001). (Editör: L. Küçükahmet). Hayat Bilgisi Dersinin öğretimi ve içerik. **Konu Alanı Ders Kitabı İnceleme Kılavuzu**. Ankara: Nobel.

ÖĞRETMEN ANKETİ

Hazırlanmış olan bu anket “Yeni İlköğretim 1., 2., 3. Sınıf Hayat Bilgisi Ders Kitaplarına İlişkin Öğretmen Görüşleri”ni belirlemek amacıyla hazırlanmıştır. Bu anket aracılığıyla elde edilecek veriler yüksek lisans tez çalışmasında kullanılacak olup, amacı dışında başka bir alanda kesinlikle kullanılmayacaktır. Bu nedenle anket üzerine adınızı ve soyadınızı yazmanıza gerek yoktur.

Katkılarınızdan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

Prof. Dr. Mehmet GÜROL

Fırat Üniversitesi

Aysun YILDIRIM

Yüksek Lisans Öğrencisi

I.BÖLÜM

Cinsiyet : 1()E 2()K
Yaş : 1()21-30 yaş arası 2()31-40 yaş arası 3()41-50 yaş arası 4()51yaş ve üzeri
Okul türü : 1()Devlet 2()Özel
Hizmet yılı : 1()1-10 yıl arası 2()11-20 yıl arası 3()21-30 yıl arası 4()31 yıl ve üzeri
Aldığı eğitim türü : 1()Öğretmen okulu 2()Eğitim Enstitüsü 3()Lisans(Eğitim Fakültesi)
 4()Lisans(Eğitim Fakültesi Dışı) 5()Diğer(.....)
Öğretim verdiği sınıf: 1()1. Sınıf 2()2. Sınıf 3()3. Sınıf

II. BÖLÜM

A:KİTABIN GENEL GÖRÜNÜMÜ ve KAPAKLAR

1. Sizce Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının genel görünümünü bozan en olumsuz faktör aşağıdakilerden

hangisidir?

- 1() Sayfa yapısının düzgün olmaması
- 2() Kitapların kenarlarının düzgün kesilmemiş olması
- 3() Dikiş ve ciltlemedeki kusurlar.
- 4() Baskının kağıdın arka yüzüne geçmiş olması.
- 5() Leke, delik, yırtık ve buruşuklukların bulunması.
- 6() Diğer(Lütfen yazınız.....)

2.Sizce Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan renkler öğrencilerde aşağıda belirtilen etkileri yaratmaktadır mıdır?

	Evet	Kısmen	Hayır
. Motive edicilik	3 ()	2()	1 ()
. İlgi uyandırıcılık	3 ()	2()	1 ()
. Dikkat çekicilik	3 ()	2()	1 ()
. Diğer(Lütfen yazınız.....)	3 ()	2()	1 ()

3. Sizce Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının arka kapağına aşağıdakilerden hangisi basılmalıdır?

- 1() Öğüt verici bir hikaye
- 2() Eğlendirici bir fıkra
- 3() Yararlanılabilecek kaynak kitapların resimleri
- 4() Bilgi verici nitelikteki resimler
- 5() Karikatürler
- 6() Diğer(Lütfen yazınız.....)

4. Sizce Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının boyutları nasıl olmalıdır?

- 1() Mevcut halinden daha büyük
- 2() Mevcut halinden daha küçük
- 3() Kitapların mevcut hali uygundur
- 4() Diğer(Lütfen yazınız.....)

5. Sizce Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan metinlerin puntoları sınıf seviyesine uygun mudur?

- 1() Evet
- 2() Kısmen
- 3() Hayır

6. Sizce Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan metinlerin uzunlukları öğrenci seviyesine uygun mudur?

- 1() Evet
- 2() Kısmen
- 3() Hayır

7. Sizce Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kitabın baskısı ile ilgili öğrencilerin karşılaştıkları en önemli problem nedir?

- 1() Kitabın cildi kolay deforme olmaktadır
- 2() Sayfalar istem dışı olarak birbirinden ayrılmaktadır
- 3() Sayfalar çok çabuk kırılmaktadır
- 4() Kağıdın baskı kalitesi iyi değildir
- 5() Herhangi bir problem görmemektedirler, baskı kalitesinden memnundur
- 6() Diğer(Lütfen yazınız.....)

8. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan şekiller ve grafiklerle ilgili karşılaştığımız en önemli problem nedir?

- 1() Yeterince şekil ve grafik bulunmamaktadır.
- 2() Şekiller ve grafikler öğrenci düzeyine uygun olarak hazırlanmamıştır.
- 3() Şekiller ve grafiklerdeki renklendirme öğrencinin ilgisini uyandırmamaktadır.
- 4() Şekiller ve grafikler konuyu tam olarak açıklayacak yeterlilikte değildir.
- 5() Şekil ve grafiklerle ilgili herhangi bir sorun mevcut değildir.
- 6() Diğer (Lütfen yazınız.....)

III. BÖLÜM

*B:KİTABIN İÇERİĞİ***9. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında konular belirlenirken aşağıdaki unsurlardan hangileri göz ardı edilmiştir?**

	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
.Günlük hayatla ilişkilendirmemiş	5()	4()	3()	2()	1()
.Ezbere dayalı olarak hazırlanmıştır	5()	4()	3()	2()	1()
.Sosyo-kültürel temalara yer verilmemiş	5()	4()	3()	2()	1()
.Öğrenciyi keşfetmeye yönlendirmiyor	5()	4()	3()	2()	1()
.Yaratıcı düşünmeye yönlendirmiyor	5()	4()	3()	2()	1()
.Mantıksal bütünlüğü korumuyor	5()	4()	3()	2()	1()
.Gereksiz bilgi ve ayrıntılar yer alıyor	5()	4()	3()	2()	1()

10. Sizde Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan temalar ve konular arasında uygun bir denge sağlanmış mıdır?

- 1 ()Konuların temalara dağılımı eşit olarak ayarlanmamıştır.
- 2 ()Konuların temalara dağılımı eşit olarak ayarlanmıştır.
- 3 ()Konular eşit sayıda ayarlanmış ancak konuların uzunlukları eşit değildir.
- 4 ()Konuların bilişsel açıdan ağırlıkları arasında bir denge sağlanamamış.
- 5 ()Konuların bilişsel anlamda ağırlıkları arasında bir denge sağlanmıştır.
- 6 ()Diğer(Lütfen yazınız.....)

11.Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kitapların içeriğinin belirlenmesinde aşağıdaki unsurlardan hangisi göz önünde bulundurulmamıştır?

- 1 () Ön koşul niteliğindeki öğrenmeler
- 2 () Öğrencinin bilişsel düzeyi
- 3 () Amaçların gerçekleştirilebilecek nitelikte olması
- 4 () Öğrencinin gelişim düzeyi
- 5 () Hepsi göz önünde bulundurulmuştur
- 5 () Diğer (Lütfen yazınız.....)

12. Sizde Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında konular öğrencilerin önceden öğrendikleri bilgilerle ilişkilendirilmiş midir?

- 1 () Tamamen ilişkilendirilmiştir
- 2 () İlişkilendirilmiştir
- 3 () Kısmen ilişkilendirilmiştir
- 4 () İlişkilendirilmemiştir
- 5 () Hiç ilişkilendirilmemiştir

13. Sizde Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan temalar içerisinde aşağıdaki unsurlardan en fazla hangisine ağırlık verilmelidir?

- 1 () Gözlem unsurları
- 2 () Anketler
- 3 () Alıştırmalar
- 4 () Hepsi
- 5 () Diğer (Lütfen yazınız.....)

14. Sizce Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kullanılan resimler ders içeriği ile uyuşmakta mıdır?

1() Evet

2() Kısmen

3() Hayır

15. Sizce Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında yer alan temalar içerisindeki önemli unsurlar nasıl belirtilmelidir?

1() Koyu renklerle

2() İtalik yazma

3() Sayfa alt bilgisi

4() Özel şekillerle

5() Özel işaretlerle

6() Diğer (Lütfen yazınız.....)

16. Sizce Hayat Bilgisi Ders Kitaplarındaki konuların başındaki hazırlık çalışmaları en çok hangi amacı gerçekleştirme yönelik olarak hazırlanmıştır?

1() Konuya öğrenciyi motive etmeye yönelik olarak

2() Öğrencinin konu hakkında düşünmesine yönelik olarak

3() Öğrencinin konu hakkında araştırma yapmasına yönelik olarak

4() Hepsi

5() Diğer (Lütfen yazınız.....)

17. Hayat Bilgisi Ders Kitaplarında kitabın dil ve anlatımı ile ilgili aşağıdaki görüşlere katılıyor musunuz?

	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
.Cümle uzunlukları sınıf düzeyine uygundur	5()	4()	3()	2()	1()
.Anlatımda kullanılan dil akıcıdır.	5()	4()	3()	2()	1()
.Seçilen kelimeler öğrencinin algılayacağı düzeydedir	5()	4()	3()	2()	1()
.Metinlerin uzunluğu öğrencinin dikkat dağılımına neden olabilecek uzunlukta değildir	5()	4()	3()	2()	1()
.Metinler öğrencinin ana temayı kolayca kavrayabileceği şekilde düzenlenmiştir	5()	4()	3()	2()	1()

18. Sizce Hayat Bilgisi Ders kitapları aşağıdaki becerileri öğrencilere istenilen düzeyde verebilecek şekilde tasarlanmış mıdır?

	Evet	Kısmen	Hayır
.Eleştirel Düşünme	3 ()	2 ()	1 ()
.Yaratıcı Düşünme	3 ()	2 ()	1 ()
.Araştırma	3 ()	2 ()	1 ()
.İletişim	3 ()	2 ()	1 ()
.Problem Çözme	3 ()	2 ()	1 ()
.Bilgi Teknolojilerini Kullanma	3 ()	2 ()	1 ()
.Girişimcilik	3 ()	2 ()	1 ()
.Türkçe yi Doğru,Etkili ve Güzel Kullanma	3 ()	2 ()	1 ()
.Karar Verme	3 ()	2 ()	1 ()
.Kaynakları etkili kullanma	3 ()	2 ()	1 ()
.Güvenlik ve Korunmayı Sağlama	3 ()	2 ()	1 ()
.Öz yönetim	3 ()	2 ()	1 ()
.Bilimin Temel Kavramlarını Tanıma	3 ()	2 ()	1 ()
.Temalarla İlgili Temel Kavramları tanıma	3 ()	2 ()	1 ()

19. Sizce Hayat Bilgisi Ders Kitapları öğrencilerin kişisel gelişimini sağlamaya yönelik unsurlara istenilen

ölçüde yer vermekte midir?

1() Evet

2() Kısmen

3() Hayır

IV.BÖLÜM

C:YÖNTEM ve STRATEJİLER

20. Hayat Bilgisi Ders Kitapların içeriği düzenlenirken aşağıdaki ilkeler göz önüne alınmış mıdır?

	Evet	Kısmen	Hayır
. Basitten karmaşığa	3 ()	2 ()	1 ()
. Ön şart	3 ()	2 ()	1 ()
. Bütünden parçaya	3 ()	2 ()	1 ()
. Kolaydan zora	3 ()	2 ()	1 ()
. Somuttan soyuta	3 ()	2 ()	1 ()
. Yakından uzağa	3 ()	2 ()	1 ()
. Olaylardan genellemelere	3 ()	2 ()	1 ()

21.Hayat Bilgisi Ders Kitaplarının hazırlanmasında kullanılan yöntem ve stratejilerin öğrencilere aşağıdaki

nitelikleri kazandırdıkları görüşüne katılıyor musunuz?

	Tamamen Katılıyorum	Katılıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katılmıyorum	Hiç Katılmıyorum
.Öğrenciyi düşünmeye sevk ediyor	5()	4()	3()	2()	1()
.Öğrenci kendi kendine keşfederek öğreniyor	5()	4()	3()	2()	1()
.Öğrencinin yaratıcı düşünmeye yönlendiriyor.	5()	4()	3()	2()	1()
.Öğrenci bilgiyi geçmiş öğrenmelerinin üzerine inşa ediyor	5()	4()	3()	2()	1()
.Öğrenci kendine özgü özel bir öğrenme alanı oluşturuyor	5()	4()	3()	2()	1()
.Öğrenci öğrenmeye her an hazır bulunuyor	5()	4()	3()	2()	1()
.Kalıcı öğrenme gerçekleştiriliyor.	5()	4()	3()	2()	1()
.Öğrenci bilgilerini diğer öğrenme alanlarına aktarabilmektedir	5()	4()	3()	2()	1()

22.Sizce Hayat Bilgisi Ders Kitabı çoklu zeka kuramının uygulanmasına olanak sağlayacak şekilde hazırlanmış mıdır?

1() Evet

2() Kısmen

3() Hayır

V.BÖLÜM

D:DEĞERLENDİRME

23.Değerlendirme çalışmaları aşağıdaki nitelikleri taşıyor mu?

	Evet	Kısmen	Hayır
.Değerlendirme çalışmaları konuya göre çeşitlilik gösteriyor.	3()	2()	1()
.Öğrenciyi araştırmaya sevk etmektedir.	3()	2()	1()
.Öğrencinin yaşına ve seviyesine uygundur.	3()	2()	1()
.Açık ve anlaşılır bir dille ifade edilmiştir.	3()	2()	1()
.Öğrencinin düşünme yeteneğini geliştirmektedir.	3()	2()	1()
.Öğrenciye düşüncelerini rahatça ifade etme kolaylığı sağlamaktadır	3()	2()	1()
.İşlenen konuyu tam olarak özetleyecek nitelikte hazırlanmıştır.	3()	2()	1()
.İşlenen konuyu pekiştirmeye yönelik olarak hazırlanmıştır.	3()	2()	1()
.Öğrencinin yorum yapma yeteneğini geliştirmektedir	3()	2()	1()
.Öğrenci uygulamaya yönelik olarak çalışmaya teşvik edilmektedir	3()	2()	1()
.Öğrenci kendi kendini değerlendirebilmektedir	3()	2()	1()

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

SAYI : B.08.0.APK.0.03.05.01.01/8702
KONU : Araştırma İzni

30.12.2005

ELAZIĞ VALİLİĞİNE
(İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

İLGİ : Fırat Üniversitesi Rektörlüğünün 26.12.2005 tarih ve 16296 sayılı yazısı.

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans öğrencisi Aysun YILDIRIM' ın “Yeni İlköğretim 1.,2.,3. Sınıf Hayat Bilgisi Ders Kitaplarına İlişkin Öğretmen Görüşleri” konulu tezi iliniz merkezindeki devlet ve özel ilköğretim okullarında uygulanmasına izin talebi incelenmiştir.

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü tarafından kabul edilen ve ekte gönderilen 4 sayfa 23 sorudan oluşan anketin araştırmacı tarafından uygulanmasına Bakanlığımızca sakınca görülmemektedir

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Nurettin KONAKLI
Bakan a.
Kurul Başkan V.

EKLER:
Ek-1 Anket(4Sayfa)

Ö Z G E Ç M İ Ş

Aysun YILDIRIM, 1979 yılında Gaziantep'te doğdu. İlköğrenimini Bilecik'te, lise öğrenimini ise Kayseri'de tamamladı. Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünden 2002 yılında mezun olan Yıldırım aynı yıl Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalında Master (Yüksek lisans) eğitimine başladı. Buca Eğitim Fakültesi Dergisinde bir adet makalesi bulunmaktadır.

Kitap okumayı, müzik dinlemeyi, masa tenisi oynamayı, tarihi ve turistik yerleri gezmeyi seven YILDIRIM, evli olup Sınıf Öğretmeni olarak görev yapmaktadır.